

Esitys laiksi ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä ja siihen liittyvän lainsäädännön muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä sekä siihen liittyviä muutoksia muihin lakeihin.

Lain tavoitteena on tunnistaa tapahtumajärjestäminen itsenäisenä elinkeinona sekä erottaa se harrastusluonteisesta, perustuslain 13 §:ssä turvatussa kokoontumisvapauden piiriin kuuluvasta toiminnasta. Esityksen tarkoituksena on luoda selkeä oikeudellinen kehys, joka huomioi tapahtumaelinkeinon erityispiirteet ja vahvistaa alan toimintaedellytyksiä, ennakoitavuutta ja oikeusvarmuutta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1. päivänä tammikuuta 2030.

Sisällys

ESITYS LAIKSI AMMATTIMAISESTA TAPAHTUMAJÄRJESTÄMISESTÄ JA SIIHEN LIITTYVÄN LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISESTA	1
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 ASIAN TAUSTA JA VALMISTELU	4
2 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI	4
3 TAVOITTEET	7
4 EHDOTUKSET JA NIIDEN VAIKUTUKSET	7
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	7
4.2 Pääasialliset vaikutukset	8
5 MUUT TOTEUTTAMISVAIHTOEHDOT	9
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	9
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot.....	10
6 LAUSUNTOPALAUTE.....	11
7 SÄÄNNÖSKOHTAISET PERUSTELUT	12
8 VOIMAANTULO	31
9 SUHDE MUIHIN ESITYKSIIN	31
10 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	31
LAKIEHDOTUS	33
Laki 33	
Laki ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä	33
LIITTEET	43
RINNAKKAISTEKSTI.....	43
Laki 43	
Kokoontumislaki (530/1999)	43
LIITTEET	46
RINNAKKAISTEKSTI.....	46
Laki 46	
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015).....	46
LIITTEET	49
RINNAKKAISTEKSTI.....	49
Laki 49	
Jätelaki (646/2011).....	49
LIITTEET	53
RINNAKKAISTEKSTI.....	53
Laki 53	
Ympäristönsuojelulaki (527/2014).....	53
LIITTEET	58
RINNAKKAISTEKSTIT	58
Työaikalaki (872/2019).....	58
Vuositilomalaki (162/2005)	58
Alkoholilaki (1102/2017).....	59
Tuloverolaki (1535/1992)	61
Tartuntatautilaki (1227/2016)	62
Työsopimuslaki (55/2001)	62
Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006)	63

Laki matkapalveluyhdistelmistä (901/2017).....	63
Arvonlisäverolaki (1501/1993)	64
Rakentamislaki (751/2023) ja Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta (205/2009)	65
Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta (627/1978).....	65

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Suomessa ei ole ammattimaista tapahtumajärjestämistä koskevaa erityislainsäädäntöä, eikä tapahtuma-alaa tunnisteta omana elinkeinonaan. Erilaisista yleisölle avoimista tilaisuuksista säädetään nykyisin kokoontumislaisissa (530/1999). Tapahtumien järjestämistä tarkastellaan voimassa olevassa sääntelyssä perustuslain 13 §:n mukaisen kokoontumisvapauden näkökulmasta, josta säädetään tarkemmin kokoontumislailailla. Tämä tarkoittaa, että sekä harrastusluonteiset että ammattimaisesti tuotetut yleisötapahtumat rinnastetaan oikeudellisesti toisiinsa, mikä on johtanut useisiin käytännöllisiin ja tulkinnallisiin ongelmiin.

Elinkeinoon aseman puuttuminen tuli erityisen näkyväksi koronapandemian aikana, jolloin tapahtumien järjestäminen kiellettiin tartuntatautilain (1227/2016) nojalla. Koska tapahtuma-alaa ei tunnistettu elinkeinona vaan kokoontumisvapauden piiriin kuuluvana toimintana, alan toimijat jäivät ilman kohdennettuja korvauksia ja tukimuotoja, vaikka toiminta oli tosiasiaa yrityspohjaista ja työllisti kymmeniätuhansia ihmisiä.

Pandemian jälkeenkin tapahtuma-alan elinkeinoluonteen tunnistamattomuus on aiheuttanut lukuisia ongelmia, jotka haittaavat toimialan kasvua. Tunnistamattomuus aiheuttaa epäselvyyttä viranomaistoiminnassa ja valvonnassa, vaihtelevia tulkintoja eri viranomaisten ja alueiden välillä, hallinnollisia esteitä ja ylimitoitettua sääntelyä, kuten esimerkiksi pysyvään rakentamiseen tarkoitettujen normien soveltamista tilapäisiin tapahtumarakenteisiin ja raskasta lupabyrokratiaa. Lisäksi alan tunnistamattomuus aiheuttaa verotuksen ja tukijärjestelmien epätarkoituksenmukaisuutta.

Tapahtumateollisuus ry on valmistellut aloitteen laiksi ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä ajalla 1.3.2025-28.2.2026. Lakialoitteen valmistelu on tehty yhteistyössä tapahtuma-alan toimijoiden ja asiantuntijoiden kanssa. Aloitteen perustana on alan pitkäaikainen tarve saada elinkeinotoiminta tunnistetuksi ja turvatuksi lain tasolla. Valmistelussa on hyödynnetty kansainvälistä vertailua, mutta yhtenäistä sääntelymallia ei ole todettu olevan missään Euroopan maassa. Eri maiden sääntely pohjautuu yleisiin elinkeino-, turvallisuus- ja kokoontumislakeihin, mikä osoittaa Suomen tilanteen vastaavan laajempaa eurooppalaista ongelmaa tapahtumaelinkeinon tunnistamisessa.

Lain tarkoituksena on luoda kansallinen ratkaisu, joka määrittelee ammattimaisen tapahtumajärjestämisen elinkeinoksi, parantaa alan toimintaedellytyksiä ja turvaa viranomaispäätösten yhdenmukaisuuden ja ennakoitavuuden. Lain tavoitteena on lisäksi selkeyttää ja yksinkertaistaa viranomaistyötä sekä tukea talouskasvua.

2 Nykytila ja sen arviointi

Tapahtumateollisuus ry on teettänyt Turun yliopistolla toimialatutkimuksen koskien vuosia 2018–2024 (Björkroth 2025). Tutkimus osoittaa tapahtuma-alan olevan merkittävä osa suomalaista palvelusektoria. Lisäksi tapahtuma-ala luo kysyntää kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluille, vahvistaen alueiden vetovoimaa ja kytkeytyen laajasti matkailuun, ravintola-alaan ja luovaan talouteen. Tapahtuma-alan liikevaihto on kasvanut vuodesta 2019 vuoteen 2024 41,5 prosenttia. Huomionarvoista on, että tarkasteluväliin osuu globaali pandemia ja hyökkäyssota, joka on muuttanut Suomen geopoliittista sijaintia historiallisella tavalla. Tutkijat arvioivat tapahtuma-alan liikevaihdon olleen vuonna 2024 ennätykselliset 3 miljardia euroa. Toimialan rekisteröity henkilöstömäärä on 22 780 henkilöä. Tapahtuma-alan hajanaisuuden tilastoissa ja yleisen tunnustamattomuuden vuoksi todellinen työllistävyys on tätä korkeampi. Työllisyysluvuihin ei ole

otettu huomioon alalla toistaiseksi työllistyviä, vapaaehtoisia eikä freelancereina toimivia työntekijöitä, joiden osuus tapahtuma-alan henkilöstöstä on merkittävä. Lisäksi osa alan toimijoista on yhdistyksiä, säätiöitä tai muita yhtiömuotoja, joilla ei ole samaa julkista raportointivelvoitetta kuin osakeyhtiöillä, tai joiden taloustiedot ovat vain osittain saatavilla.

Tapahtuma-alan lukuihin ei ole laskettu mukaan alan ympärysvaikutuksia. Kun ihminen käy tapahtumassa, hän yleensä hankkii myös muita palveluita. Majoitus-, ravintola- ja liikennepalvelut ja myös päivittäistavarakauppa hyötyvät merkittävästi tapahtumakävijöistä. Kesän 2024 seitsemästä stadionkonsertista teetetyn selvityksen lopputuloksena selvisi, että kävijät käyttivät tapahtumissa yhteensä 114 miljoonaa euroa. Kulutetusta summasta noin 100 miljoonaa euroa tuli Helsingin ulkopuolelta saapuneiden kävijöiden kulutuksesta. Noin 53 miljoonaa euroa käytettiin Olympiastadionin ulkopuolella Helsingin alueen palveluihin ja ostoksiin. Luvut havainnollistavat alan kykyä tuottaa suuria tuotantoja tiiviissä sykleissä, tuoden samalla merkittävästi kysyntää ja kulutusta ympäröivään talouteen. Toimialatutkimus osoittaa myös, että tapahtumakävijät kuluttavat aiempaa enemmän yhden tapahtumakäynnin aikana, vaikka osa kuluttajista kokee taloudellisen tilanteensa heikenneen. Tämä kertoo siitä, että maksuhalukkuus säilyy, kun sisältö koetaan houkuttelevaksi.

Alan merkittävästä liikevaihdosta huolimatta alan tunnistamattomuus, kohonneet kustannukset, arvonlisäveron korotus 10 prosenttiyksiköstä 14 prosenttiin ja yleinen taloudellinen tilanne kuitenkin haittaavat alan kannattavuutta. Vaikka ala on liikevaihdoltaan kasvanut merkittävästä, liikevoitto jää silti hyvinkin matalaksi (liikevoittomarginaali: 2019 = 5,47 %, 2024 = 0,66 %). Myynnin kasvu ei ole riittänyt kompensoimaan ohjelma- ja tuotantokulujen sekä työvoimakustannusten nousua, eikä hinnankorotuksia ole voitu siirtää täysimääräisesti lippuihin ilman kysynnän kaikkoomisen riskiä.

Tapahtuma-alan elinkeinoluonteen tunnistamattomuus haittaa alan kannattavuutta, kasvupotentiaalia ja alan toimijoiden oikeusvarmuutta. Korona-aikaan tapahtumaelinkeinon toimintaa rajoitettiin historiallisella tavalla. Koska kansallinen lainsäädäntö näkee tapahtumat kokoontumisvapauden näkökulmasta, tapahtumaelinkeinon harjoittaminen kiellettiin täysin ja alan elinkeinoharjoittajat jäivät ilman tukia ja korvauksia. Perustuslain 13 §:stä tarkemmin sääntelevään kokoontumislakiin viitataan tartuntatautilain 58 §:ssä. Tartuntatautilain 58 § 1 momentin mukaan *kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, hyvinvointialueen tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi ensisijaisesti päättää toimialueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä.* Tartuntatautilain 58 § viittaa kokoontumislakiin ja on tarkoitettu perusoikeuden rajoittamiseksi poikkeusoloissa. Huomionarvoista on, ettei tartuntatautilain 58 § mahdollista minkään muun yksityisen elinkeinon toiminnan rajoittamista. Tapahtuma-alan elinkeinoluonteen tunnistamattomuudesta johtuen, koko tapahtumaelinkeino voitiin kuitenkin sulkea ilman korvauksia ja tukia. Tartuntatautilain säädökset mahdollistavat edelleen rajoitusten kohdistamisen tapahtumalaan ilman, että tapahtumatoimintaa tunnistetaan elinkeinona, mikä altistaa alan kohtuuttomille riskeille kriisitilanteissa.

Suomessa kokoontumisvapautta rajoitettiin ensin kieltämällä 12.3.2020 yli 500 hengen yleisötapahtumat ja sitten 17.3.2020 yli 10 hengen julkiset kokoontumiset. Samalla hallitus sulki lukuisia julkisia tiloja ja toimintoja, joissa suurempia kokoontumisia tapahtuu. Rajoituksen vuoksi myös lukuisat yksityiset tahot kuten liikuntapaikat, urheilukilpailut, teatterit, elokuvateatterit, ja näyttelyt suljettiin yleisöltä.

Alan tunnistamattomuus tuottaa haasteita myös normaalioloissa. Koska Suomessa tapahtumalaa ei nykyisellään tunnisteta lainsäädännössä omaksi elinkeinokseen, alan toimijat sijoittuvat useiden erilaisten säädösten ja toimialaluokitusten piiriin ilman, että ammattimaista tapahtumajärjestämisen erityispiirteitä huomioidaan. Tämä on johtanut useisiin käytännöllisiin ja tulkinnallisiin epäkohtiin, jotka haittaavat alan toimintaa ja kehitystä.

Sääntelyn ja viranomaistulkintojen vaihtelevuus ja ennakoimattomuus vaikeuttavat tapahtumien järjestämistä. Tapahtuma-ala rinnastetaan usein muihin elinkeinoihin, kuten rakentamiseen, vaikka kyse on luonteeltaan tilapäisistä, erikoisluontoisista rakenteista ja tuotannoista, joihin pysyvää rakentamista koskeva sääntely soveltuu huonosti. Tämä johtaa ylimitoitettuihin hallinnollisiin velvoitteisiin sekä vaihteleviin käytäntöihin eri viranomaisten ja alueiden välillä. Epätarkoituksenmukainen sääntely heikentää Suomen kilpailukykyä myös kansainvälisessä markkinassa, esimerkiksi kansainvälisten kiertueiden ja tapahtumien kohdemaana.

Tapahtumajärjestämisen lupabyrokratia on hajanaisesta sääntelystä johtuen erittäin raskas ja lisää osaltaan tulkintojen vaihtelevuuteen liittyvää ongelmaa. Työ- ja elinkeinoministeriön selvityksessä tunnistettiin tapahtumiin liittyvän 72 erilaista lupaa ja ilmoitusta. Tätä esitystä varten Tapahtumateollisuus ry:n laatimassa selvityksessä tapahtumiin liittyviä lupia ja ilmoituksia tunnistettiin yli 110 kappaletta. Esimerkiksi ilotulituksen järjestämisestä on ilmoitettava Pelastuslaitokselle, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä Poliisille. Lisäksi ilotulitukseen on haettava maanomistajan lupa. Tämän lisäksi ilotulitteiden säilyttämiseen on haettava lupa tai tehtävä ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle riippuen siitä, säilytetäänkö räjähteitä yli vai alle 6 kuukautta. Sama koskee esimerkiksi lasereiden käyttöä erikoistehosteena. Säteilyturvakeskukselta on haettava lupa lasereiden käyttöön, mutta myös käytöstä on ilmoitettava erikseen. Edelleen jos tapahtuma-alueen lähellä on vesistö, uimaveden valvonnasta tulee raportoida Valviralle. Jos vesistöä ei ole aiemmin käytetty uimarantana, tulee uuden uimarannan perustamisesta ilmoittaa kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Lisäksi Tukesin kanssa tulee arvioida rantavalvonnan tarve. Sama ongelma ja ilmoitusten sekä lupien päällekkäisyys tulee vahvasti esiin alueen käyttöä koskevissa luvissa ja ilmoituksissa. Tapahtumajärjestäjän on saatava erikseen lupa alueen käyttöön, ilotulituksen järjestämiseen alueella, alueella kaivamiseen, keilojen, sähköjohtojen yms. sijoittamiseen alueelle. Kaikkiin erilaisiin toimintoihin alueella tarvitaan oma lupansa. Tämä on kohtuuttoman kuormittavaa tapahtumaelinkeinon harjoittajalle. Työ- ja elinkeinoministeriön Luvat ja valvonta -hankkeen loppuun vieminen ja viranomaisten sitouttaminen hankkeeseen lailla edesauttaisi merkittävästi niin tapahtuma-alan, kuin useiden muidenkin toimialojen toimintaa.

Nykyinen lainsäädäntö ei siis erota ammattimaista ja harrastusluonteista tapahtumajärjestämistä. Kokoontumislaki niputtaa pienimuotoisia vapaaehtoisvoimin järjestettyjä tilaisuuksia ja suuria, ammattimaisesti tuotettuja yleisötapahtumia yhteen.

Tapahtuma-ala jää näkymättömäksi tilastoissa ja virallisissa toimialaluokituksissa. Koska tapahtumalaa ei ole tunnistettu omana elinkeinonaa esimerkiksi NACE- tai ISIC-luokituksissa, sen taloudellista merkitystä, työllistävyyttä ja kasvupotentiaalia ei pystytä arvioimaan luotettavasti. Tämä vaikeuttaa myös elinkeinopolitiikan, julkisten tukien ja kasvua edistävien toimien kohdentamista.

Kun kansallinen sääntely kohtelee tapahtumatoimintaa hajanaisesti, yritysten toimintaympäristö on epävarma. Lisäksi verotukseen liittyvät ratkaisut, kuten tapahtumalippujen arvonnalisäverokannan korottaminen, edelleen heikentävät alan kannattavuutta ja kilpailukykyä.

3 Tavoitteet

Lain tavoitteena on turvata tapahtuma-alan asema elinkeinona ja taata elinkeinon erityispiirteiden huomioiminen lain tasoisesti. Aloitteella pyritään turvaamaan tapahtumaelinkeinon erottaminen perustuslain takaamista kokoontumisvapauden piirissä tapahtuvista yleisistä kokouksista ja yleisötilaisuuksista, sekä muista toimialoista.

Lakialoitteen tavoitteena on vahvistaa tapahtuma-alan asemaa osana suomalaista elinkeinoelämää, parantamalla alan toimintaedellytyksiä ja oikeusvarmuutta.

Edelleen tavoitteena on helpottaa viranomaisen työtä yksinkertaistamalla lupabyrokratiaa. Laki turvaisi myös kuluttajien ja yritysasiakkaiden asemaa.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Lakialoitteessa ehdotetaan säädettäväksi laki ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä, jolla tapahtumien järjestäminen tunnustettaisiin itsenäiseksi elinkeinoksi. Lain tarkoituksena on erottaa ammattimainen tapahtumajärjestäminen harrastusluonteisesta, perustuslain 13 §:ssä turvasta kokoontumisvapauden piirissä tapahtuvasta toiminnasta ja luoda alalle selkeä oikeudellinen kehys, joka huomioi elinkeinon erityispiirteet.

Ammattimaisen tapahtumajärjestämisen määrittely ja elinkeinon tunnustaminen. Lailla määriteltäisiin ensimmäisen kerran ammattimainen tapahtumajärjestäminen. Ammattimaisella tapahtumajärjestämisellä tarkoitettaisiin laissa muuta kuin satunnaista tai harrastusluonteista toimintaa, jota harjoittaa rekisteröity, kirjanpitovelvollinen ja vastuuvakuutettu taho. Ammattimaiseksi katsottaisiin sellainen organisaatio, jonka pääasiallinen toiminta liittyy tapahtumien järjestämiseen, joka työllistää palkattua henkilökuntaa tai jossa tapahtumilla tavoitellaan järjestelmällistä hyötyä.

Viranomaisten ja julkisen vallan velvollisuudet. Laissa ehdotettaisiin, että julkisen vallan tulisi aktiivisesti edistää tapahtumaelinkeinon toimintaedellytyksiä tunnistamalla sen erityispiirteet. Viranomaisten olisi toimittava yhdenmukaisesti koko maassa, perusteltava poikkeamiset aiemmista päätöksistä ja huomiotava päätöksenteossaan toimialan aikakriittisyys, tilapäisyys ja muut lakiin kirjatut erityispiirteet.

Ilmoitus- ja lupamenettelyjen selkeyttäminen. Ammattimaisista tapahtumista olisi tehtävä kirjallinen ilmoitus poliisille vähintään 14 vuorokautta ennen tapahtuman alkamista. Ilmoitus ammattimaisesta toiminnasta tehtäisiin pääsääntöisesti vuodeksi kerrallaan ja ilmoitusta täydennettäisiin tarpeellisilta osin vuoden kuluessa. Ilmoituksen sisältöä, vastuuhenkilöitä ja turvallisuusvastaavia koskevat vaatimukset täsmennettäisiin. Lisäksi ehdotettaisiin käsittelyaikatakuuta, jonka mukaan viranomaisen olisi annettava päätös tapahtumia koskevien lupien ja ilmoitusten osalta 14 vuorokauden kuluessa hakemuksen jättämisestä.

Tapahtumapaikkoja koskevat säännökset ja etusija ammattimaisille toimijoille. Lain yleisenä tavoitteena olisi elinkeinovaikutusten huomioiminen viranomaistoiminnassa. Laissa ehdotettaisiin, että mikäli samalle paikalle ilmoitetaan samanaikaisesti useita tilaisuuksia, ammattimaisella tapahtumajärjestäjällä olisi etusija tapahtumapaikkaan. Tällä vahvistettaisiin elinkeinotoiminnan ennakoitavuutta ja turvattaisiin suurten tuotantojen toteuttaminen.

Turvallisuutta ja vastuuta koskevat velvoitteet. Laissa ehdotettaisiin, että ammattimaiselta tapahtumajärjestäjältä edellytettäisiin aina riittävää vastuuvakuutusta toiminnalleen sekä turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien laatimista. Tapahtumajärjestäjän olisi nimettävä turvallisuusvas- taava ja muut keskeiset vastuuhenkilöt.

Viranomaistoimivaltuudet ja päätösten toimeenpano. Laissa ehdotettaisiin, että päällystään kuuluva poliisi voisi keskeyttää tai kieltää tapahtuman vain, jos muut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja tapahtumasta aiheutuisi ilmeistä vaaraa tai lainvastaista menettelyä. Lain mukaan tapahtumaa koskevat viranomaispäätökset olisivat pääsääntöisesti toimeenpantavissa muutok- senhausta huolimatta, jotta elinkeinotoiminta ei vaarantuisi.

Yhden luukun periaate ja viranomaisyhteistyö. Ehdotuksessa korostettaisiin viranomaisten vel- vollisuutta hyödyntää yhteistä sähköistä asiointijärjestelmää (TEM:n Luvat ja valvonta -hanke) siten, että eri viranomaiset näkisivät toistensa tapahtumaa koskevat toimet reaaliaikaisesti. Tämä vähentäisi hallinnollista taakkaa ja parantaisi valvonnan tehokkuutta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Vaikutukset kohdistuisivat erityisesti tapahtuma-alan toimintaedellytyksiin, viranomaistoimin- nan yhdenmukaisuuteen ja yksinkertaistamiseen sekä kuluttajien ja yritysasiakkaiden oikeus- turvaan.

Oikeudelliset vaikutukset. Lain säätäminen tunnistaisi ammattimaisen tapahtumajärjestämisen itsenäisenä elinkeinona ja erottaisi sen harrastusluonteisesta, kokoontumisvapauden piiriin kuu- luvasta toiminnasta, sekä estäisi muiden toimialojen sääntelyn soveltamisen tapahtuma-alaan. Tämä selkeyttäisi viranomaisten toimivaltuuksia ja oikeusperustaa päätöksenteossa sekä pois- taisi riskin toimialan väliinpuotoamisesta poikkeusoloissa, kuten pandemian aikana. Laki loisi perustan alaa koskeville erityissäännöksille ja mahdollistaisi viittaukset siihen muualla lainsää- dännössä. Laki ja sen nojalla muutettava muu lainsäädäntö parantaisivat elinkeinon oikeusvar- muutta ja viranomaisten päätösten ennakoitavuutta ja yhdenmukaisuutta.

Taloudelliset vaikutukset. Lain myötä tapahtuma-ala tunnistettaisiin virallisesti elinkeinona, mikä vahvistaisi alan asemaa osana kansantaloutta ja mahdollistaisi paremman pääsyn elinkei- nopoliittisiin tukiin, kehitysohjelmiin ja rahoitusinstrumentteihin. Selkeä oikeudellinen asema lisäisi todennäköisesti myös kotimaisia ja kansainvälisiä investointeja alalle, jonka tunnistamat- tomuus on kansainvälinen haaste. Tapahtuma-alan toimintaedellytysten parantaminen lainsää- dännöllisin keinoin toisi Suomeen talouskasvua, sillä jo nykyisessä toimintaympäristössään alan liikevaihto on kasvanut 41,5 % vuodesta 2019 vuoteen 2024. Talouskasvua tapahtuma-alan li- säksi saataisiin matkailu-, ravintola- ja päivittäistavarakaupan aloille, suurtapahtumien houku- tellessa tapahtumamatkailijoita Suomeen. Kasvu tapahtuisi niin verotulojen, kuin kotitalouksien lisääntyneen kulutuksen ja työllisyyden kasvun kautta.

Lisäksi hallinnollisen epävarmuuden väheneminen ja lupamenettelyjen sujuvoittaminen alen- taisivat viranomaiskustannuksia ja parantaisivat toimijoiden ennakoitavuutta. Tämä tukisi alan kannattavuutta ja mahdollistaisi kestäväen kasvun tilanteessa, jossa liikevoittomarginaalit ovat olleet matalat.

Hallinnolliset vaikutukset ja viranomaisvaikutukset. Laki velvoittaisi viranomaiset ottamaan huomioon aiemmat vastaavat päätökset ja perustelemaan mahdolliset poikkeamiset. Tämä li- säisi päätösten yhdenmukaisuutta ja vähentäisi mielivaltaisuuden riskiä. Yhdenmukainen sään- tely myös selkeyttäisi vastuunjakoja tapahtumajärjestäjän ja viranomaisten välillä sekä lisäisi luottamusta julkisen vallan toimintaan.

Viranomaisille aiheutuisi alkuvaiheessa jonkin verran lisätyötä uusien menettelyjen käyttöönotosta, koulutuksesta ja yhden luukun periaatteen käyttöönottamisesta. Hallinnolliset muutokset olisivat kuitenkin maltillisia ja helposti omaksuttavissa. Keskipitkällä aikavälillä hallinnollinen työ kuitenkin kevenisi merkittävästi, kun lupamenettelyt, valvonta ja tiedonvaihto yhdenmu-kaistuisivat ja yksinkertaistuisivat.

Käsittelyaikatakuun ja aikakriittisyyden huomioon ottaminen lisäisivät ennakoitavuutta sekä vähentäisivät hallinnollisia viiveitä. Viranomaisten olisi toimittava koordinoitummin, mikä tukisi Työ- ja elinkeinoministeriön vuonna 2020 aloittaman Luvat ja valvonta -hankkeen tavoitteita.

Yhteiskunnalliset vaikutukset ja työllisyysvaikutukset. Lain myötä tapahtuma-ala vakiintuisi osaksi virallista elinkeinorakennetta, mikä lisäisi alan luotettavuutta. Tunnistettu asema elinkeinona mahdollistaisi paremman koulutus- ja työvoimapolitiikan kohdentamisen tapahtuma-alan tarpeisiin ja tukisi luovan talouden kasvua.

Tapahtuma-alan kasvu ja vakaampi toimintaympäristö lisäisivät työllisyyttä suoraan esimerkiksi tapahtumatuotannossa, teknisissä palveluissa, turvallisuudessa ja ohjelmatoimistotoiminnassa, sekä välillisesti esimerkiksi matkailu-, ravintola- ja palvelualoilla. Alalla arvioidaan olevan kerrannaisvaikutuksia, jotka moninkertaistavat sen kokonaistaloudellisen merkityksen.

Vaikutukset kuluttajiin ja yleisöön. Laki lisäisi tapahtumien turvallisuutta, läpinäkyvyyttä ja kuluttajansuojaa. Tapahtumajärjestäjiltä edellytettäisiin ammattimaisuutta, jolloin asiakkailta on parempi varmuus tapahtumien laadusta ja turvallisuudesta. Tämä parantaa yleisön luottamusta alan toimijoihin ja vahvistaa tapahtumien asemaa osana kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja.

Ympäristövaikutukset. Ehdotuksessa otettaisiin huomioon tilaisuuksien järjestämisestä ympäristölle mahdollisesti aiheutuvat haitat, ja ehdotuksen eräissä yksityiskohdissa, muun muassa poliisin määräysvallan sääntelyssä, pyritään niiden rajoittamiseen tai estämiseen. Lisäksi tapahtumajärjestäjälle säädettäisiin laissa velvollisuus huolehtia tapahtumassa käytettyjen rakennelmien poistamisesta tapahtuman päätyttyä sekä jätehuollon järjestämisestä. Ehdotettu lainsäädäntö ei aiheuttaisi lisääntyviä ympäristöhaittoja yksittäisen tapahtuman osalta nykytilaan verrattuna. Tapahtuma-alalla tyypillisesti suurimmat ympäristöpäästöt aiheutuvat asiakkaiden matkustamisesta tapahtumaan.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Vaihtoehtona uuden lain säätämiseksi olisi säilyttää lainsäädännöllinen nykytila ja jatkaa tapahtuma-alan sääntelyä hajautetusti kokoontumislain ja muun lainsäädännön kautta. Tämä ei kuitenkaan poistaisi alan oikeudellisen aseman epäselvyyttä, viranomaistulkintojen hajanaisuutta ja epätarkoituksenmukaisia rinnastuksia muihin toimialoihin. Nykytilan säilyttäminen tarkoittaisi jatkuvaa vaikuttamista nykyisiin ja tuleviin alan kasvua hankaloittaviin normeihin ja tulkintoihin. Oman lainsäädännön mukaan ala tulisi otetuksi huomioon elinkeinona uutta lainsäädäntöä kehittäessä, jolloin jälkikäteen vaikuttamisen tarve vähentyisi.

Toisena vaihtoehtona olisi täydentää olemassa olevia lakeja viittaussäännöksiin tapahtuma-alaan, mutta se ei loisi yhtenäistä normatiivista kehystä. Lisäksi tapahtuma-alaan viittaaminen muualla lainsäädännössä ilman, että tapahtuma-alaa on tunnistettu elinkeinona lainsäädännössä tai toimialaluokituksessa, aiheuttaisi tulkinnanvaraisuutta. Jotta tapahtuma-alaan voidaan viitata muualla lainsäädännössä, on keskeistä, että ammattimainen tapahtumajärjestäminen on

määritelty laintasoisesti. Edelleen lakialoitteen ohella on tarkoitus mahdollistaa muualla lainsäädännössä viittaaminen tapahtuma-alaan, mutta ilman omaa lainsäädäntöään alaan viittaaminen ei tuottaisi toivottua tulosta.

Kolmantena vaihtoehtona olisi tapahtumajärjestämisen säätäminen elinkeinoluvan varaiseksi. Vaihtoehdon toteuttaminen vaatisi kuitenkin merkittävää lainsäädännöllistä uudistusta ja luvanvaraisuus rajoittaisi elinkeinonvapautta ilman painavaa syytä. Tästä kehityksestä on kansallisesti pyritty pois jo kokoontumislakia säädettäessä, kun esityksen pääasiallisessa sisällössä ehdotettiin huvitilaisuuksien luvanvaraisuudesta luovuttavan kokonaan (HE 145/1998). Elinkeino toiminnan luvanvaraisuus edellyttäisi raskaita uudistuksia viranomaistoiminnoissa, sillä tapahtuma-alaa varten tarvittaisiin oma valvova ja elinkeinoa luvittava viranomainen. Lisäksi toiminnan ajaminen luvanvaraisuuden piiriin ei todennäköisesti ratkaisisi tapahtumajärjestäjän ja viranomaisten kannalta kohtuuttoman raskaan lupabyrokratian haastetta, vaan päinvastoin lisääisi sitä.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Ammattimaisen tapahtumajärjestämisen sääntelylle ei ole tiedettävästi kansainvälisesti yhtenäistä mallia. Selvityksen perusteella yhdessäkään verrokkimaassa ei ole säädetty erityislakia, joka nimenomaisesti tunnistaisi tapahtumajärjestämisen omana elinkeinonaan. Keskusteluissa eurooppalaisten yhteistyökumppaneiden kanssa on korostunut, että alan tuntemattomuus ja tunnistamattomuus ovat haaste tapahtumaelinkeinolle koko Euroopassa. Eurooppalainen toimialaluokitus NACE ei tunnista tapahtuma-alaa omana pääluokkanaan. Sen sijaan sääntely rakentuu yleisen elinkeinolainsäädännön, kokoontumisia ja yleisötilaisuuksia koskevan sääntelyn sekä erityistilaisuuksiin liittyvien lupa- ja valvontajärjestelmien varaan.

Yhdysvalloissa tapahtumajärjestämisen sääntely on pääosin osavaltioiden ja paikallishallinnon vastuulla. Toiminta edellyttää yleensä useita lupia sekä vakuutusten hankkimista. Liittovaltion tasolla ei ole säädetty yhtenäistä tapahtumajärjestämistä koskevaa sääntelyä. Poikkeuksena voidaan mainita Kalifornian osavaltio, jossa on käytössä erillinen cannabis event organizer -lisenssi kannabiksen käyttöön liittyvien tapahtumien järjestämiseksi. Tämä osoittaa, että tietyillä erityisen tiukasti säännellyillä toimialoilla tapahtumajärjestäjälle voidaan säätää oma lupa- ja hyväksymismenettelynsä.

Ranskassa tapahtumien järjestämistä koskevat lukuisat hallinnolliset velvoitteet. Tapahtumajärjestäjän on tehtävä ilmoituksia paikallisille viranomaisille sekä huolehdittava muun muassa turvallisuusvaatimusten, tekijänoikeuskorvausten ja henkilötietojen käsittelyä koskevien normien noudattamisesta. Erillistä ammattistatusta elinkeinolle ei ole säädetty, vaan toiminta kuuluu yleisten elinkeinotoimintaa ja kokoontumisia koskevien säännösten piiriin.

Saksassa tapahtumien järjestämistä säännellään sekä liittovaltion että osavaltion lainsäädännön nojalla. Liittovaltion elinkeinosäännöstöön (Gewerbeordnung, erityisesti luku IV) sisältyy säännöksiä, joiden mukaan tapahtumajärjestäminen voi olla luvanvaraista. Lupa myönnetään viranomaiselta tapauskohtaisesti. Näin ollen Saksassa tapahtumajärjestäjän rooli on oikeudellisesti tunnistettu luvanvaraiseksi toiminnaksi tietyissä tilanteissa.

Ruotsissa yleisten tilaisuuksien järjestämistä sääntelee ensisijaisesti järjestyslaki (Ordningsslagen). Sen mukaan useimpien yleisötilaisuuksien järjestäminen on luvanvaraista, ja luvan myöntää poliisi. Lisäksi järjestyksenvalvontaa koskee erillinen sääntely. Ruotsissa ei ole säädetty erillistä ammattistatusta tapahtumajärjestäjälle, mutta lupamenettely asettaa toiminnalle selkeät oikeudelliset edellytykset.

Norjassa tapahtumien järjestämistä koskeva sääntely rakentuu kunnallisten määräysten sekä yleisten turvallisuutta ja terveydensuojelua koskevien normien varaan. Tapahtumajärjestäjän on huolehdittava muun muassa pelastus-, terveysturvallisuus- ja melumääräysten täyttämisestä sekä hankittava tarvittavat luvat. Erillistä kansallista lainsäädäntöä, joka tunnistaisi tapahtumajärjestämisen elinkeinona, ei ole.

Tarkastelluissa maissa tapahtumajärjestämistä ei ole säännelty yhtenäisenä, ammattimaisena elinkeinona. Sen sijaan sääntely rakentuu yleisten kokoontumisia, turvallisuutta ja elinkeinon harjoittamista koskevien säännösten varaan, kuten Suomessakin. Saksassa sekä tietyissä Yhdysvaltain osavaltioissa voidaan katsoa olevan lähinnä erityissääntelyä, joka tunnistaa tapahtumajärjestäjän luvanvaraiseksi toimijaksi. Ruotsissa ja Ranskassa järjestäjän asema määräytyy lupamenettelyn kautta, kun taas Norjassa sääntely on hajautettu kunnallisiin normeihin.

6 Lausuntopalaute

Lausuntopalaute on kerättä 27.11.2025 järjestetyllä kaikille avoimella työpajalla sekä 1.12.2025-11.1.2026 kaikille avoimella lausuntopalautekierroksella. Työpajassa läsnä oli 11 tapahtuma-alan ammattilaista. Aloite on lähetetty lausuttavaksi 1.12.2025 Tapahtumateollisuus ry:n jäsenkirjeen jakelulle (noin 500 osoitetta) sekä järjestön viestintäkanavissa. Lisäksi aloitteesta on pyydetty lausunto 1.12.2025 lähetetyllä sähköpostilla noin kolmeltasadalta taholta. Lausuntopyyntö on lähetetty kohdennetusti myös viranomaisille.

27.11.2025 järjestetty työpaja keskittyi lain määritelmiin. Ammattimaisen tapahtumajärjestämisen osalta palautteessa nousi esiin, että määritelmässä olisi selkeyden vuoksi tarpeen todeta, että ammattimaisella tapahtumalla on aina järjestäjä. Tätä pohdittiin esimerkiksi vapun kaltaisten tapahtumien kautta, joissa suuri määrä ihmisiä kokoontuu totutusti tiettyyn paikkaan ilman, että tapahtumalla on varsinaista järjestäjätahoa. Tällaisissa tilanteissa esimerkiksi kaupunki voisi vasten tahtoaan joutua järjestäjän rooliin, mikä ei olisi tarkoituksenmukaista. Ammattimaisen tapahtumajärjestämisen osalta huomautettiin, että aidosti ammattimaiset tapahtumat sisältävät ammattimaisen tapahtumajärjestämisen määritelmään, mutta tiettyjä kriteerejä, esimerkiksi järjestelmällistä hyötyä, on selkeytettävä niin, etteivät esimerkiksi taloyhtiön talkoot vahingossa olisi tulkittavaksi ammattimaiseksi tapahtumajärjestämiseksi.

Tapahtumajärjestäjän ja tapahtuman omistajan määritelmästä todettiin, että juridinen vastuu tapahtumajärjestäjällä, eikä tapahtuman omistajalla, olisi muutos nykytilaan. Toisaalta muutos nähtiin tervetulleena ja ammattimaisuutta alleviivaavana, mutta siinä nähtiin myös haasteita. Haasteena nähtiin se, että esimerkiksi kansainvälinen suuri lajiliitto voisi olla tapahtuman omistaja ja paikallisjärjestö tapahtumajärjestäjä. Tällöin tapahtuman omistajalla olisi tosiasiallisesti enemmän resursseja ja parempi tieto tapahtuman juridisista vastuista huolehtimiseen. Jos kattojärjestö esimerkiksi asettaa tiukat reunaehdot tapahtuman toteuttamiselle, paikallisjärjestöllä voisi tosiasiaassa olla riittämättömät resurssit ja osaaminen puuttua juridisiin epäkohtiin, mutta paikallisjärjestö olisi silti juridisessa vastuussa. Tällaisten epäsuhtien osalta todettiin, että Tapahtumateollisuus ry:n rooli parhaiden käytäntöjen laatimisessa ja julkaisemisessa olisi keskeinen. Sopimustekninen osaaminen korostuisi myös merkittävästi. Lisäksi nostettiin esiin huoli siitä, voisiko tosiasiallisesti paremmassa asemassa oleva taho lain nojalla ostaa itsensä ulos juridisesta vastuusta kantamalla taloudellisen vastuun. Tapahtumajärjestäjän osalta todettiin lisäksi, että tapahtumiin liittyviä lupia saattavat hakea eri tahot, jolloin määritelmää olisi selkeytettävä. Lisäksi todettiin, että esimerkiksi ympäristönsuojelulain mukaista melulupaa ei voi hakea rekisteröity taho, vaan juridisessa vastuussa on yksityishenkilö. Melulupaa tulisi muuttaa siten, että sen hakijana voisi olla ammattimainen tapahtumajärjestäjä rekisteröitynä tahona. Rikosoikeudellisesta näkökulmasta tämä on haasteellista, sillä meluluvan rikkomista arvioidaan ympäristönsuojelulain rikkomisena, eikä rikosoikeudellisessa vastuussa voi olla organisaatio,

vaan yksityishenkilö. Ammattimainen tapahtumajärjestäjä ei kuitenkaan lain määritelmän mukaan voi olla yksityishenkilö. Lisäksi ehdotettiin, että tapahtumajärjestäjän ja tapahtuman omistajan lisäksi olisi mahdollisesti tarve kolmannen tahon, esimerkiksi promoottorin, määrittelemiselle.

Ilmoitus ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä koettiin työpajassa yksimielisesti tapahtumajärjestäjän toimintaa helpottavaksi ja tervetulleeksi uudistukseksi. Pykälää olisi kuitenkin muutettava niin, että ilmoitus tehtäisiin myös pelastusviranomaiselle ja muille viranomaisille, minkä kannalta Luvat- ja valvonta hankkeen loppuun vieminen ja viranomaisten sitouttaminen palveluun olisi edellytys. Ilmoitusta olisi voitava täydentää aina tapahtuman loppuun saakka, mutta täydennystä voitaisiin edellyttää vain aidosti relevanttien seikkojen osalta. 14 vuorokauden ilmoituksen määräaika pidettiin riittävänä. Ammattimaisten tapahtumajärjestäjien osalta arvioitiin, että ilmoitus tehtäisiin joka tapauksessa hyvissä ajoin merkittävästi ennen 14 vuorokauden määräaika. 14 vuorokautta olisi merkittävä parannus nykyiseen kokoontumislain asettamaan 5 päivän määräaikaan nähden.

Työpajassa esitettiin yksityiskohtaisia kysymyksiä. Ensimmäinen kysymys koski sitä, tulisiko opiskelijajärjestöjen järjestämien tapahtumien kuulua tämän lain soveltamisalan piiriin. Työpajassa oltiin yksimielisiä siitä, että opiskelijajärjestöjen järjestämien tapahtumien tulisi kuulua tämän lain soveltamisalan piiriin silloin, kuin ne täyttävät ammattimaisen tapahtumajärjestämisen määritelmän, eikä niitä tulisi kategorisesti rajata tämän lain ulkopuolelle. Toinen yksityiskohtainen kysymys koski sitä, kenellä tulisi olla oikeus keskeyttää tai päättää tapahtuma. Laki-esityksessä oikeus ja velvollisuus on varattu päällystöön kuuluvalla poliisille, tapahtumajärjestäjälle ja tapahtumajärjestäjän valtuuttamalle taholle. Työpajassa ehdotettiin, että myös tapahtumaomistajalla ja turvallisuusvastaavalla tulisi olla lakiin kirjattu oikeus ja velvollisuus tarvittaessa päättää tai keskeyttää tapahtuma. Kolmas yksityiskohtainen kysymys koski tapahtumajärjestäjän jätelain mukaista siivoamisvelvollisuutta. Jätelain mukaan, jos roskaajaa ei saada kiinni, tapahtumajärjestäjällä on toissijainen siivoamisvelvollisuus tapahtuma-alueesta ja sen välittömästä läheisyydestä. Työpajassa ryhmiä pyydettiin määrittelemään tapahtuma-alueen välitön läheisyys. Työpajassa esitettiin, että tapahtumajärjestäjä olisi velvollinen siivoamaan roskaantuneen alueen sen laajuudesta riippumatta, jos on selvää, että roskaantuminen on aiheutunut tapahtumasta. Tätä näkökulmaa verrattiin lain yksityisistä turvallisuuspalveluista näkökulmiin. Työpajassa todettiin toisaalta myös, että tapahtuma-alueen välitön läheisyys olisi etukäteen neuvoteltava asia esimerkiksi kaupungin kanssa, sillä kaupungilla on tapahtumajärjestäjän jälkeen viimesijainen siivoamisvelvollisuus.

Työpajassa ryhmiä pyydettiin myös pohtimaan muita tapahtuma-alan toimintaedellytyksiä parantavia toteuttamisvaihtoehtoja tämän lain säätämisen sijasta. Lain todettiin olevan paras ja tarkoituksenmukaisin toteuttamisvaihtoehto, mutta muuna vaihtoehtona korostettiin viranomaisten keskinäisen yhteistyön kehittämistä esimerkiksi kansallinen ohjeistavan foorumin kautta tai niin, että viranomaistoiminta ei olisi paikkakuntakohtaista. Tämä lisäisi viranomaisen ymmärrystä ja toiminnan yhdenmukaisuutta. Yhden luokun periaate ja luvat ja valvonta -hankkeen loppuun vieminen nostettiin esiin ratkaisuehdotuksina. Viranomaisten koulutus tapahtumatoimialasta ja ymmärryksen lisääminen nostettiin esiin vaihtoehtona. Lisäksi yhtenä vaihtoehtona ehdotettiin Tapahtumateollisuus ry:lle mandaattia käydä keskustelua toimialan puolesta valtionhallinnossa alaa koskevia lakiuudistuksia koskien.

[Lausuntokierroksen perusteella täydennettävä osio.]

7 Säännöskohtaiset perustelut

1 luku. Yleiset säännökset.

1 §. Lain tarkoitus. Lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä pääasiallinen tarkoitus olisi tunnistaa ja tunnustaa tapahtuma-alan elinkeinoasema. Pykälän mukaan lain tarkoituksena olisi ammattimaisen tapahtumajärjestämisen elinkeinoaseman tunnistaminen ja erottaminen perustuslain 13 §:n turvaamasta kokoontumisvapaudesta ja sen nojalla kokoontumislailla säänneltävistä yleisistä kokouksista ja yleisötilaisuuksista. Tavoitteena on luoda selkeä oikeudellinen kehys, joka mahdollistaa tapahtumaelinkeinon erityispiirteiden tunnistamisen ja huomioimisen lain tasolla, samalla irtautuen muiden toimialojen sääntelyn soveltamisesta sellaisenaan tapahtuma-alaan. Lain tavoitteena olisi taata elinkeinon erityispiirteiden huomioiminen lain tasoisesti. Lakialoitteen tavoitteena on vahvistaa tapahtuma-alan asemaa osana suomalaista elinkeinoelämää, parantamalla alan toimintaedellytyksiä ja oikeusvarmuutta.

Tällä hetkellä kokoontumislaki niputtaa yhteen ammattimaiset suuret tuotannot ja harrastusluonteiset kyläjuhlat katsoen, että molemmissa on kyse perusoikeudesta kokoontua. Korona-aikaan tämä aiheutti historiallista haittaa toimialalle, kun tartuntatautilain (1227/2016) 58 §:n nojalla hyvinvointialueilla oli toimivalta kieltää yleiset kokoukset ja yleisötilaisuudet. Tartuntatautilaki näkee tapahtumat perusoikeutena kokoontua, viittaamalla sanamuodon mukaisesti kokoontumislakiin. Tällöin nähtiin, että kyseessä on tarpeellinen perusoikeuden rajoitus, ei elinkeinon rajoittaminen. Tämä ei ole tartuntatautilain 58 §:n hengen mukaista, sillä mitään muuta elinkeinotoimintaa pykälällä ei ole hyvinvointialueen päätöksellä mahdollista rajoittaa.

Ammattimaisen tapahtumajärjestämisen tullessa tunnistetuksi elinkeinona, muualla lainsäädännössä voidaan viitata lakiin ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä ja näin huomioida elinkeinon erityispiirteet. Useissa laeissa, kuten esimerkiksi työaikalaissa, on lueteltu toimialoja, joilla työaika voidaan järjestää jaksotyöajaksi. Tällaiset poikkeukset tarkoittavat sitä, että kyseisten toimialojen erityispiirteet on tunnistettu lain tasolla ja lakiin on sisälletty toimialan kannattavuutta tukevia poikkeusmahdollisuuksia. Lain tavoitteena olisi mahdollistaa samankaltaiset viittaukset tarpeellisilta osin tapahtuma-alaan. Joitain tapahtuma-alan erityispiirteiden tunnistamisen kannalta merkittäviä muutoksia on jo tehty ja tämän lain säätäminen tulisi arviomme mukaan lisäämään toimialan kasvua tukevia erityispiirteiden huomioimista. Esimerkiksi vuonna 2024 tehty muutos rakentamislain (19.12.2024/897) 42 §:n 1 momentin 4 kohtaan on esimerkki tapahtuma-alan erityispiirteet tunnistavasta sääntelystä. Muutoksen seurauksena rakentamislupaa ei enää edellytetä yleisörakennelmalta, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä, jos rakennelma on paikallaan enintään kolme kuukautta. Pykälän aieman sanamuodon mukaan rakentamislupa vaadittiin kaikilta vastaavilta rakenteilta ilman aikarajaa. Muutos oli tapahtuma-alan kannalta merkittävä, sillä se tunnusti tilapäisrakenteiden luonteen ja mahdollisti joustavamman tapahtumien toteuttamisen ilman, että turvallisuudesta tai asianmukaisesta pystytyksestä tingitään. Vastaavalla periaatteella lain tarkoituksena olisi varmistaa, että tapahtumien ja tapahtumarakenteiden turvallisuudesta huolehdittaisiin toimialan erityispiirteet huomioiden eikä muiden toimialojen sääntelyä sellaisenaan soveltaen.

Edelleen lain tarkoituksena olisi lisätä viranomaisen ymmärrystä toimialasta, sekä helpottaa viranomaisen työtä yksinkertaistamalla lupabyrokratiaa. Viranomaisten osalta lain tavoitteena olisi lisätä tapahtuma-alan erityispiirteet huomioivaa toimivaltaa viranomaispäätöksenteossa ja yhdenmukaistaa viranomaispäätöksiä ja -toimintaa. Nykyisessä lainsäädäntökehyksessä tapahtuma-alaan sovelletaan lukuisten eri toimialojen sääntelyä, mikä tekee viranomaistulkinnoista ja – päätöksistä ennakoimattomia ja vaihtelevia.

Laki turvaisi myös kuluttajien ja yritysasiakkaiden asemaa. Lain säätäminen parantaisi myös asiakkaiden oikeusturvaa ja lisäisi luottamusta tapahtuma-alan toimijoihin. Kun laissa säädetty ammattimaisuuden ja turvallisuuden kriteerit täyttyisivät, asiakkaalla olisi varmuus siitä, että tapahtumajärjestäjän toiminta on ammattimaista, vastuullista ja turvallista.

Laki parantaisi elinkeinon toimintaedellytyksiä, keventäisi viranomaisen hallinnollista työtaakkaa, lisäisi kuluttajien ja yritysasiakkaiden turvaa ja tukisi osaltaan Suomen talouskasvua.

2 §. *Soveltamisala.* Ehdotetun pykälän ensimmäisen momentin mukaan lakia ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä sovellettaisiin ammattimaisesti harjoitettavaan tapahtumajärjestämiseen.

Pykälän toisessa momentissa määriteltäisiin ammattimainen tapahtumajärjestäminen. Ammattimaisella tapahtumajärjestämisellä tarkoitettaisiin tässä laissa muutoin kuin harrastusluonteisesti tai satunnaisesti tapahtuvaa tapahtumajärjestämistä. Ammattimainen tapahtumajärjestäminen edellyttäisi lisäksi, että järjestäjä olisi toiminnassaan kirjanpitovelvollinen rekisteröity taho ja että tapahtumajärjestämistoiminta olisi vastuuvakuutettua.

Pykälän kolmannessa momentissa määriteltäisiin toisen momentin lisäksi neljä kohtaa, joista yhden tai useamman täytyessä kyseessä olisi ammattimainen tapahtumajärjestäminen.

Ensimmäisen kohdan mukaan kyseessä olisi ammattimainen tapahtumajärjestäminen, jos järjestäjän todellisesta toiminnasta merkittävä osa koostuisi tapahtumajärjestämisestä. Tällöin toimija olisi aidosti tapahtuma-alalla toimiva organisaatio, jonka päätoimi (yli 50 % toiminnasta) olisi tapahtumajärjestämistä ja toiminta olisi jatkuvaa, eikä kertaluontoista tai satunnaista. Käytännössä tapahtuma-alan osuutta toiminnan kokonaisuudesta voitaisiin arvioida esimerkiksi Tilastokeskuksen ylläpitämän toimialaluokituksen kautta. Vuoden 2026 alusta käyttöön otettu TOL 2025 ei itsessään tunnista kaikkia tapahtuma-alan toimijoita tyhjentävästi, mutta puhtaiksi tapahtuma-alan toimialaluokiksi katsottaisiin muun muassa:

56210 Tapahtumien catering-palvelut;
74901 Ohjelmatoimistot ja manageripalvelut;
82300 Messujen ja kongressien järjestäminen;
82401 Tapahtumien lipunmyyntipalvelut;
90010 Esittävät taiteet;
90020 Esittäviä taiteita palveleva toiminta;
90391 Taiteen ja kulttuurin live-tapahtumien järjestäminen;
90392 Taiteen ja kulttuurin live-tapahtumien esitystekniikan palvelut
90040 Taidelaitosten toiminta;
91020 Museoiden toiminta;
91040 Kasvitieteellisten puutarhojen, eläintarhojen ja luonnonpuistojen toiminta;
93210 Huvi- ja teemapuistojen toiminta.

Jos tapahtumajärjestäjä olisi rekisteröitynyt jonkin näistä toimialaluokista päätoimialakseen, voitaisiin katsoa, että organisaation toiminnasta tämän pykälän kolmannen momentin ensimmäisen kohdan kriteeri täyttyisi. Organisaation toimialaluokka ei kuitenkaan yksinään olisi toimijan ammattimaisuutta määrittävä kriteeri.

Toisen kohdan mukaan kyseessä olisi ammattimainen tapahtumajärjestäminen, jos järjestäjän palveluksessa olisi tapahtumatoimintoa varten ympärivuotista palkattua henkilökuntaa, jolloin tapahtumien järjestäminen ei olisi toimijalle satunnaista. Tapahtumatoimintoon palkatun henkilökunnan työtehtävät voisivat sisältää muitakin työnantajan osoittamia tehtäviä kuin tapahtumajärjestämiseen liittyvät tehtävät, mutta kriteerin kannalta keskeistä olisi, että tapahtumajärjestäjän tai tämän palveluksessa olevan henkilön päätoimi liittyisi organisaation toimintaan tapahtuma-alalla.

Kolmannen kohdan mukaan kyseessä olisi ammattimainen tapahtumajärjestäminen, jos tapahtumajärjestämisellä tavoiteltaisiin järjestelmällistä hyötyä. Tavoiteltu hyöty voisi olla taloudellinen voitto, mutta tavoiteltu järjestelmällinen hyöty voisi olla myös esimerkiksi brändin tunnettavuuden lisääminen, tuotteen myynnin kasvattaminen, asiakashankinta, alueen houkuttelevuuden lisääminen tai muu vastaava hyöty, joka ei olisi suoraa tapahtuman lipunmyyntistä ja kumppanuuksista tavoiteltu rahallinen hyöty. Tapahtuman tavoitteeksi olisi asetettu jokin tietty hyöty.

Neljännen kohdan mukaan kyseessä olisi ammattimainen tapahtumajärjestäminen, jos toiminta olisi riskiarvion perusteella ammattimaista tapahtumajärjestämistä. Riskiarvion perusteella ammattimaisen tapahtumajärjestämisen piiriin kuuluisivat esimerkiksi tapahtumat, joissa on paljon toimintoja, jotka edellyttävät järjestäjältä ammattitaitoa, erikoistumista, erityisiä pätevyysvaatimuksia tai lupia. Lisäksi riskiarvion perusteella kyseessä olisi ammattimainen tapahtumajärjestäminen, kun tapahtuma edellyttää yleisön sijoittumista, liikkumista ja yleisötiheyden hallitsemista erityisen tarkasti. Riskiarvion ja ammattiosaamisen määrittelemiseen vaikuttaisivat muun muassa tapahtuman sisältämien toimintojen luonne, tapahtuman luonne itsessään, yleisömäärä ja yleisön luonne. Mikään tietty tapahtumalaji ei kuitenkaan sisältönsä puolesta olisi ratkaisevassa asemassa siinä, onko järjestämistä pidettävä ammattimaisena.

Pykälän neljännen momentin mukaan lakia ei sovellettaisi yksinomaan virtuaalisessa ympäristössä toteutettaviin tapahtumiin. Laki olisi tarkoitettu sääntelemään paikan päällä tapahtuvaa live-tapahtumaa. Näin ollen lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät yksinomaan virtuaalisessa ympäristössä järjestettävät tapahtumat, esimerkiksi webinaarit. Virtuaalisten tapahtumien toteuttaminenkin voisi olla ammattimaista, mutta sen erityispiirteet poikkeavat paikan päällä tietyssä tilassa tai paikassa järjestettävästä tapahtumasta merkittävästi, esimerkiksi lupahallinnollisten ja turvallisuutta koskevien järjestelyjen osalta, jolloin lain ulottaminen koskemaan myös yksinomaan virtuaalisia tapahtumia ei olisi perusteltua. Hybridimuotoisten tapahtumien osalta, lakia sovellettaisiin paikan päällä tapahtuvaan osaan tapahtumasta, jos paikan päällä järjestettävä osuus täyttäisi ammattimaisen tapahtumajärjestämisen kriteerit. Neljännen momentin mukaan lakia ei sovellettaisi kokoontumislain tarkoittamiin yleisiin kokouksiin ja yleisötilaisuuksiin. Tämä tarkoittaisi käytännössä tämän lain voimaan astumisen myötä niitä yleisiä kokouksia ja yleisötilaisuuksia, joiden taustalla olisi perusoikeus yhdistyä ja kokoontua ja joista säädettäisiin edelleen kokoontumislaisissa. Tällaisia harrastusluonteisia satunnaisia tapahtumia olisivat esimerkiksi mielenosoitukset, kyläjuhlat, yksinomaan talkootyöllä järjestettävät tapahtumat, seurojen myyjäiset, kyläyhdistysten järjestämät tapahtumat ja muut ilmeisen harrastusluonteisesti järjestetyt tapahtumat, joilla ei tavoiteltaisi järjestelmällistä hyötyä.

Ammattimaisen tapahtumajärjestämisen taustalla olisi perustuslain 18 §:n tarkoittama oikeus työhön ja elinkeinovapaus. Yksityishenkilö ei voisi olla tämän lain tarkoittama ammattimainen tapahtumajärjestäjä, vaan taustalla olisi y-tunnuksellinen rekisteröity taho. Rekisteröidyn tahon kriteerin kannalta merkitystä ei olisi sillä, onko kyseessä, yhdistys, yritys vai muu y-tunnuksen omaava juridinen taho.

Ammattimaisuuden määrittelemisenä kannalta väliä ei olisi sillä, onko tapahtuma pääsylipullinen vai ilmaistapahtuma. Niin ikään toimijan liikevaihto ei olisi toimijan ammattimaisuutta määrittävä.

Ammattimaisuuden määrittelemisessä olisi kyse kokonaisharkinnasta ehdotetun pykälän toisen ja kolmannen momentin arviointikriteerien nojalla.

3 §. Määritelmät. Ehdotetun lain 3 § koskisi lain kannalta keskeisiä määritelmiä. Ehdotetun pykälän ensimmäisen momentissa määriteltäisiin tapahtumajärjestäjä, tapahtuman omistaja ja tapahtuma.

Ensimmäisen momentin ensimmäisen kohdan mukaan tässä laissa tarkoitettaisiin tapahtumajärjestäjällä tahoa, joka olisi juridisessa vastuussa tapahtumasta. Jokaisella tapahtumalla olisi vastuullinen tapahtumajärjestäjä. Tapahtumajärjestäjä olisi taho, joka hakisi järjestämistä varten tarvittavat luvat ja ilmoittaisi niissä olevansa tapahtumajärjestäjä. Tapahtumajärjestäjän ei tarvitsisi kuitenkaan olla hakijana jokaiseen tapahtumaan tarvittavassa luvassa. Tällainen tilanne voisi olla esimerkiksi silloin, kuin tapahtuma järjestettäisiin vakiintuneella tapahtumapaikalla, jossa olisi voimassa jo tiettyjä lupia yleistä tapahtumatoimintoa varten, jolloin lupia ei tarvitsisi erikseen hakea jokaista tilassa järjestettävää tapahtumaa varten. Järjestäjän olisi huolehdittava järjestyksen ja turvallisuuden säilymisestä sekä lain noudattamisesta tapahtumassa. Tapahtumajärjestäjän määrittelemisen olisi keskeistä, sillä nykyisessä sääntelemättömässä tilassa tapahtumajärjestäjällä saatetaan tarkoittaa joko tämän lain tarkoittamaa tapahtumajärjestäjää tai tapahtuman omistajaa. Ehdotettavalla pykälällä halutaan selkeyttää, yhdenmukaistaa ja vakiinnuttaa termi tapahtumajärjestäjä tarkoittamaan nimenomaan tahoa, joka vastaa tapahtuman järjestämisestä, eikä esimerkiksi osta tapahtuman tuottamista toiselta yritykseltä.

Ensimmäisen momentin toisen kohdan mukaan tässä laissa tarkoitettaisiin tapahtuman omistajalla tahoa, joka esimerkiksi ostaisi tapahtuman tuottamisen tapahtumajärjestäjältä. Tapahtuman omistaja kantaisi taloudellisen vastuun tapahtumasta. Tapahtuman omistaja voisi olla myös tapahtumajärjestäjä itse, jolloin järjestäjällä olisi myös omistajan taloudellinen vastuu. Kuitenkin tilanteissa, joissa yritys ostaisi tapahtumanjärjestämisen ja toteuttamisen toiselta yritykseltä, asiakasyritys olisi tapahtuman omistaja ja palvelun tarjoava yritys olisi tapahtumajärjestäjä.

Ensimmäisen momentin kolmannen kohdan mukaan tässä laissa tarkoitettaisiin tapahtumalla aikaan ja fyysiseen tilaan tai paikkaan sidottua, suunniteltua ja tavoitteellista, kertaluonteista tai toistuvaa tilaisuutta. Tapahtuma tapahtuisi tiettyyn ilmoitettuun aikaan, tapahtuman ajallisella kestolla ei itsessään olisi merkitystä. Tapahtuma voisi kestää tunteja, päiviä tai viikkoja. Esimerkiksi festivaalit ja messut ovat usein monipäiväisiä, mutta yksittäiset yritystapahtumat, urheilukilpailut, konsertit tai teatterinäytökset ovat muutaman tunnin kestäviä tapahtumia. Toisaalta on myös jatkuvia tapahtumia, kuten esimerkiksi koko kauden jatkuvat urheilutapahtumat, kuukausia eri paikkakunnilla kiertävät markkinat ja tivolit sekä teattereiden näytöskaudet. Näiden jatkuvien ja kuukausia kestävien tapahtumien osalta olisi katsottava, että jokainen yksittäinen ottelu, markkinat tieyllä paikkakunnalla ja teatterinäytös muodostaisivat oman tapahtumansa osana suurempaa, jatkuvaa tapahtumasarjaa. Tätä tulkintaa tukevat kokoontumislain esityöt (HE 145/1998), joissa todetaan, että esimerkiksi huvipuisto on jatkuva tapahtuma ja jokainen aukiolopäivä on oma tapahtumapäivänsä. Tapahtuma olisi aikaan tai paikkaan sidottu. Tällä tarkoitettaisiin sitä, että tapahtuma on ilmoitettu tapahtuvan esimerkiksi tietyssä kiinteistössä tai kiinteistöissä, ulkoalueella, teltassa, aluksessa tai vastaavassa rajatussa paikassa. Tapahtuma voisi tapahtua useammassa paikassa samaa aikaa, joten yksittäisen tapahtuman sisällä voisi olla useita tapahtumapaikkoja. Tapahtumapaikka voisi olla myös alue, esimerkiksi kaupungin keskusta. Tapahtuma voisi liikkua tapahtuman aikana ilmoitetulla alueella, esimerkiksi karnevaalin tai kiertueen aloittaessa tietyistä paikasta, edeten ilmoitetun alueen sisällä ja lopuksi päätyen tiettyyn paikkaan. Tapahtuman sitoutuminen paikkaan tai tilaan olisi ymmärrettävä laajasti. Yksinomaan virtuaaliseen tilaan sidotut tapahtumat olisivat kuitenkin tämän lain soveltamisalan ulkopuolella, paikan olisi oltava fyysinen. Tapahtuma olisi suunniteltu, mikä tarkoittaisi, ettei se tapahtuisi sattumalta. Esimerkiksi spontaanisti tapahtuva yhteislaulu tai -tanssi kadulla ei olisi suunnitelmallinen tapahtuma. Myöskään tapahtumat, joita ei järjestä kukaan, eivät olisi ammattimaisia tapahtumia. Tällainen tapahtuma olisi esimerkiksi vappu. Tapahtuman tavoitteellisuudella viitattaisiin tapahtumalla tavoiteltavaan hyötyyn, jota olisi täsmennetty lain

soveltamisalaa koskevassa 2 §:ssä ja sen perusteluissa. Tavoitteellisuus ei tarkoittaisi yksinomaan taloudellisen hyödyn tavoittelua. Tapahtuma voisi olla kertaluontoinen tai toistuva. Jotkin tapahtumakonseptit toistuvat esimerkiksi vuosittain, jotkin viikoittain, mutta tapahtuma voisi olla myös kuukausia putkeen jatkuva. Myös kertaluonteinen konsepti, joka toteutetaan vain kerran, esimerkiksi tietoisuuden lisäämiseksi ajankohtaisesta aiheesta, täyttäisi tapahtuman määritelmän.

Pykälän toisen momentin mukaan tapahtumajärjestäjä voisi ostaa tietyn palvelukokonaisuuden ulkopuoliselta toimijalta ja nimetä vastuutahoksi kunkin osa-alueen osalta riittävällä pätevyydellä varustetun, toiminnosta tosiasiallisesti vastaavan tahon. Tapahtumajärjestäjä voisi ostaa tietyn palvelukokonaisuuden, esimerkiksi anniskelun, cateringin tai turvallisuuspalvelut alihankintana ulkopuoliselta toimijalta ja nimetä vastuutahoksi kunkin osa-alueen osalta vastaavan tahon.

2 luku. Ammattimainen tapahtumajärjestäminen.

4 §. *Ilmoitus ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä.* Pykälän ensimmäisen momentin mukaan tapahtumajärjestäjän olisi tehtävä ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä kirjallisesti ilmoitus tapahtumapaikan poliisille. Ilmoitus ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä voitaisiin tehdä kerrallaan yhdeksi vuodeksi. Ilmoitus olisi tehtävä vähintään 14 vuorokautta ennen ensimmäisen tapahtuman alkamista. Kokoontumislain 14 §:ssä säädetään yleisötilaisuuden järjestäjän velvollisuudesta kirjallisen ilmoituksen tekemisestä poliisille. Kokoontumislain mukainen ilmoitus lähtee olettamasta, että yleisötilaisuuksien järjestäminen on satunnaista, jolloin on kohtuullista edellyttää ilmoitusta jokaisen yleisötilaisuuden kohdalla. Ehdotetulla lailla säänneltävä toiminta olisi kuitenkin ammattimaista ja toistuvaa tapahtumajärjestämistä, jolloin olisi perusteltua, että tapahtumakohtaisen ilmoituksen sijaan ammattimainen tapahtumajärjestäjä voisi tehdä ilmoituksen ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä vuodeksi kerrallaan. Ilmoituksen tekemisen määräaika olisi kaksi viikkoa, eli yhdeksän vuorokautta aiemmin, kuin kokoontumislain tarkoittamien yleisötilaisuuksien kohdalla. Määräajan pidentäminen ja vain yksi vuotuinen, täydennettävä ilmoitus helpottaisivat poliisiviranomaisen ja tapahtumajärjestäjän hallinnollista työtä. Ilmoituksen sisällöstä säädettäisiin tämän lain 5 §:ssä.

Pykälän toisen momentin mukaan vuodeksi tehtävää ilmoitusta ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä olisi täydennettävä luvan voimassaoloajan aikana ilmenevien olennaisin tiedoin. Ilmoituksessa olisi annettava tarpeelliset ja tiedossa olevat tiedot tulevan vuoden tapahtumatoinnoinnista, mutta pykälän toisen momentin mukaan tapahtumajärjestäjä olisi velvollinen täydentämään ilmoitusta viipymättä uuden tapahtumatiedon saatuaan. Tietojen ilmoittaminen viipymättä tarkoittaisi tietojen ilmoittamista viiden arkipäivän kuluessa tiedon saamisesta, kuitenkin viimeistään 24 tuntia ennen sen tapahtuman alkua, jota täydennettävät tiedot koskevat. Ilmoitusta tulisi täydentää vain olennaisten tietojen osalta. Mikäli tapahtumajärjestäjä laiminlöisi velvollisuutensa täydentää ilmoitusta olennaisin tiedoin luvan voimassaoloaikana, ilmoitusta pidettäisiin puutteellisena ja poliisilla olisi oikeus määrätä tapahtumajärjestäjä täydentämään ilmoitusta puuttuvilta osin tapahtuman kieltämisen tai rajoittamisen uhalla. Tietojen olennaisuutta arvioitaisiin muun muassa pykälän neljännen momentin kriteerien mukaan. Ainakaan siis tilanteessa, jossa ilmoitusta tapahtumasta ei tarvitsisi lainkaan tehdä, uutta tapahtumatietoa ei voitaisi pitää olennaisena. Tiedon olennaisuutta arvioitaisiin myös tämän lain 5 §:n ilmoituksen sisällön osalta niin, että 5 §:n kohdat 1-9 tulisi ilmoittaa poliisille vähintään 24 tuntia ennen sen tapahtuman alkamista, jota tiedot koskevat. Kaiken uuden tiedon ilmoittamiselle vapaaehtoisesti ei olisi estettä. Poliisilla olisi tämän lain 5 §:n nojalla oikeus tarvittaessa vaatia selvityksiä tapahtumanjärjestämiseen liittyvistä seikoista. Poliisin pyytämät selvitykset olisivat aina olennaista tietoa, joka tapahtumajärjestäjän olisi toimitettava.

Pykälän kolmannessa momentissa poliisille jätettäisiin kuitenkin kokoontumislain 14 §:ää vastaava mahdollisuus hyväksyä 14 vuorokauden määräaika myöhemminkin tehty ilmoitus, jos tapahtuman järjestämisestä ei aiheutuisi haittaa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle, eikä määrääjän laiminlyönti vaikeuttaisi kohtuuttomasti poliisille lain mukaan kuuluvien tehtävien täyttämistä.

Pykälän neljännen momentin mukaan ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitsisi tehdä sellaisesta tapahtumajärjestämisestä, joka osanottajien vähäisen määrän, tapahtuman luonteen tai järjestämispaikan vuoksi ei edellyttäisi toimenpiteitä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tai sivullisille ja ympäristölle aiheutuvan haitan estämiseksi taikka erityisiä liikennejärjestelyjä. Toinen momentti vastaisi kokoontumislain 14 §:n toista momenttia. Lain yleisenä tavoitteena olisi parantaa tapahtumaelinkeinon toimintaedellytyksiä, joten ammattimaisenkin tapahtumajärjestämisen kohdalla jätettäisiin pykälän toisessa momentissa ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle tilanteet, joissa ilmoituksen tekeminen olisi ilmeisen tarpeetonta. Tämä säästäisi niin viranomaisen, kuin tapahtumajärjestäjänkin resursseja.

Pykälän viidennen momenttiin otettaisiin selkeyden ja lain yleisten, sääntelykehikkoa selkeyttävien, tavoitteiden vuoksi kirjaus koskien meluilmoituksen tekemistä. Momentin mukaan, mikäli yksittäisen tapahtuman koosta tai luonteesta johtuen tapahtumasta on oletettava johtuvan melua tai tärinää, tulee yksittäisestä tapahtumasta tehdä ympäristönsuojelulain 118 §:n tarkoittama ilmoitus.

5 §. Ilmoituksen sisältö. Pykälässä säädettäisiin ne vähimmäistiedot, jotka ammattimaisen tapahtumajärjestäjän tulisi antaa vuotuisessa ilmoituksessa ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä.

Pykälän ensimmäisen momentin mukaan ammattimaista tapahtumajärjestämistä koskevan ilmoituksen tulisi sisältää tieto tapahtumajärjestäjästä ja tämän yhteystiedot. Nämä tiedot olisi annettava aina ilmoituksen tekemisen hetkellä. Muilta osin ilmoitusta tehdessä olisi annettava tiedot ilmoitushetken tiedon mukaan ilmoituskautta (1 vuosi) seuraavien tapahtumien osalta kohdissa 1–9 eritellysti. Tieto tulisi antaa ilmoitushetkellä tiedossa olevista tapahtumista, tapahtumien omistajista jos omistajat olisivat eri taho, kuin tapahtumajärjestäjä, tapahtumien turvallisuusvastaavista ja näiden yhteystiedoista, tapahtumien muista toiminnoista vastaavista henkilöistä ja näiden vastuualueista sekä yhteystiedoista, tapahtumien luonteista, tapahtumapaikoista, tapahtumien alkamisajoista ja arvioituista päättymisajoista, järjestäjän asettamista järjestyksenvalvojista sekä tapahtumissa käytettävistä rakennelmista ja muista erikoistehosteista. Kun ilmoitus tehtäisiin vuodeksi kerrallaan, olisi selvää, ettei tapahtumajärjestäjällä olisi ilmoitushetkellä tiedossa jokaista yksityiskohtaa jokaisesta tapahtumasta. Tämän vuoksi vuotuinen ilmoitus olisi täydennettävä ilmoitus, johon tulisi kunkin tapahtuman osalta täyttää kohdissa 1–9 edellytetyt tiedot viipymättä, kuitenkin viimeistään 24 tuntia ennen jokaisen tapahtuman alkamista. 4 §:n mukaisesti poliisi voisi kuitenkin hyväksyä myöhemminkin tulleen ilmoituksen, jos ilmoituksen myöhästymisestä ei aiheutuisi huomattavaa haittaa. Tapahtuman omistajan kohdalla ei edellytettäisi yhteistietojen ilmoittamista, ellei poliisi erikseen niitä pyytäisi. Tapahtuman luonteen ilmoittamisella tarkoitettaisiin yleisluontoista kuvasta tapahtuman sisällöstä. Tapahtumapaikan ilmoittaminen olisi pakollista, jotta poliisi voisi resursoida toimintansa oikeasuhtaisesti ja -aikaisesti yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Ilmoitusvelvollisuus rakennelmista ja erikoistehosteista ei koskisi tavanomaisia pieniä esineitä, kuten lippuja, tunnuksia, julisteita ja äänenvahvistimia. Sen sijaan ilmoitettavia erikoistehosteita ja rakennelmia olisivat muun muassa suuret telineet, rakenteet, lavasteet ja tapahtumassa käytettävät kuluneuvot. Kokoontumislain poiketen, ammattimaisen tapahtumajärjestäjän olisi nimettävä ilmoituksessa tapahtumien turvallisuusvastaavat ja ilmoitettava näiden yhteystiedot. Turvallisuusvastaavan tulisi olla aidosti tapahtuman turvallisuuden suunnittelusta, toteuttamisesta ja

valvonnasta vastaava taho, jolla olisi riittävä osaaminen, kokemus ja pätevyys tehtävään. Vaativammissa suurissa tapahtumissa järjestäjän tulisi varmistaa turvallisuusvastaavan riittävä pätevyys esimerkiksi järjestyksenvalvojakortilla. Turvallisuusvastaavan pätevyysvaatimukset riippuisivat tapahtuman luonteesta. Pienissä tapahtumissa, jotka on rajattu hyvin pienelle yleisömäärälle, turvallisuusvastaavan pätevyysvaatimukset olisivat matalammat. Ilmoitettavan henkilön kohdalla keskeistä kuitenkin olisi, että turvallisuusvastaava tosiasiallisesti toimisi ilmoitetussa tapahtumassa kyseisessä roolissa, omaisi riittävän pätevyyden, olisi poliisin tavoitettavissa ilmoitettuja yhteystietoja käyttäen ja olisi tapahtumassa henkilökohtaisesti paikan päällä. Turvallisuusvastaavan sairastuessa tai muuten ollessa estynyt toimimaan tehtävässään paikan päällä tapahtumassa, tapahtumajärjestäjän tulisi nimetä sijaistava turvallisuusvastaava ja ilmoitettava tämän yhteystiedot poliisille. Edelleen tapahtumajärjestäjän olisi nimettävä tapahtumien muiden toimintojen vastaavat henkilöt, jos tällaiset olisi valittu, sekä näiden henkilöiden vastuualueet ja yhteystiedot. Tämä koskisi tilanteita, joissa esimerkiksi elintarvikemyynti, anniskelu tai muu kokonaisuus ostettaisiin tapahtumaan ulkopuoliselta toimijalta ja toimijan kanssa olisi sovittu tietyn vastuualueen siirtämisestä alihankintatoimijan vastuulle. Tapahtumajärjestäjällä olisi kuitenkin mahdollisuus ilmoittaa olevansa vastuullinen taho kaikkien toimintojen osalta. Vastuun siirtäminen tietyn toiminnon osalta tapahtuisi yleisen sopimusvapauden periaatteen nojalla edellyttäen, että vastuutettu taho olisi kykenevä ja ammattitaitonsa puolesta riittävällä osaamisella varustettu tosiasiallisesti vastaamaan tietystä toiminnosta tapahtumassa. Vastuu tietystä toiminnosta tapahtumassa tarkoittaisi lain 3 §:n 2 momentin mukaista kokonaisvastuuta tietystä toiminnosta, sen lain mukaisuudesta, hyvän tavan mukaisuudesta ja toimintoon edellytettävien lupien asianmukaisuudesta.

Ensimmäisessä momentissa määritellyt tiedot olisivat välttämättömiä, jotta poliisi kykenisi arvioimaan toiminnan edellyttämien järjestelyjen tarpeen.

Pykälän toisessa momentissa viitattaisiin tämän lain 4 §:än, jonka mukaan täydentävät tiedot tulisi antaa viipymättä.

Pykälän kolmannessa momentissa taattaisiin poliisille oikeus pyytää lisätietoja ja selvitystä. Poliisin pyytämä selvitys ja lisätiedot olisivat aina lain tarkoittamia olennaisia tietoja.

6 §. *Tapahtumapaikkaa koskevat rajoitukset ja ammattimaisen tapahtumajärjestämisen etusija.* Pykälän ensimmäisen momentin mukaan tapahtumajärjestäjän olisi hankittava tapahtumapaikan omistajan tai haltijan suostumus paikan käyttämiseen tapahtumaa varten. Tapahtumapaikan omistaja voisi asettaa ehtoja ja rajoituksia paikan käyttämistarkoitukseen, jos tapahtuman järjestämisestä olisi odotettavissa kohtuutonta haittaa omistajalle, haltijalle, ympäristölle tai turvallisuudella. Kuten kokoontumislainkin kohdalla, tapahtumapaikkaa koskevat rajoitukset koskisivat ainoastaan ulkona olevien yleisten alueiden käyttöä tapahtumissa. Yksityisessä omistuksessa olevat tapahtumatalot ja alueet voivat sopimusvapauden nojalla itse valita, millä ehdoilla ja mille tapahtumajärjestäjälle sallivat tilojensa ja alueensa käytön. Pykälä koskisi siis nimenomaisesti esimerkiksi kaupungin omistamien yleisten alueiden käyttöä tapahtuma-alueena. Ensimmäisen momentin mukaan omistaja saisi asettaa rajoitteita alueen käytölle, mutta rajoitteita voitaisiin asettaa vain, jos niiden katsottaisiin olevan välttämättömiä kohtuuttoman haitan ehkäisemiseksi omistajalle, haltijalle, ympäristölle tai turvallisuudelle. Ensimmäinen momentti vastaisi kokoontumislain 10 §:ä.

Pykälän toisessa momentissa säädettäisiin poliisin toimivallasta antaa tapahtumapaikan valintaa koskevia määräyksiä silloin, kun tapahtumapaikkana olisi yleinen alue. Tilanteissa, joissa olisi ilmoitettu samanaikaisesti järjestettäväksi useita tilaisuuksia samassa paikassa, eikä niiden samanaikainen järjestäminen olisi mahdollista, ehdotetaan 2 momentissa säädettäväksi ne perusteet, joilla etuoikeus tapahtumapaikkaan määräytyisi. Säännöksen toisen momentin mukaan, jos

samassa paikassa ilmoitettaisiin järjestettäväksi samanaikaisesti kokoontumislain tarkoittamia yleisiä kokouksia tai yleisötilaisuuksia ja tämän lain tarkoittama ammattimainen tapahtuma, eikä niiden samanaikainen järjestäminen olisi mahdollista, etusija olisi ammattimaisen tapahtumajärjestäjän tekemällä ilmoituksella. Tämä tukisi lain yleistä tavoitetta tapahtuma-alan elinkeinoluonteiden huomioimisesta ja painottamisesta viranomaispäätöksenteosta. Arvion mukaan tällaiset päällekkäiset ilmoitukset olisivat kuitenkin harvinaisia, sillä suurten tapahtumien osalta suurella yleisöllä olisi usein tiedossa paikka ja ajankohta, jossa tapahtuma järjestettäisiin. Lisäksi ammattimaisten tapahtumajärjestäjien oletettaisiin jättävän ilmoituksen tapahtumapaikasta hyvissä ajoin, jolloin tilanne ratkeaisi joka tapauksessa ensimmäiseksi ilmoituksen tehneen etusijalla. Edelleen ammattimaisen tapahtuman järjestämisen etusija olisi perusteltua myös siksi, että esimerkiksi suurille tapahtumille on hyvin rajallisesti sopivia tapahtumapaikkoja. Harrastusluonteisten ja pienempien tapahtumien ajankohdan tai tapahtumapaikan siirtäminen onnistuisi aina helpommin.

3 luku. Turvallisuus.

7 §. Yleiset turvallisuusmääräykset. Pykälän ensimmäinen momentti sisältäisi viittauksen lakiin kulutuspalveluiden turvallisuudesta. Tapahtumajärjestäjän tulisi laatia turvallisuusasiakirja, jonka sisällöstä säädettäisiin nykytilaa vastaavasti tarkemmin laissa kulutuspalveluiden turvallisuudesta.

Pykälän toinen momentti sisältäisi viittauksen pelastuslakiin. Toisen momentin mukaan tapahtumajärjestäjän tulisi laatia pelastuslain 16 §:n tarkoittama pelastussuunnitelma tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyisi merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski.

Ensimmäisen ja toisen momentin viittaukset vastaisivat nykyisellään voimassa olevaa oikeutta ja käytäntöä, mutta selkeyden vuoksi ne otettaisiin tähän lakiin lain yleisten tavoitteiden vuoksi, jotta tapahtumajärjestäjä olisi tätä lakia lukiessaan tietoinen tyypillisimmistä tapahtumiin liittyvistä luvista, suunnitelmista ja ilmoituksista.

Pykälän kolmannen momentin mukaan turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisuudesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa tehdyssä Euroopan neuvoston yleissopimuksessa (CETS No. 218) tarkoitettujen yleisötilaisuuksien järjestämiseen osallistuvien tahojen olisi laadittava monitoimijaisia turvallisuus- ja pelastussuunnitelmia, joita tulee testata ja parannella säännöllisissä yhteisissä harjoituksissa. Säännös vastaisi kokoontumislain 12 §:n 2 momenttia ja voimassa olevaa oikeutta.

Pykälän neljännen momentin mukaan tapahtumajärjestäjän olisi huolehdittava, että kaikissa tapahtuman toiminnoissa noudatetaan lakia ja hyvää tapaa. Tapahtumajärjestäjä ja alihankintana tapahtuman tiettyä osaa toteuttava toimija voisivat sopimuksin jakaa vastuita asianosaisten toimintojen osalta. Tämä tarkoittaisi lain 3 §:n 2 momentin perusteluissa tarkoitettua tilannetta, jossa tapahtumajärjestäjä olisi sopimuksin valtuuttanut tiettyjen toimintojen lainmukaisuuden vastuun toiselle toimijalle. Momentti sisältäisi kokoontumislain 17 §:n yleisen velvollisuuden vastata järjestyksestä ja turvallisuudesta, sekä lain noudattamisesta tapahtumassa.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tapahtumajärjestäjä ei vastaa viranomaisen toiminnan lainmukaisuudesta.

8 §. Vastuuvakuutus. Pykälän mukaan tapahtumajärjestäjällä olisi oltava riittävä vastuuvakuutus toiminnalleen mahdollisen korvausvelvollisuuden varalta. Vastuuvakuutuksen tulisi kattaa tapahtuman järjestämisestä mahdollisesti aiheutuva vahinko henkilölle tai omaisuudelle.

Kokoontumislain 16 §:ssä tarkoitettu vastuuvakuutus ei ole yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien osalta pakollinen. Yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa poliisi voi asettaa luvan ehdoksi riittävän vastuuvakuutuksen ottamisen. Kokoontumislain 16 §:ää koskevassa hallituksen esityksessä HE 145/1998 viitataan kokoontumislakia edeltäneen huviasetuksen vastuuvakuutusta koskeviin perusteihin, joiden mukaan vastuuvakuutuksen ottamista voidaan edellyttää järjestettäessä sellaisia näytöksiä, nopeuskilpailuja tai kilpailuun verrattavia näytösajoja taikka muita huvitilaisuuksia, joissa katsojille, toimihenkilöille tai ulkopuolisille voi aiheutua henkilöön tai omaisuuteen kohdistuvaa vahingonvaaraa. Vastuuvakuutuksen asettamiseksi on kokoontumislain esitöissä tarkoitettu käyttöalaltaan melko rajoitetuksi, eikä sillä ole haluttu tarpeettomasti rasittaa järjestäjää. Taustalla on kuitenkin ollut ajatus tapahtumien järjestämisestä satunnaisesti, muutoin kuin ammattimaisesti.

Tämän lain keskeisenä tavoitteena olisi erottaa kokoontumisvapauteen perustuvat yleiset kokoukset ja yleisötilaisuudet ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä. Toimintojen luonteiden perustavanlaatuisen eron takia, myös tilaisuuksiin edellytetyt vastuuvakuutukset eroaisivat toisistaan. Ammattimaisesti harjoitettu tapahtumajärjestäminen olisi säännöllistä toimintaa, jolloin toiminnalla itsellään tulee olla riittävä vastuuvakuutus. Tällä ei kokoontumislain tavoin katsota kohtuuttomasti rajoittavan järjestäjän toimintaa, vaan ammattimaisen tapahtumajärjestäjän kohdalla kyse olisi toiminnan riskien vakuuttamisesta. Tästä syystä olisi perusteltua, että ammattimainen tapahtumajärjestäjä olisi aina toiminnassaan vastuuvakuutettu ja vastuuvakuutus sisältyy myös ammattimaisen tapahtumajärjestäjän määritelmään lain 2 §:ssä. Mikäli tapahtumajärjestäjä ei olisi vakuuttanut toimintaansa riittävillä vastuuvakuutuksilla, kyse ei olisi ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä.

9 §. Tapahtuman keskeyttäminen ja päättäminen. Pykälän ensimmäisen momentin mukaan tapahtumajärjestäjällä olisi oltava suunnitelma ja prosessi tapahtuman päättämiseksi häiriötilanteissa, joissa tapahtumaa ei voida turvallisesti jatkaa. Tapahtumajärjestäjällä olisi oltava suunnitelma ja toimintamalli tapahtuman keskeyttämiselle ja päättämiseksi, niin sanottu show stop prosessi. Järjestäjällä ei tarvitse olla erillistä suunnitelmaa tapahtuman keskeyttämisen tai päättämisen varalta, jos tapahtuman keskeyttämiseen ja päättämiseen johtavat riskit ja toimintamallit olisi arvioitu riittävän tarkasti esimerkiksi turvallisuusasiakirjassa ja/tai pelastussuunnitelmassa. Tällaisia keskeyttämis- ja päättämisperusteita olisivat esimerkiksi äärimmäiset sääolosuhteet, vakavat onnettomuudet, tapahtumaan kohdistuva ilkivalta, tulipalo tai muu vastaava tekijä, jonka johdosta tapahtumaa ei voitaisi turvallisesti jatkaa.

Tapahtumajärjestäjän tai tämän valtuuttaman tahon olisi keskeytettävä tai päätettävä tapahtuma, jos tapahtuman jatkamisesta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten turvallisuudelle, omaisuudelle tai ympäristölle. Tapahtumajärjestäjän velvollisuus keskeyttää tapahtuma tai sen tietty toiminto turvallisuuden vaarantuessa olisi velvollisuus, mutta myös keskeinen oikeus. Tapahtumajärjestäjällä olisi aina oikeus keskeyttää tai päättää tapahtuma tai sen tietty toiminto. Tapahtumajärjestäjän oikeus keskeyttää tai päättää tapahtuma tarkoittaisi, että tapahtumajärjestäjä voisi valtuuttaa myös esimerkiksi asettamansa järjestyksenvälvojan keskeyttämään tai päättämään tapahtuman tai sen ohjelmanumeron tai toiminnon tapahtumajärjestäjän määrittelemän toimivallan nojalla.

Pykälän toisen momentin mukaan päällystöön kuuluvalla poliisilla olisi vastaavilla perusteilla oikeus estää tai keskeyttää tapahtuma tai määrätä se päättymään, jos muut toimenpiteet eivät ole osoittautuneet riittäviksi. Päällystöön kuuluvan poliisin toimivalta keskeyttää tai päättää tapahtuma olisi näin ollen toissijainen suhteessa tapahtumajärjestäjän velvollisuuteen keskeyttää tai päättää tapahtuma. Päällystöön kuuluvalla poliisilla olisi oikeus keskeyttää tai päättää tapahtuma, mikäli muut toimenpiteet eivät ole riittäviä eikä tapahtumajärjestäjä olisi keskeyttänyt tai päättänyt tapahtumaa. Kokoontumislain 22 §:stä poiketen, poliisilla ja järjestyksenvälvojjalla ei

olisi oikeutta keskeyttää tai päättää tapahtumaa. Ainoastaan päällystöön kuuluvan poliisin oikeus keskeyttää tai päättää tapahtuma vastaisi kokoontumislain 21 §: ä.

Pykälän kolmannen momentin mukaan mitä 1 momentissa säädettäisiin tapahtumasta, koskisi vastaavasti tapahtumaan kuuluvaa ohjelmanumeroa tai toimintoa. Momentissa tarkoitettaisiin ohjelmanumerolla esimerkiksi ottelua, musiikkiesitystä, puheohjelmaa, esittävän taiteen esitystä, ilotulitusta tai muuta vastaavaa ohjelmanumeroa. Toiminnolla viitattaisiin puolestaan esimerkiksi anniskeluun, ruokamyyniin, tietyn alueella toimivan toimijan toimintaan, valokuvaukseen tai muuhun sellaiseen toimintoon, jota ei olisi itsessään pidettävä tapahtuman ohjelmanumerona. Pykälän kolmannen momentin tarkoituksena olisi selkeyttää, että mikäli tapahtumaa kokonaisuudessaan voitaisiin jatkaa turvallisesti keskeyttämällä tai päättämällä yksittäinen ohjelmanumero tai toiminto, yleisen suhteellisuusperiaatteen nojalla koko tapahtumaa ei tarvitsisi keskeyttää vaan riittäisi, että vaaraa tai häiriötä aiheuttava ohjelmanumero tai toiminto keskeytettäisiin tai päätettäisiin. Siitä, milloin tapahtuma olisi määrättävä päättymään, keskeytettävä tai kiellettävä kokonaan, säädettäisiin tämän lain 10 §:ssä tarkemmin.

10 §. Tapahtuman kieltäminen. Pykälän ensimmäisen momentin mukaan tapahtumajärjestäjän olisi peruutettava tai keskeytettävä tapahtuma, taikka määrättävä se päättymään, jos muut toimenpiteet eivät olisi riittäviä ja jos olisi ilmeistä, että 1) tilaisuuden järjestäminen olisi lainvastaista tai sen järjestämisessä rikottaisiin olennaisesti tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä; 2) järjestystä ja turvallisuutta ei voitaisi ylläpitää; 3) tilaisuuden järjestäminen aiheuttaisi vaaraa terveydelle tai vahinkoa omaisuudelle; tai 4) tilaisuuden järjestäminen aiheuttaisi huomattavaa haittaa sivullisille tai ympäristölle.

Pykälän toisen momentin mukaan päällystöön kuuluvalla poliisilla olisi vastaavilla perusteilla oikeus estää tai keskeyttää tapahtuma tai määrätä se päättymään, jos muut toimenpiteet eivät ole osoittautuneet riittäviksi.

Tämän lain 9 §:ään verrattuna tapahtuman kieltämistä koskeva 10 § olisi säädetty silmällä pitäen erityisesti tilanteita, joissa jo ennen tapahtuman alkamista olisi ilmeistä, ettei tapahtumaa voitaisi järjestää turvallisesti. Vastaavasti kuin 9 §:n kohdalla tapahtuman keskeyttämistä ja päättämistä koskevassa pykälässä, päällystöön kuuluvalla poliisilla olisi samoin perustein oikeus kieltää tapahtuma, kun tapahtumajärjestäjällä olisi oikeus ja velvollisuus niin tehdä. Poliisin toimivalta olisi tapahtuman kieltämisessä toissijainen ja tulisi kysymykseen silloin, kun tapahtumajärjestäjä ei olisi itse käyttänyt oikeuttaan tai täyttänyt velvollisuuttaan perua tapahtumaa eivätkä muutkaan toimenpiteet olisi osoittautuneet riittäviksi. Tapahtumajärjestäjällä olisi aina oikeus peruuttaa, keskeyttää ja päättää tapahtuma.

11 §. Kielletyt esineet ja aineet. Pykälän ensimmäisen momentin mukaan tapahtumissa taikka niiden välittömässä läheisyydessä ei saisi pitää hallussa ampuma-asetta, räjähdysainetta, teräasetta tai muuta sellaista esinettä tai ainetta, jota olisi perusteltua aiheuttaa epäillä voitavan käyttää henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen tekemiseen. Momentti vastaisi kokoontumislain 23 §:n ensimmäistä momenttia. Ehdotetun pykälän lista olisi vähimmäisvaatimusten muotoon kirjoitettu. Tapahtumajärjestäjällä olisi aina oikeus tapahtuman markkinoinnissa ja ehdoissa määritellä muut kielletyt esineet ja aineet, joita tapahtumaan ei saisi tuoda. Tällaisia voisivat olla tiettyssä tapahtumassa esimerkiksi reput, sateenvarjot tai muut esineet, jotka voisivat aiheuttaa häiriötä tai turvallisuusriskejä yleisölle, tapahtumapaikalle tai esimerkiksi taideteoksille.

Ehdotetun pykälän toisen momentin mukaan mitä ensimmäisessä momentissa säädettäisiin, ei koskisi viran tai tehtävän vuoksi tarpeellista tai virkapukuun kuuluvaa aseistusta eikä tapahtuman ohjelmassa tarvittavia luvallisia esineitä tai aineita. Toinen momentti ehdotetaan otettavaksi lakiin selvyiden vuoksi ja se vastaisi kokoontumislain 23 §:n toista momenttia. Tällä lailla

ei olisi tarkoitus rajoittaa tapahtumien sisältöä eikä viranomaisen toimivaltaa. Tapahtumajärjestäjän olisi kuitenkin tämän lain 7 § nojalla velvollisuus varmistua siitä, että tapahtuman sisällössä käytettävät esineet ja aineet täyttäisivät niille asetetut turvallisuusvaatimukset ja niitä käytävillä henkilöillä olisi aineiden ja esineiden käyttämiseen edellytettävät ajantasaiset pätevyudet ja luvat.

12 §. Järjestyksenvalvojat. Pykälän ensimmäisen momentin mukaan tapahtumajärjestäjä voisi asettaa tapahtumaa varten järjestyksenvalvoja samoin, kuin kokoontumislain tarkoittamissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa. Järjestyksenvalvojien kelpoisuusvaatimuksista, valtuuksista ja velvollisuuksista säädettäisiin erikseen järjestyksenvalvojista annettavassa laissa. Ensimmäinen momentti sisältäisi viittauksen yksityisistä turvallisuuspalveluista annettuun lakiin.

Ammattimaista tapahtumajärjestämistä ei kuitenkaan koskisi kokoontumislain tarkoittamia tilaisuuksia koskeva järjestyksenvalvojan oikeus keskeyttää tapahtumaa taikka määrätä sitä päättymään. Tapahtuman keskeyttäminen, peruminen ja päättäminen olisivat tapahtumajärjestäjän ja päällystöön kuuluvan poliisin velvollisuuksia ja oikeuksia. Järjestyksenvalvojalle kuuluisi kuitenkin eräitä yksilön perusoikeuksien kannalta keskeisiä toimivaltuuksia, joita tapahtumajärjestäjällä ei olisi. Tämä perustuu erityiseen, järjestyksenvalvojista annettavassa laissa säädettävään järjestyksenvalvojien hyväksymismenettelyyn, jossa poliisi arvioi ehdotetun henkilön sopivuuden järjestyksenvalvojan tehtävään. Jos tapahtumajärjestäjä haluaisi kohdistaa tiettyjä toimia esimerkiksi tapahtuman häiritsijöihin, hänen olisi käännäyttävä järjestyksenvalvojan tai poliisin puoleen. Järjestyksenvalvojalla olisi toimivaltuuksiensa käytössä itsenäinen harkintavalta suhteessa tapahtumajärjestäjään, pois lukien oikeus keskeyttää tai päättää tapahtuma. Järjestyksenvalvojien asettaminen ei kuitenkaan siirtäisi tapahtumajärjestäjältä vastuuta tilaisuuden järjestyksenpidosta ja turvallisuudesta. Yksityisistä turvallisuuspalveluista annettuun lakiin (1085/2015) lisättäisiin 26 §:n ensimmäiseen momenttiin toinen kohta, jonka mukaan tapahtumajärjestäjällä on oikeus asettaa järjestyksenvalvoja lain ammatillisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoittamaan tapahtumaan.

Pykälän toisen momentin mukaan tapahtumajärjestäjän olisi arvioitava tarvittava järjestyksenvalvojien määrä kulloinkin järjestettävässä tapahtumassa 7 §:n 1 momentissa tarkoitetussa turvallisuusasiakirjassa ja 4 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa ammatillisesta tapahtumajärjestämisestä.

Pykälän kolmannen momentin mukaan tarvittava järjestyksenvalvojien määrä arvioitaisiin tapahtuman luonteen, koon, asiakaskunnan ja järjestyksenvalvojien kokemuksen ja koulutuksen perusteella.

Järjestyksenvalvojien asettaminen olisi lähtökohtaisesti vapaaehtoista, mutta poliisi voisi antaa tapahtumajärjestäjän esityksen pohjalta sitovia määräyksiä järjestyksenvalvojista. Poliisin määräykset voisivat koskea asettamisvelvollisuuden lisäksi muun muassa järjestyksenvalvojien lukumäärää ja pätevyysvaatimuksia. Keskeinen ero ehdotetun pykälän kolmannen momentin ja kokoontumislain käytännön välillä olisi se, että järjestyksenvalvojien määrää arvioitaessa annettaisiin painoarvoa järjestyksenvalvojan kokemukselle ja pätevyydelle. Järjestyksenvalvojilla ei nykyisellään ole tyhjentävää luokittelua esimerkiksi kokemuksen ja koulutusten perusteella, mutta tapahtumajärjestäjä voisi ottaa järjestyksenvalvojien määrää esittäessään huomioon pelkän järjestyksenvalvojien henkilömäärän lisäksi henkilön kokemuksen, koulutuksen ja soveltuvuuden kulloiseenkin tapahtumaan. Nykyinen joustamaton yksi järjestyksenvalvoja per sata asiakasta on epätarkoituksenmukainen ja kankea ratkaisu, joka ei huomioi tai takaa tapahtuman kokonaisturvallisuutta. Tapahtumajärjestäjän ja poliisin voisivat ottaa huomioon asetettujen

järjestyksenvalvojien määrän lisäksi henkilön kyvyn taata turvallisuus tapahtumassa erilaisten häiriötilanteiden varalta.

13 §. Alueen puhdistaminen. Pykälän mukaan tapahtumajärjestäjän olisi huolehdittava siitä, että tilapäisrakenteet ja erikoistehosteet poistetaan tapahtuman päätyttyä alueelta ilman aiheutonta viivytystä, jollei tapahtumapaikan omistajan tai haltijan kanssa olisi toisin sovittu. Tapahtumajärjestäjän velvollisuudesta järjestää roskaantumisen ehkäisemiseksi alueella riittävä jätteenkeräys ja muut jätehuollon palvelut sekä roskaantuneen paikan siivoamisesta säädettäisiin jätelaissa. Pykälä vastaisi tarkoituksessaan kokoontumislain 24 §: ä. Jätelain 74 §:n mukaan ammattimainen tapahtumajärjestäjä olisi toissijaisesti siivoamisvelvollinen tapahtuma-alueesta ja sen välittömässä läheisyydessä olevasta alueesta, jos roskaajaa ei saada kiinni. Välittömässä läheisyydessä oleva alue olisi katsottava kohtuulliseksi, ottaen huomioon, että tapahtumiin tulee suuri määrä ihmisiä pitkänkin matkan päästä. Välitön läheisyys olisi tapahtuman koko, sisältö, kävijämäärä ja sijainti huomioon ottaen kyettävä määrittelemään kohtuulliseksi kussakin tilanteessa. Esimerkiksi kaupungin keskusta-alueella järjestettävän festivaalin aiheuttaman roskaantumisen johdosta, ei olisi pidettävä kohtuullisena, että tapahtumajärjestäjä vastaisi koko keskusta-alueen puhdistamisesta. Edelleen tulisi ottaa huomioon, että jos tapahtuma-alueen läheisyydessä olisi esimerkiksi pikaruokaravintola, jonne tapahtumakävijät menisivät tapahtuman jälkeen ja ruokailu aiheuttaisi roskaantumista, ei voitaisi pitää kohtuullisena, että tapahtumajärjestäjällä olisi siivoamisvelvollisuus ravintolasta peräisin oleviin roskiin, jollei toisin olisi sovittu tai jollei ravintola sijaitsisi tapahtuma-alueen välittömässä läheisyydessä. Välittömäksi läheisyydeksi katsottaisiin esimerkiksi tapahtumapaikan yhteydessä oleva pysäköintialue. Jos tapahtuma olisi sellaisella sijainnilla, jossa ei tapahtuma-ajan ulkopuolella liikkuisi ihmisiä, kohtuulliseksi alueeksi voitaisiin katsoa kulkuväylä tapahtuma-alueelle. Tapahtumajärjestäjällä olisi kuitenkin aina oikeus vapaaehtoisesti sitoutua alueen puhdistamiseen velvollisuuttaan laajemmalla alueella.

4 luku. Viranomaisen tehtävät.

14 §. Turvaamis- ja edistämisvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin julkisen vallan velvollisuudesta turvata ja edistää elinkeinovapauden käyttämistä. Pykälä liittyisi lakin yleisiin tavoitteisiin ja 1 §:ssä määriteltyyn lain tarkoitukseen. Keskeinen edellytys olisi viranomaisen velvollisuus käyttää luvat- ja valvonta palvelua.

Pykälän ensimmäisen momentin mukaan julkisen vallan olisi edistettävä elinkeinovapauden käyttämistä turvaamalla jokaisen oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Momentti viittaisi perustuslain 18 §:ssä määriteltyyn oikeuteen työhön ja elinkeinovapauteen. Julkisen vallan olisi huolehdittava ammattimaisen tapahtumajärjestämisen elinkeinon edellytysten ylläpidosta tunnistaen ammattimaisen tapahtumajärjestämisen erityispiirteet. Elinkeinoon harjoittamisen edistäminen edellyttää usein valtioneuvoston ja viranomaisten aktiivisia toimenpiteitä, joita ovat muun muassa samassa pykälässä kolmannessa momentissa esitetyt tapahtuma-alan erityispiirteet.

Pykälän toisen momentin mukaan viranomaisten olisi toimittava yhdenmukaisesti kansallisesti. Tämä perustuisi yleiseen oikeusperiaatteeseen viranomaisen toiminnan ennakoitavuudesta ja oikeusvarmuudesta. Mikäli viranomainen poikkeaisi aiemmasta tulkinta- tai päätöslinjastaan, olosuhteiltaan riittävän samankaltaisesta päätöksestä, päätöksen perusteluvelvollisuus kasvaisi. Tällä ehkäistäisiin mielivaltaisia päätöksiä ja tulkintoja ja lisättäisiin aiempien päätösten ja tulkintojen ohjaavuutta. Tausta ja tarve tälle johtuu käytännön haasteista, jossa tapahtumalle on voitu vuosia myöntää luvat samoilla edellytyksillä, mutta jossa viranhaltijan vaihduttua ei ole enää voitu toimia samalla tavalla, vaikka olosuhteet ovat olleet täysin aiempia päätöksiä vastaavat eikä lainsäädäntö ole muuttunut. Tämä on omiaan haittaamaan elinkeinon harjoittamista.

Aiempien päätösten sitovuus toisi ennakoitavuutta ja oikeusvarmuutta sekä yhdenmukaistaisi viranomaisten toimintaa kansallisesti. Pykälän toisen momentin mukaan viranomaisen olisi kohdeltava yhdenvertaisesti tapahtumien samankaltaisia toimintoja tapahtuman ohjelmasisällöstä riippumatta. Tämä tarkoittaisi, että esimerkiksi elintarvikemyyntiä tulisi koskea samat säännöt ja edellytykset, riippumatta tapahtuman ohjelmasisällöstä. Viranomaisella olisi momentin mukaan kuitenkin mahdollisuus ottaa huomioon ohjelmasisältö ja sen odotettavissa oleva asiakaskunta, kun se olisi perusteltua. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi tilaisuutta, jossa anniskelun järjestämistä ei voitaisi toteuttaa turvallisesti samoin ehdoin, jos kyseessä olisi koko perheelle suunnattu toiminta tai esimerkiksi nuorille aikuisille suunnattu tapahtuma. Tällöinkin erilainen kohtelu edellyttäisi perustelemista.

Koska pykälässä ehdotettaisiin, että viranomaisen olisi toiminnassaan huomioitava tapahtuma-alan erityispiirteet, olisi yleisimmät tapahtuma-alaa koskevat erityispiirteet ja niistä johtuvat toimet avattu pykälän kolmannessa momentissa kohdissa 1–4.

Pykälän kolmannen momentin mukaan ammattimaisen tapahtumajärjestämisen viranomaistoinnassa huomioitavia erityispiirteitä olisivat:

Ensimmäinen kohta koskisi tapahtuma-alan aikakriittisyyttä. Aikakriittisyys tarkoittaisi, että viranomaisen olisi otettava toiminnassaan huomioon, että tapahtuma ei toteutuisi, mikäli viranomaisesta johtuvasta syystä päätöstä ei annettaisi hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Lisäksi olisi otettava huomioon, että sinänsä ennen tapahtumaa myönnetty lupa voisi silti tulla liian myöhässä, jos esimerkiksi maankäyttö- tai melulupa myönnettäisiin vain esimerkiksi kuukausi ennen tapahtumaa. Suurten tapahtumien kohdalla ulkomaiset esiintyvät taiteilijat kiinnitetään tapahtumaan usein 1,5–2 vuotta ennen tapahtumaa, jolloin kuukausi ennen tapahtumaa annetun ennakoimattoman luvan mukaisesti ei olisi välttämättä mahdollista muuttaa aikataulua, siirtää tapahtumaa tai merkittävästi lyhentää tapahtuma-aikaa. Tästä syystä momentissa ehdotettaisiin, että viranomaisluvalla tulisi olla käsittelyaikatakuu. Käsittelyaikatakuu tarkoittaisi, että viranomaisen olisi annettava päätös asiassa 14 vuorokauden sisällä ilmoituksen tekemisestä tai hakemuksen jättämisestä. Tapahtumajärjestäjän olisi puolestaan viranomaisen työn helpottamiseksi ja mahdollistamiseksi jätettävä hakemukset ja ilmoitukset hyvissä ajoin ja asian eteneminen ei voisi kaatua siihen, että viranomainen ei olisi ottanut asiaa käsiteltäväkseen ajoissa tapahtumajärjestäjästä riippumattomista syistä. Lisäksi aikakriittisyys viranomaisen näkökulmasta tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi tarkastukset ja valvontakäynnit, jotka voitaisiin ajoittaa muuhun ajankohtaan, kuin tapahtuman kiireisimpään hetkeen, olisi suoritettava tapahtumajärjestäjän ajankäytön kannalta kohtuullisena hetkenä. Yleisesti kiireisimpiä hetkiä ovat aika juuri ennen tapahtuman alkamista sekä tapahtuman porttien avaaminen ja alkaminen, sekä pääohjelmanumeron aika. Tarkastukset ja valvontakäynnit olisi mahdollisuuksien mukaan sovittava tapahtumajärjestäjän kanssa sellaiseen ajankohtaan, jossa tapahtumajärjestäjällä olisi resursseja varata henkilökuntaa käymään viranomaisten kanssa läpi tarkastuksen aikana nousevia seikoja. Viranomaistarkastuksen tai valvontakäynnin ajoittuminen kriittiseen hetkeen on pahimmillaan turvallisuushuhta, kun tapahtumajärjestäjä joutuu yllättäen poistumaan vastuualueellaan olevan tehtävän suorittamisesta. Jos tarkastus- tai valvontakäynti olisi mahdollista ajoittaa esimerkiksi tapahtuman lyhyen keston johdosta ainoastaan kiireisimpään hetkeen, viranomaisen tulisi turvallisuussyidenkin valossa ilmoittaa tarkastuksesta etukäteen, jotta tapahtumajärjestäjä kykenisi resursoimaan henkilöstön oikeasuhtaisesti tarkastuksen ajaksi.

Toinen kohta koskisi tapahtuma-alan laaja-alaisuutta. Laaja-alaisuus viittaisi siihen, että toimintaa valvovat ja luvittavat useat eri viranomaiset. Viranomaisten tulisi olla tietoisia kyseiseen tapahtumaan ja tapahtumajärjestäjään kohdistetuista toimista aiemmin tai toisen viranomaisen toimesta. Toisen kohdan kannalta keskeinen ratkaisu olisi Työ- ja elinkeinoministeriön vuonna

2020 aloittama Luvat ja valvonta -hanke, jonka tavoitteena on yhden luukun asiointiperiaate. Näin viranomaiset näkisivät reaaliaikaisesti saman ja muun viranomaisen toimet kyseistä tapahtumaa ja järjestäjää kohtaan. Tämä helpottaisi niin viranomaisten, kuin tapahtumajärjestäjän työtä. Viranomaiset olisi lain tasolla velvoitettava käyttämään järjestelmää.

Kolmas kohta koskisi tapahtuma-alan elinkeinoluonnetta. Elinkeinoluonne viittaisi lain yleiseen tavoitteeseen tunnistaa tapahtumajärjestäminen elinkeinona, ei kokoontumisvapauden käyttämisenä. Elinkeinoluonne olisi erityispiirre toimialalla, jolla toimisi myös harrastusluonteisia toimijoita. Viranomaisen olisi otettava päätöksissään huomioon vahvasti elinkeinopoliittiset näkökulmat, jotka tukisivat niin tapahtumatoimialan, kuin koko valtion talouden kasvua.

Neljäs kohta koskisi tapahtuma-alan tilapäisyyttä. Neljännessä kohdassa ehdotettaisiin viranomaiselle mahdollisuutta ja toisaalta velvollisuutta ottaa päätösharkinnassa huomioon tapahtuma-alan tilapäisyys. Vaikka tapahtumaorgansiaatiot ovat pysyviä toimijoita, jokaista tapahtumaa luvitetaan tietyiltä osin erikseen. Tällöin viranomaisen olisi otettava päätöksenteossa huomioon, että esimerkiksi tapahtuman meluilmotuksista käsiteltäessä kyse olisi tilapäisestä toiminnasta, ei jatkuvasta erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta toiminnasta. Toimialaa ei voitaisi arvioida samoin periaattein, kuin esimerkiksi tietyömaata, kivimurskaamoja tai rakennustyömaata, sillä ilta- ja yöaikaan sijoittuva melu kestäisi korkeintaan muutamia tunteja etukäteen ilmoitettuna aikana sallittujen desibelirajoitusten puitteissa. Kuitenkin myös esimerkiksi desiblerirajoja määriteltäessä, viranomaisen tulisi ottaa huomioon melun tilapäisyys arvioitaessa, voisiko tapahtumasta johtuvasta melusta tosiasiallisesti aiheutua ympäristönsuojelulain tarkoittamaa ihmisessä todennettavaa terveyshaittaa.

Pykälän neljännen momentin mukaan tämän lain tarkoittamaa tapahtumaa varten annettua viranomaispäätöstä olisi noudatettava muutoksenhausta huolimatta, ellei viranomainen toisin määräisi. Ehdotettu momentti olisi otettu nyt ehdotettavaan lakiin silmällä pitäen tilanteita, joissa esimerkiksi melulupa olisi myönnetty ja tapahtumaa ennen lähialueen asukas olisi hakenut siihen muutosta. Muutoksenhaun keskeneräisyydestä johtuva päätöksen lainvoimattomuus muodostaisi merkittävän riskin tapahtumajärjestäjälle ja toisaalta mahdollistaisi elinkeinotoiminnan tahallisen hankaloittamisen kiusaamistarkoituksessa. Niin oikeusvarmuussyistä, kuin elinkeinoluonteen tunnistamisen johdosta olisi perusteltua, että esimerkiksi myönnetty melu- tai maankäyttölupa olisi toimeenpantavissa muutoksenhausta huolimatta.

15 §. Poliisin antamat ohjeet ja määräykset. Pykälä sisältäisi kokoontumislakia vastaavasti yleisen säännöksen poliisin oikeudesta antaa yksittäistapauksessa ohjeita ja määräyksiä tapahtuman järjestämisestä joko ennakolta tai tapahtuman aikana. Pykälässä painottuisi suositusluonteisten ohjeiden ensisijaisuus sitoviin määräyksiin nähden. Poliisilain 1 luvun 11 §:ään sisältyy yleinen säännös poliisin käskyvallasta, jonka mukaan poliisilla on poliisilaissa tai muussa laissa säädettyä toimivaltaa käyttäessään oikeus yksittäistapauksessa antaa jokaista velvoittavia tarpeellisia käskyjä ja kieltoja. Näillä tarkoitettaisiin lähinnä tapahtumahetkellä annettavia ohjeita ja määräyksiä, eikä ennakolta annettuja määräyksiä. Antaessaan sitovia määräyksiä poliisin olisi otettava erityisesti huomioon lakiehdotuksen 14 §:ssä viranomaiselle asetettu edistämisen- ja turvaamisvelvollisuus. Poliisin määräysvalta tämän lain tarkoittamissa tapahtumissa olisi siten ulottuvuudeltaan rajatumpi kuin kokoontumislain tarkoittamissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa. Tätä tulkintaa puoltaisi se, että tämän lain soveltamispiirissä oleva tapahtumajärjestäjä olisi elinkeinostatuksen vuoksi lähtökohtaisesti osaavampi ja paremmin resursoitu turvallisuuden varmistamiseen tapahtumassa. Pykälän lähtökohtana olisi, ettei ammattimaista tapahtumajärjestämistä tulisi tarpeettomasti rajoittaa määräyksillä, jotka eivät olisi välttämättömiä. Lisäksi määräyksillä asetettujen rajoitusten tulisi olla oikeassa suhteessa niiden tavoitteeseen. Pykälässä määriteltäisiin tyhjentävästi ne perusteet, joiden nojalla poliisi voisi antaa määräyksiä tapahtumajärjestämisestä. Luettelo vastaisi pääpiirteiltään kokoontumislain 20 §:ä.

Pykälän ensimmäisen momentin nojalla tapahtuman järjestämistä varten annetut ohjeet ja määräykset kohdistuisivat lähinnä tapahtumajärjestäjään, jonka tulisi huolehtia niiden täytäntöönpanosta. Tapahtuman aikana poliisi voisi antaa ohjeita ja määräyksiä myös osanottajille sekä sivullisille poliisilain 1 luvun 11 §:ssä säädetyn yleisen käskyvaltansa nojalla. Poliisi voisi tarvittaessa antaa tapahtuman järjestämisestä ennakolta tai tapahtuman aikana ohjeita ja määräyksiä 1) yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi; 2) terveyden, omaisuuden tai ympäristön vahingoittumisen estämiseksi taikka ympäristölle aiheutuvan haitan rajoittamiseksi; 3) sivullisen oikeuden turvaamiseksi; sekä 4) liikenteen sujuvuuden turvaamiseksi.

Pykälän kolmannessa momentissa todettaisiin selkeyden vuoksi, että poliisi voisi antaa ohjeita ja määräyksiä tämän lain 7 §:n 3 momentin tarkoittamien harjoitusten käynnistämisestä, valvonnasta ja hyväksymisestä.

Tapahtuman järjestämistä varten annetut ennakkolliset määräykset tulisi antaa kirjallisesti. Pykälän nojalla annetut määräykset olisivat muutoksenhakukelpoisia lakiehdotuksen 17 §:n mukaan, joten kirjallinen päätös olisi tarpeen tältäkin kannalta.

16 §. Poliisin tehtävät. Pykälän ensimmäisen momentin mukaan poliisin tehtävänä olisi yhdessä tapahtumajärjestäjän kanssa turvata tapahtuman turvallisuus ja edistää elinkeinovapauden toteutumista. Pykälällä olisi yhteys tämän lain 14 §:ään sisältyvään julkisen vallan turvaamis- ja edistämismääräyksiin. Lisäksi poliisin tulisi valvoa, että tapahtumajärjestäjä täyttää tämän lain mukaiset velvollisuutensa, sekä ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tapahtumassa. Pykälän ensimmäinen momentti korostaisi tapahtumajärjestäjän ensisijaista vastuuta ja oikeutta tehdä turvallisuuteen liittyviä päätöksiä tapahtumassa. Ilman nimenomaista säännöstäkin olisi selvää, että momentissa mainittujen seikkojen lisäksi poliisin tehtävänä olisi valvoa lain noudattamista tapahtumissa. Tapahtuman järjestämisessä käytettyjen poliisin palvelujen vastikkeellisuus määräytyisi poliisin suoritteiden maksullisuudesta annetun sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti.

Pykälän toisen momentin mukaan poliisilla ja pelastusviranomaisella olisi virkatehtävässään vapaa pääsy tapahtumaan. Toinen momentti vastaa kokoontumislain 19 §:n 2 momenttia. Vapaa pääsy sisältäisi sekä oikeuden olla tapahtumassa läsnä että oikeuden maksuttomaan sisään-pääsyyn, jos tapahtumaan olisi pääsymaksu. Ehdotetussa momentissa vapaa pääsy olisi rajattu virkatehtävää suorittavaan poliisiin. Pelastusviranomaisten vapaa pääsy olisi tarpeen tapahtuman turvallisuusjärjestelyjen varmistamiseksi.

Poliisilla on poliisilain 1 luvun 1 §:n perusteella velvollisuus ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Tämä laki olisi kuitenkin poliisin toimintaa tapahtumissa sääntelevä erityislaki suhteessa poliisilakiin. Informatiivisuuden vuoksi olisikin perusteltua, että lakiin ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä sisältyisi yleissäännös poliisin tehtävistä tämän lain tarkoittamissa tapahtumissa. Yleissäännöksen lisäksi tämä laki sisältäisi säännökset poliisin oikeuksista tapahtumissa. Nämä säännökset olisivat luonteeltaan tyhjentäviä, mutta muilta osin poliisilaissa ja muissa laeissa poliisille säädetty valtuudet koskisivat myös tämän lain tarkoittamia tapahtumia.

17 §. Muutoksenhaku poliisin päätökseen. Pykälä vastaisi kokoontumislain 28 §:ä. Pykälän ensimmäisen momentin mukaan muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). (27.11.2020/871). Pykälän ensimmäisessä momentissa säädettäisiin muutoksen hakemisesta poliisin tämän lain säännösten nojalla tekemiin päätöksiin. Poliisin päätöksistä valitettaisiin alueelliseen hallintotuomioistuimeen hallintolainkäyttölain mukaisesti. Valituksen tekeminen edellyttäisi kirjallista päätöstä.

Pykälän toisen momentin mukaan tämän lain nojalla tehtyä päätöstä olisi noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määräisi. Momentti olisi yhteydessä tämän lain 14 §:n 4 momenttiin, mutta selkeyden vuoksi olisi otettu omana mainintanaan myös 17 §:än. Hallintolainkäyttölain 31 §:n 1 momentin mukaan pääsääntö on, että valitus siirtää päätöksen täytäntöönpanoa. Tämän pykälän toinen momentti ja lain 14 §:n 4 momentti sisältäisivät eräitä poikkeuksia tähän pääsääntöön. Selkeyden vuoksi olisi perusteltua ottaa lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta nimenomainen säännös lakiin ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä.

5 luku. Seuraamukset.

18 §. Rangaistussäännökset. Pykälän ensimmäisen momentin mukaan tapahtumajärjestäjän on yhdenvertaisuuslain (1325/2014) nojalla toiminnassaan edistettävä yhdenvertaisuutta ja ehkäistävä syrjintää. Rangaistus syrjinnästä elinkeinotoiminnassa säädetään rikoslain (39/1889) 11 luvun 11 §:ssä. Ensimmäinen momentti vastaisi kokoontumislain 25 §:n 1 momenttia muilta osin, mutta sanamuodon puolesta viittaisi syrjintään elinkeinotoiminnassa, ei yleisen kokouksen järjestämisessä. Tämä kielitekninen ero kokoontumislakiin nähden olisi tämän lain yleisten tavoitteiden mukaista, sillä lailla pyritäisiin nimenomaisesti vakiinnuttamaan tapahtumajärjestämisen elinkeinoasema. Rikoslain 11 luvun 11 pykälä ei vaatisi tältä osin muutoksia. Lakiehdotuksen 18 §:n 1 momentissa tarkoitetun syrjintäkiellon rikkomista ei säädettäisi rangaistavaksi ehdotetussa laissa, vaan laissa viitattaisiin rikoslain 11 luvun 11 §:n säännökseen syrjinnän rangaistavuudesta. Rikoslain säännöksen mukaan syrjintää olisi, jos joku elinkeinotoiminnassa ilman hyväksyttävää syytä 1) ei palvele jotakuta yleisesti noudatettavilla ehdoilla, 2) kieltäytyy päästämästä jotakuta tilaisuuteen tai kokoukseen tai poistaa hänet sieltä taikka 3) asettaa jonkun ilmeisen eriarvoiseen tai muita olennaisesti huonompaan asemaan rodun, kansallisen tai etnisen alkuperän, ihonvärin, kielen, sukupuolen, iän, perhesuhteiden, sukupuolisen suuntautumisen tai terveydentilan taikka uskonnon, yhteiskunnallisen mielipiteen, poliittisen tai ammatillisen toiminnan tai muun näihin rinnastettavan seikan perusteella. Kiellettyjen syrjintäperusteiden luettelo on rikoslain säännöksessä jonkin verran yksityiskohtaisempi kuin ehdotetussa 18 §:n 1 momentissa, joka kuitenkin kattaisi koko rangaistavan syrjinnän alan säännökseen sisältyvän ilmaisan "tai muun henkilöön liittyvän syyn" perusteella. Tekoon liittyvä rangaistusuhka on sakko tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

Pykälän toisen momentin mukaan rangaistus poliittisten toimintavapauksien loukkaamisesta säädetään rikoslain 14 luvun 5 §:ssä ja rangaistus kokouksen estämisestä rikoslain 14 luvun 6 §:ssä. Pykälän toinen momentti sisältäisi viittaukset kahteen kokoontumisvapautta turvaavaan rikoslain rangaistussäännökseen, jotka olisivat tarpeellisia viittauksina myös ammattimaisten tapahtumien kannalta, rikoslain, 14 luvun 5 §:n säännökseen poliittisten toimintavapauksien loukkaamisesta sekä saman luvun 6 §:n säännökseen kokouksen estämisestä. Poliittisten toimintavapauksien loukkaamisessa on kyse teosta, jossa väkivallalla tai vakavan vaaran toisen hyvinvoinnille käsittävällä uhkauksella estetään toista muun muassa ilmaisemasta mielipidettä yleisistä asioista niitä varten tarkoitetussa kokouksessa tai muussa tilaisuudessa tai osallistumasta yleisiä asioita varten järjestettyyn kokoukseen, kulkueeseen tai muuhun tilaisuuteen. Rangaistavaa on myös niin sanotun negatiivisen vapauden loukkaaminen eli teko, jossa saadaan toinen vastoin tahtoaan käyttämään poliittisia toimintavapauksiaan. Rangaistusuhka on sakko tai enintään kaksi vuotta vankeutta. Toinen kokoontumisvapautta turvaava rikoslain rikosnimike, joka olisi tarpeen myös ammattimaisen tapahtumajärjestämisen osalta, olisi kokouksen estäminen. Kokouksen estäminen tarkoittaa tekoa, jossa väkivaltaa käyttämällä tai sillä uhkaamalla oikeudettomasti estetään yleisiä asioita varten tarkoitetun kokouksen, kulkueen tai tilaisuuden järjestäminen. Teolle säädetty rangaistusuhka on sakko tai enintään kaksi vuotta vankeutta. Rikoslain 14 luvun 5 ja 6 pykälä eivät vaadi muutoksia viittauksen vuoksi, sillä rikoslain

pykälien sanamuodot viittaavat “myös muihin tilaisuuksiin”, joiden olisi katsottava nykyisellä sanamuodolla kattavan myös tämän lain nojalla järjestettävät tapahtumat.

Pykälän kolmas momentti vastaisi kokoontumislain 25 §:n kolmatta momenttia. Sen mukaan rangaistus laittomasta naamioitumisesta säädetään rikoslain 17 luvun 13 a §:ssä. Rikoslain 17 luvun 13 a §:n mukaan joka yleisellä paikalla järjestettävän yleisen kokouksen tai yleisötilaisuuden yhteydessä taikka muussa yleisön kokoontumisessa yleisellä paikalla esiintyy tunnistamattomaksi naamioituneena ilmeisenä tarkoituksenaan ryhtyä käyttämään henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa tai vahingoittamaan omaisuutta, on tuomittava laittomasta naamioitumisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Pykälän neljäs momentti viittaisi rikoslain 24 luvun 3 §:än, jossa säädetään julkisrauhan rikkomisesta. Julkisrauhan rikkomista koskevaa pykälää ollaan uudistamassa tämän lain valmisteluhetkellä. Erityisesti urheilutapahtumissa toistuva häiriökäyttäytyminen ja turvallisuutta vaarantava ja uhkaava käytös on yleistynyt. Tapahtumajärjestäjälle taattaisiin tällä momentilla tehokas keino puuttua häiriökäyttäytymiseen asettamalla turvallisuutta uhkaavalle henkilölle porttikielto tapahtumaan ja tapahtuma-alueen välittömään läheisyyteen. Porttikielto olisi annettava kirjallisena tai sähköisenä todennettavalla tavalla. Tapahtumajärjestäjän asettamilla järjestyksenvalvojilla ja henkilökunnalla olisi oikeus saada tieto porttikiellon saaneesta henkilöstä, jotta kieltoa voitaisiin tehostaa valvonnalla. Tapahtumajärjestäjän asettamilla järjestyksenvalvojilla ja poliisilla olisi oikeus ja velvollisuus poistaa porttikiellon saanut henkilö tapahtuma-alueelta ja sen välittömästä läheisyydestä. Mikäli porttikiellon saanut henkilö rikkoisi toistuvasti porttikiellon sisältöä, asia tulisi käsiteltäväksi rikoslain 24 luvun 3 §:n mukaisena julkisrauhan rikkomisena. Rikoslain 24 luvun 3 § olisi näin ollen toissijainen keino porttikiellon saaneen henkilön poistamiseen tapahtuma-alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä. Ensisijaisena keinona toimisi järjestyksenvalvojan ja poliisin oikeus poistaa porttikiellon saanut henkilö tapahtuma-alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä. Välitöntä läheisyyttä arvioitaisiin sen perusteella, olisiko pidettävä todennäköisenä, että porttikiellon saanut henkilö oleilisi kyseisellä alueella muutoin, kuin tapahtuma-aikana. Arvioinnissa painotettaisiin sitä, olisiko porttikiellon saaneen henkilön tosiasiallinen tarkoitus rikkoa porttikiellon sisältöä.

Pykälän viides momentti viittaisi lakiin kulttuuri- ja urheilutapahtumien pääsylippujen jälleenmyynnistä. Momentilla kielletäisiin tapahtumalippujen voitollinen jälleenmyynti sen mukaan, mitä laissa kulttuuri- ja urheilutapahtumien pääsylippujen jälleenmyynnistä on säädetty. Aloite laiksi kulttuuri- ja urheilutapahtumien pääsylippujen jälleenmyynnistä on vireillä tämän lain valmisteluhetkellä. Lain kulttuuri- ja urheilutapahtumien pääsylippujen jälleenmyynnistä voimaantulo ei ole riippuvainen tästä lakialoitteesta ja sen arvioidaan olevan astunut voimaan, kun tämän lain olisi määrä astua voimaan.

6 luku. Voimaantulo.

19 §. Järjestämisrikkomus. Kokoontumislain 26 §:ssä säädetään kokoontumisrikkomuksesta. Nyt ehdotettavan pykälän sisältö vastaisi kokoontumislain 26 §:ää, mutta viittaisi tämän lain pykäliin. Ehdotettu rangaistussäännös sisältäisi uuden rikosnimikkeen, järjestämisrikkomuksen. Järjestämisrikkomuksena rangaistava teko ei edellyttäisi tahallisuutta, vaan myös törkeä tuottamus täyttäisi rikkomuksen tunnusmerkit. Järjestämisrikkomukselle säädetty rangaistusuhka olisi sakko, mutta säännökseen sisältyisi ankaruusvertailua koskeva ehto, jonka nojalla teko tuomittaisiin muualla laissa säädetyn ankaramman rangaistussäännöksen mukaisesti.

Pykälän mukaan järjestämisrikkomuksesta tuomittaisiin kohtien 1–5 mukaisesta menettelystä, jos menettely olisi ollut tahallista tai törkeän huolimattontaa.

Ensimmäisen kohdan mukaan järjestämisrikkomuksena rangaistavaa olisi lakiehdotuksen 4 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti edellyttäen kuitenkin, että tapahtuman järjestämisestä olisi aiheutunut yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle huomattavaa vaaraa. Pelkkä ilmoittamatta jättäminen ei sinänsä olisi rangaistavaa. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntinä pidettäisiin myös tapahtuman järjestämistä vastoin tapahtumasta tehdyssä ilmoituksessa annettuja tietoja, edellytyksenä olisi tällöinkin, että tietojen virheellisyydestä olisi aiheutunut huomattavaa vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Tällainen tilanne olisi kyseessä, jos järjestäjä järjestäisi tapahtuman omasta aloitteestaan esimerkiksi olennaisesti toisessa paikassa kuin mitä hän olisi ennakolta ilmoittanut.

Toisen kohdan mukaan järjestämisrikkomuksena rangaistavaa olisi tapahtuman järjestäminen vastoin poliisin 10 §:n nojalla antamaa ennakkokieltoa.

Kolmannen kohdan mukaan järjestämisrikkomuksena rangaistavaa olisi poliisin 15 §:n nojalla antamien määräysten olennainen rikkominen. Nämä poliisin määräykset koskisivat tapahtumapaikan rajoituksia sekä tapahtuman järjestämistä varten 15 §:n nojalla annettuja sitovia määräyksiä. Poliisin määräysten rikkomisen tulisi kuitenkin olla olennaista. Määräysten rikkomista voitaisiin pitää olennaisena esimerkiksi silloin, kun tapahtumajärjestäjä järjestäisi tapahtuman tietyllä paikalla vastoin poliisin antamaa määräystä. Samoin määräysten olennaisena rikkomisena voitaisiin pitää sitä, ettei järjestäjä olisi huolehtinut järjestyksenvainvojen asettamisesta poliisin määräyksen mukaisesti. Rikkomisen olennaisuutta arvioitaessa otettaisiin huomioon myös määräyksen rikkomisesta aiheutuneet seuraukset tapahtuman kulkuun, kuten mahdolliset omaisuus- tai henkilövahingot. Säännöksen soveltamisessa olisi otettava huomioon rikoslain 16 luvun 4 §:n rangaistussäännös niskoittelusta poliisia vastaan, joka koskee muun muassa poliisin yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi taikka tehtävän suorittamiseksi toimivaltansa rajoissa antaman käskyn tai kiellon noudattamatta jättämistä. Rikoslain rangaistussäännökseen sisältyy vankeusuhka, minkä vuoksi sen soveltaminen olisi sidoksissa tähän lakiin. Poliisia vastaan niskoittelun rangaistavuus edellyttää kuitenkin tahallisuutta toisin kuin järjestämisrikkomus, jossa voisi olla kyse tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tehdystä teosta.

Neljännän kohdan mukaan järjestämisrikkomuksen rangaistavaa olisi 7 §, 8 §, 9 § ja 10 §:ssä säädettyjen järjestäjän velvollisuuksien olennainen laiminlyönti. Kyse olisi tilanteista, joissa järjestäjä esimerkiksi laiminlöisi tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta olennaisesti velvollisuutensa huolehtia järjestyksen ja turvallisuuden säilymisestä sekä lain noudattamisesta tapahtumassa, keskeyttää tai päättää tapahtuma taikka peruuttaa, keskeyttää tai päättää tapahtuma tai siihen kuuluva ohjelmanumero tai muu toiminto.

Viidennen kohdan mukaan järjestämisrikkomuksena rangaistavaa olisi myös 11 §:ssä säädetyn tai sen nojalla annetun kiellon rikkominen. Ehdotus koskisi 11 §:ssä säädettyä kieltoa pitää tapahtumassa tai sen välittömässä läheisyydessä hallussa ampuma-aseita, räjähdysaineita, teräaseita tai muita vastaavia esineitä tai aineita sekä saman pykälän nojalla annettua kieltoa päihdyttävien aineiden hallussapitoon. Teräaseen hallussapito yleisellä paikalla, tapahtumassa tai muussa tilaisuudessa ilman hyväksyttävää perustetta on säädetty rangaistavaksi teräselain 6 ja 7 §:ssä. Teräselain rangaistussäännökset sisältävät vankeusuhkan, joten järjestämisrikkomusta koskevan säännöksen edellyttämässä ankaruusvertailussa teräselain rangaistussäännökset ohittaisivat tämän lain.

20 §. Voimaantulo. Ehdotettu pykälä olisi tavanomainen säännös lain voimaantulosta. Koska laki ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä olisi täysin uusi laki, joka aiheuttaisi hallinnollisia muutoksia ja joissain määrin poliisin tehtävien muutosta, lain täytäntöönpanossa olisi varattava aikaa koulutukselle ja hallinnollisille muutostarpeille. Tämän vuoksi ehdotettaisiin, että

laki tulisi voimaan 1. päivänä tammikuuta 2030. Ennen tämän lain täytäntöönpanoa voitaisiin ryhtyä tarvittaviin toimiin.

21 §. Siirtymäsäännös. Jotta siirtyminen nykyisestä kokoontumislain tarkoittamasta lupamenettelystä ammattimaisten tapahtumien ilmoitusmenettelyyn toteutuisi joustavasti, ehdotetaan lakiin otettavaksi säännös ennen lain voimaantuloa tehtyjen lupahakemusten käsittelemisestä lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä mukaisina ilmoituksina.

Ehdotetun pykälän mukaan ennen tämän lain voimaantuloa tehtyt lupahakemukset yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien järjestämiseksi käsiteltäisiin hakemuksen tekohetkellä voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti.

Tämän lain tarkoittamat ammattimaiset tapahtumat, joiden järjestämiseen olisi ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty kokoontumislaisissa tarkoitettu lupa, voitaisiin järjestää voimassa olevien lupaehtojen mukaisesti ilman uutta ilmoitusta.

Tämä olisi tarpeen, sillä ammattimaisten tapahtumien kohdalla luvat haetaan usein hyvissä ajoin. Jotta siirtymä kokoontumislain piiristä ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä annettun lain piiriin ei aiheuttaisi kaksinkertaista työtä tai tarpeetonta hallinnollista taakkaa, jo haetuja tai myönnettyjä lupia ei tarvitsisi hakea lain voimaan astumisen myötä uudelleen.

8 Voimaantulo

Laki ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä aiheuttaisi joissain määrin hallinnollisia muutoksia ja viranomaiskoulutustarvetta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että laki tulisi voimaan 1. päivänä tammikuuta 2030. Ennen tämän lain täytäntöönpanoa voidaan ryhtyä tarvittaviin toimiin. Lakien voimaantuloon valmistautumiselle tulisi varata riittävän pitkä aika. Tämän vuoksi ehdotetaan, että laki ja sen johdosta muualle lainsäädäntöön tehtävät muutokset tulisivat voimaan 1. päivänä tammikuuta 2030.

Lain ehdotetaan tuleviksi voimaan samanaikaisesti muiden aloitteessa ehdotettujen lakimuutosten kanssa.

9 Suhde muihin esityksiin

Edotettu lainsäädäntö edellyttäisi muutoksia muun muassa kokoontumislakiin ja muihin lakeihin. Muutokset ehdotetaan astuviksi voimaan samanaikaisesti tämän lain voimaantumisen kanssa.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Ehdotetun lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä säännökset ovat yhdenmukaisia perustuslain kanssa, eikä lain säätämiseksi tavallisessa lainsäätämisjärestyksessä siten ole estettä. Perustuslain 18 § takaa jokaiselle oikeuden hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Suomessa ei ole ammattimaista tapahtumajärjestämistä sääntelevää lakia, eikä tapahtuma-alaa tunnisteta elinkeinona. Tällä hetkellä tapahtumajärjestäminen nähdään juridisesti perustuslain 13 §:n turvaamaan kokoontumis- ja yhdistymisvapauden kautta perusoikeutena. Kokoontumisvapaudesta säädetään yksityiskohtaisemmin kokoontumislailalla (530/1999), joka niputtaa yhteen yksityishenkilöiden järjestämät harrastusluontoiset tapahtumat ja ammattimaisesti, elinkeinotoimintana tuotetut tapahtumat.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

Laki

Laki ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on ammattimaisen tapahtumajärjestämisen elinkeinoaseman tunnistaminen ja erottaminen perustuslain 13 §:n turvaamasta kokoontumisvapaudesta ja sen nojalla kokoontumislaita säänneltävistä yleisistä kokouksista ja yleisötilaisuuksista.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan ammattimaisesti harjoitettavaan tapahtumajärjestämiseen.

Ammattimaisella tapahtumajärjestämisellä tarkoitetaan tässä laissa muutoin kuin harrastusluonteisesti tai satunnaisesti tapahtuvaa tapahtumajärjestämistä. Ammattimainen tapahtumajärjestäminen edellyttää järjestäjän olevan toiminnassaan kirjanpitovelvollinen rekisteröity taho ja toiminnan olevan vastuuvakuutettua.

Lisäksi kyseessä on ammattimainen tapahtumajärjestäminen, jos seuraavista kriteereistä täyttyy yksi tai useampi:

- 1) järjestäjän todellisesta toiminnasta merkittävä osa koostuu tapahtumajärjestämisestä;
- 2) järjestäjän palveluksessa on tapahtumatoimintoa varten ympärivuotista palkattua henkilökuntaa;
- 3) tapahtumajärjestämisellä tavoitellaan järjestelmällistä hyötyä;
- 4) toiminta on riskiarvion perusteella ammattimaista tapahtumajärjestämistä.

Tätä lakia ei sovelleta yksinomaan virtuaalisessa ympäristössä toteutettaviin tapahtumiin, eikä kokoontumislain (530/1999) tarkoittamiin yleisiin kokouksiin ja yleisötilaisuuksiin.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *Tapahtumajärjestäjällä* taho, joka on juridisessa vastuussa tapahtumasta. Tapahtumajärjestäjä on taho, joka hakee järjestämistä varten tarvittavat luvat. Järjestäjän on huolehdittava järjestyksen ja turvallisuuden säilymisestä sekä lain noudattamisesta tapahtumassa.
- 2) *Tapahtuman omistajalla* taho, joka esimerkiksi ostaa tapahtuman tuottamisen tapahtumajärjestäjältä. Tapahtuman omistaja kantaa taloudellisen vastuun tapahtumasta.
- 3) *Tapahtumalla* aikaan ja fyysiseen tilaan tai paikkaan sidottua, suunniteltua ja tavoitteellista, kertaluonteista tai toistuvaa tilaisuutta.

1 momentin kohdassa 1 tarkoittama tapahtumajärjestäjä voi ostaa tietyn palvelukokonaisuuden ulkopuoliselta toimijalta ja nimetä vastuutahoksi kunkin osa-alueen osalta riittävällä pätevyydellä varustetun, toiminnosta tosiasiallisesti vastaavan tahon

2 luku

Ammattimainen tapahtumajärjestäminen

4 §

Ilmoitus ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä

Tapahtumajärjestäjän on tehtävä ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä kirjallisesti ilmoitus tapahtumapaikan poliisille. Ilmoitus ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä voidaan tehdä kerrallaan yhdeksi vuodeksi. Ilmoitus on tehtävä vähintään 14 vuorokautta ennen ensimmäisen tapahtuman alkamista.

Vuodeksi tehtävää ilmoitusta ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä on täydennettävä luvan voimassaoloajan aikana ilmenevin olennaisin tiedoin viipymättä.

Poliisi voi hyväksyä myöhemminkin tehdyn ilmoituksen, jos tapahtuman järjestämisestä ei aiheudu haittaa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle, eikä määräajan laiminlyönti vaikeuta kohtuuttomasti poliisille lain mukaan kuuluvien tehtävien täyttämistä.

Ilmoitusta ei tarvitse kuitenkaan tehdä sellaisesta tapahtumajärjestämisestä, joka osanottajien vähäisen määrän, tapahtuman luonteen tai järjestämispaikan vuoksi ei edellytä toimenpiteitä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tai sivullisille ja ympäristölle aiheutuvan haitan estämiseksi taikka erityisiä liikennejärjestelyjä.

Mikäli yksittäisen tapahtuman koosta tai luonteesta johtuen tapahtumasta on oletettava johtuvan melua tai tärinää, tulee yksittäisestä tapahtumasta tehdä ympäristönsuojelulain (527/2014) 118 §:n tarkoittama ilmoitus.

5 §

Ilmoituksen sisältö

Ammattimaista tapahtumajärjestämistä koskevan ilmoituksen tulee sisältää tieto tapahtumajärjestäjästä ja tämän yhteystiedot. Lisäksi ilmoituksen on sisällettävä ilmoituskaudelta seuraavat tiedot siltä osin, kun ne ovat tiedossa ilmoitushetkellä:

- 1) tapahtumat;
- 2) tapahtumien omistajat, jos nämä ovat eri tahoja kuin tapahtumajärjestäjä;
- 3) tapahtumien turvallisuusvastaava ja tämän yhteystiedot;
- 4) tapahtumaien muiden toimintojen vastaavat henkilöt, vastuualueet ja näiden yhteystiedot;
- 5) tapahtumien luonne;
- 6) tapahtumapaikat;
- 7) tapahtuman alkamisajat ja arvioidut päättymisajat;
- 8) järjestäjän asettamat järjestyksenvälvojat; sekä
- 9) tapahtumissa käytettävät rakennelmat ja muut erityisvälineet.

Ilmoitusta on 4 §:n nojalla täydennettävä viipymättä kunkin tapahtuman osalta olennaisin osin.

Poliisi voi vaatia tarvittaessa selvityksiä myös muista yleisötilaisuuden järjestämiseen liittyvistä seikoista.

6 §

Tapahtumapaikkaa koskevat rajoitukset ja ammattimaisen järjestämisen etusija

Tapahtumajärjestäjän on hankittava tapahtumapaikan omistajan tai haltijan suostumus paikan käyttämiseen tapahtumaa varten. Omistaja voi asettaa ehtoja ja rajoituksia paikan käyttämistarkoitukseen, jos tapahtuman järjestämisestä on odotettavissa kohtuutonta haittaa omistajalle, haltijalle, ympäristölle tai turvallisuudelle.

Jos samassa paikassa ilmoitetaan järjestettäväksi samanaikaisesti kokoontumislain tarkoittamia yleisiä kokouksia tai yleisötilaisuuksia, eikä niiden samanaikainen järjestäminen ole mahdollista, etusija on ammattimaisen tapahtumajärjestämisilmoituksen tehneellä järjestäjällä.

3 luku

Turvallisuus

7 §

Yleiset turvallisuusmääräykset

Tapahtumajärjestäjän on laadittava lain kulutuspalveluiden turvallisuudesta (185/2025) tarkoittama turvallisuusasiakirja.

Tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski, tilaisuuden järjestäjän on laadittava pelastuslain (379/2011) 16 §:n tarkoittama pelastussuunnitelma.

Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmetystä lähestymistavasta jalkapallootteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa tehdyssä Euroopan neuvoston yleissopimuksessa (CETS No. 218) tarkoitettujen yleisötilaisuuksien järjestämiseen osallistuvien tahojen on laadittava monitoimijaisia turvallisuus- ja pelastussuunnitelmia, joita tulee testata ja parannella säännöllisissä yhteisissä harjoituksissa.

Tapahtumajärjestäjän on huolehdittava järjestyksen ja turvallisuuden säilymisestä, sekä siitä, että kaikissa tapahtuman toiminnoissa noudatetaan lakia ja hyvää tapaa. Tapahtumajärjestäjä ja alihankintana tapahtuman tiettyä osaa toteuttava toimija voivat sopimuksin jakaa vastuita asianosaisten toimintojen osalta.

8 §

Vastuuvakuutus

Tapahtumajärjestäjällä on oltava riittävä vastuuvakuutus toiminnalleen mahdollisen korvausvelvollisuuden varalta. Vastuuvakuutuksen tulee kattaa tapahtuman järjestämisestä mahdollisesti aiheutuva vahinko henkilölle tai omaisuudelle.

9 §

Tapahtuman keskeyttäminen ja päättäminen

Tapahtumajärjestäjällä on oltava suunnitelma ja prosessi tapahtuman päättämiseksi häiriötilanteissa, jossa tapahtumaa ei voida turvallisesti jatkaa. Tapahtumajärjestäjän tai tämän valtuuttaman tahon on keskeytettävä tai päätettävä tapahtuma, jos tapahtuman jatkamisesta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten turvallisuudelle, omaisuudelle tai ympäristölle.

Päällystään kuuluvalla poliisilla on vastaavilla perusteilla oikeus estää tai keskeyttää tapahtuma tai määrätä se päättymään, jos muut toimenpiteet eivät ole osoittautuneet riittäviksi.

Mitä 1 momentissa säädetään tapahtumasta, koskee vastaavasti tällaiseen tilaisuuteen kuuluvaa ohjelmanumeroa tai toimintoa.

10 §

Tapahtuman kieltäminen

Tapahtumajärjestäjän on peruutettava tai keskeytettävä tapahtuma, taikka määrättävä se päätymään, jos muut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos on ilmeistä, että:

- 1) tilaisuuden järjestäminen on lainvastaista tai sen järjestämisessä rikotaan olennaisesti tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä;
- 2) järjestystä ja turvallisuutta ei voida ylläpitää;
- 3) tilaisuuden järjestäminen aiheuttaa vaaraa terveydelle tai vahinkoa omaisuudelle; tai
- 4) tilaisuuden järjestäminen aiheuttaa huomattavaa haittaa sivullisille tai ympäristölle.

Päällystään kuuluvalla poliisilla on vastaavilla perusteilla oikeus estää tai keskeyttää tapahtuma tai määrätä se päättymään, jos muut toimenpiteet eivät ole osoittautuneet riittäviksi.

11 §

Kielletyt esineet ja aineet

Tapahtumissa taikka niiden välittömässä läheisyydessä ei saa pitää hallussa ampuma-asetta, räjähdysainetta, teräasetta tai muuta sellaista esinettä tai ainetta, jota on perusteltua aiheuttaa epäillä voitavan käyttää henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen tekemiseen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske viran tai tehtävän vuoksi tarpeellista tai virkapukuun kuuluvaa aseistusta eikä tapahtuman ohjelmassa tarvittavia esineitä tai aineita.

12 §

Järjestyksenvalvojat

Ammattimaisen tapahtumajärjestäjän oikeudesta asettaa järjestyksenvalvojia tapahtumaan säädetään yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa (1085/2015).

Tapautumajärjestäjän on arvioitava tarvittava järjestyksenvalvojien määrä kulloinkin järjestettävässä tapahtumassa 7 §:ssä tarkoitetussa turvallisuusasiakirjassa ja 4 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä.

Tarvittava järjestyksenvalvojien määrä arvioidaan tapahtuman luonteen, koon, asiakaskunnan ja järjestyksenvalvojien kokemuksen ja koulutuksen perusteella.

13 §

Alueen puhdistaminen

Tapautumajärjestäjän on huolehdittava siitä, että tilapäisrakenteet ja erikoistehosteet poistetaan tapahtuman päätyttyä alueelta ilman aiheutonta viivytystä, jollei tapahtumapaikan omistajan tai haltijan kanssa ole toisin sovittu. Järjestäjän velvollisuudesta järjestää roskaantumisen ehkäisemiseksi alueella riittävä jätteenkeräys ja muut jätehuollon palvelut sekä roskaantuneen paikan siivoamisesta säädetään jätelaissa.

4 luku

Viranomaisen tehtävät

14 §

Turvaamis- ja edistämisvelvollisuus

Julkisen vallan on edistettävä elinkeinovapauden käyttämistä turvaamalla jokaisen oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Julkisen vallan on huolehdittava ammattimaisen tapahtumajärjestämisen elinkeinon edellytysten ylläpidosta tunnistaen ammattimaisen tapahtumajärjestämisen erityispiirteet. Viranomaisen on käytettävä luvat ja valvonta -palvelua.

Viranomaisten on toimittava yhdenmukaisesti kansallisesti. Mikäli viranomainen poikkeaa aiemmasta, olosuhteiltaan riittävän samankaltaisesta päätöksestä, päätöksen perusteluvelvollisuus kasvaa. Viranomaisen tulee kohdella tapahtumia yhdenvertaisesti niiden sisällöstä riippumatta samankaltaisten toimintojen osalta, kuitenkin mahdollisuutena ottaa huomioon tiettyjen ohjelmasisältöjen ja yleisötyyppien riskitekijät.

Ammattimaisen tapahtumajärjestämisen viranomaistoiminnassa huomioitavia erityispiirteitä ovat:

- 1) *Aikakriittisyys*, jonka johdosta ammattimaisen tapahtumajärjestäjän lupahakemukset on otettava käsittelyyn 5 vuorokauden kuluessa ja annettava päätös 14 vuorokauden kuluessa hakemuksen jättämisestä, jollei erityisestä syystä muuta johdu.
- 2) *Laaja-alaisuus*, jonka johdosta ammattimainen tapahtumajärjestäminen sisältää useiden eri toimialojen osa-alueita. Viranomaisen on käytettävä ja edistettävä yhden luukun periaatetta.
- 3) *Elinkeinoluonne*, jonka johdosta ammattimainen tapahtumajärjestäminen on erotettava perustuslain 13 §:n turvaamasta kokoontumisvapaudesta.
- 4) *Tilapäisyys*, jonka johdosta toimintaa on kyettävä arvioimaan hetkellisesti ja väliaikaisena toimintana.

Tämän lain tarkoittamaa tapahtumaa koskevaa viranomaispäätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

15 §

Poliisin antamat ohjeet ja määräykset

Poliisi voi tarvittaessa antaa tapahtuman järjestämisestä ennakolta tai tapahtuman aikana ohjeita ja määräyksiä:

- 1) yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi;
- 2) terveyden, omaisuuden tai ympäristön vahingoittumisen estämiseksi taikka ympäristölle aiheutuvan haitan rajoittamiseksi;

- 3) sivullisten oikeuksien turvaamiseksi; sekä
- 4) liikenteen sujuvuuden turvaamiseksi.

Poliisi voi lisäksi antaa ohjeita ja määräyksiä 7 §:n 3 momentissa tarkoitettujen harjoitusten käynnistämisestä, valvonnasta ja hyväksymisestä.

16 §

Poliisin tehtävät

Poliisin tehtävänä on yhdessä tapahtumajärjestäjän kanssa turvata tapahtuman turvallisuus ja edistää elinkeinovapauden toteutumista. Poliisin tulee myös valvoa, että tapahtumajärjestäjä täyttää tämän lain mukaiset velvollisuutensa, sekä ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tapahtumassa.

Poliisilla ja pelastusviranomaisella on virkatehtävässään vapaa pääsy tapahtumaan.

17 §

Muutoksenhaku poliisin päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). (27.11.2020/871)

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

5 luku

Seuraamukset

18 §

Rangaistussäännökset

Tapahtumajärjestäjän on yhdenvertaisuuslain (1325/2014) nojalla toiminnassaan edistettävä yhdenvertaisuutta ja ehkäistävä syrjintää. Rangaistus syrjinnästä elinkeinotoiminnassa säädetään rikoslain (39/1889) 11 luvun 11 §:ssä. (11.4.2008/214)

Rangaistus poliittisten toimintavapauksien loukkaamisesta säädetään rikoslain 14 luvun 5 §:ssä ja rangaistus kokouksen estämisestä rikoslain 14 luvun 6 §:ssä.

Rangaistus laittomasta naamioitumisesta säädetään rikoslain 17 luvun 13 a §:ssä.
(26.11.2004/1007)

Tapahtumajärjestäjällä on oikeus määrätä porttikielto tapahtuma-alueelle ja sen välittömään läheisyyteen turvallisuutta uhkaavalle tai häiritsevälle henkilölle. Porttikiellon rikkominen tulee käsiteltäväksi rikoslain 24 luvun 3 §:n mukaisena julkisrauhan rikkomisena.

Tapahtumalippujen voittoa tavoitteleva jälleenmyynti on kielletty lailla kulttuuri- ja urheilutapahtumien pääsylippujen jälleenmyynnistä.

19 §

Järjestämisrikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta:

- 1) laiminlyö 4 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden aiheuttaen huomattavaa vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle,
- 2) järjestää tapahtuman vastoin poliisin 10 §:n nojalla antamaa kieltoa,
- 3) rikkoo olennaisesti poliisin 15 §:n nojalla antamia määräyksiä,
- 4) laiminlyö olennaisesti 7 §, 8 §, 9 § tai 10 §:ssä säädetyn järjestäjän velvollisuuden, tai;
- 5) rikkoo 11 §:ssä säädetyn kiellon.

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, järjestämisrikkomuksesta sakkoon.

6 luku

Voimaantulo

20 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2030.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

21 §

Siirtymäsäännös

Ennen tämän lain voimaantuloa tehdyt lupahakemukset yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien järjestämiseksi käsitellään hakemuksen tekohetkellä voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti.

Tämän lain tarkoittamat ammattimaiset tapahtumat, joiden järjestämiseen on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty kokoontumislaisissa tarkoitettu lupa, voidaan järjestää voimassaolvien lupaehtojen mukaisesti ilman uutta ilmoitusta.

Helsingissä 10.3.2026

Työministeri

Matias Marttinen

työministeri Matias Marttinen

Laki

Kokoontumislaki (530/1999)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Kokoontumislain säännökset vertailukohdaksi Ehdotus

1 luku

Yleiset säännökset

2 § 4 momentti

Soveltamisala

Tätä lakia ei sovelleta julkisyhteisöjen järjestämiin virallisiin tilaisuuksiin eikä uskonnollisten yhdyskuntien tunnusomaiseen toimintaan kuuluviin tilaisuuksiin, jotka järjestetään julkista uskonnonharjoitusta varten yhdyskunnan omissa tai niitä vastaavissa tiloissa.

Tätä lakia ei sovelleta lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoittamaan ammattimaiseen tapahtumajärjestämiseen, julkisyhteisöjen järjestämiin virallisiin tilaisuuksiin eikä uskonnollisten yhdyskuntien tunnusomaiseen toimintaan kuuluviin tilaisuuksiin, jotka järjestetään julkista uskonnonharjoitusta varten yhdyskunnan omissa tai niitä vastaavissa tiloissa.

10 § 1 momentti

Kokouspaikkaa koskevat rajoitukset

Jos samassa paikassa ilmoitetaan järjestettäväksi samanaikaisesti useita yleisiä kokouksia eikä niiden samanaikainen järjestäminen ole mahdollista, etusija on kokousilmoituksen ensimmäisenä tehneellä järjestäjällä, jollei kokouspaikan perinteisestä tai sopimukseen perustuvasta käytöstä muuta johdu. Poliisi voi tällöin osoittaa yhteyshenkilöiden kanssa neuvoteltuaan muut kokoukset siirrettäviksi

Jos samassa paikassa ilmoitetaan järjestettäväksi samanaikaisesti useita yleisiä kokouksia eikä niiden samanaikainen järjestäminen ole mahdollista, etusija on kokousilmoituksen ensimmäisenä tehneellä järjestäjällä, jollei kokouspaikan perinteisestä tai sopimukseen perustuvasta käytöstä muuta johdu. Jos samassa paikassa ilmoitetaan järjestettäväksi samanaikaisesti yleinen kokous ja lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä

Kokoontumislain säännökset vertailukohdaksi

Ehdotus

toiseen ajankohtaan tai toiseen, kokouksen tarkoituksen kannalta sopivaan paikkaan.

tarkoittama ammattimainen tapahtuma, etusija on ammattimaisella tapahtumajärjestäjällä. Poliisi voi tällöin osoittaa yhteyshenkilöiden kanssa neuvoteltuaan muut kokoukset siirrettäviksi toiseen ajankohtaan tai toiseen, kokouksen tarkoituksen kannalta sopivaan paikkaan.

Tämä laki astuu voimaan 1. tammikuuta 2030.

Perustelut

Lailla ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä erotettaisiin ammattimaisesti harjoitettava tapahtumajärjestäminen harrastusluonteisesta, satunnaisesta järjestämisestä, jotka kokoontumislaki niputtaa tällä hetkellä yhteen. Kokoontumislain 2 § määrittelee lain soveltamisalan. Ehdotamme kokoontumislain 2 § 4 momenttiin seuraavaa lisäystä:

Tätä lakia ei sovelleta lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoittamaan ammattimaiseen tapahtumajärjestämiseen, julkisyhteisöjen järjestämiin virallisiin tilaisuuksiin eikä uskonnollisten yhdyskuntien tunnusomaiseen toimintaan kuuluviin tilaisuuksiin, jotka järjestetään julkista uskonnonharjoitusta varten yhdyskunnan omissa tai niitä vastaavissa tiloissa.

Kokoontumislain 10 §:ssä säädetään kokouspaikkaa koskevista rajoituksista. Pykälän 1 momentissa todetaan, että jos samassa paikassa ilmoitetaan järjestettäväksi samanaikaisesti useita yleisiä kokouksia eikä niiden samanaikainen järjestäminen ole mahdollista, etusija on kokousilmoituksen ensimmäisenä tehneellä järjestäjällä, jollei kokouspaikan perinteisestä tai sopimukseen perustuvasta käytöstä muuta johdu. Laissa ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä edellytetään yhtä lailla tilaisuudesta ilmoittamista poliisille, määräaika ilmoitukselle on kuitenkin pidempi, kuin kokoontumislain 5 päivää. Elokuussa 2025 hallituspuolueiden eduskuntaryhmien asettama norminpurkutyöryhmä jätti budjettiriiheen ehdotuksensa purettavista normeista. Listan kohta 20 koskee elinkeinovaikutusten painottamista tapahtumien melulupien osalta. On johdonmukaista, että läpi lupahallinnon elinkeinovaikutuksille annetaan painoarvoa. Näin ollen ammattimaisen tapahtumajärjestäjän elinkeinoharjoittaminen ei voi kaatua siihen, että samalla paikalla on ilmoitettu järjestettäväksi harrastusluontoinen kokoontuminen. Tästä johtuen ehdotamme, että kokoontumislain 10 § 1 momenttia muutetaan niin, että samassa paikassa samaa aikaa järjestettävissä tapahtumissa ammattimainen tapahtumajärjestäminen saa etusijan ja poliisi neuvottelee kokoontumislain nojalla ilmoituksen tehneen järjestäjän kanssa kokoontumisen ajan tai paikan muuttamisesta.

Jos samassa paikassa ilmoitetaan järjestettäväksi samanaikaisesti useita yleisiä kokouksia eikä niiden samanaikainen järjestäminen ole mahdollista, etusija on kokousilmoituksen ensimmäisenä tehneellä järjestäjällä, jollei kokouspaikan perinteisestä tai sopimukseen perustuvasta käytöstä muuta johdu. Jos samassa paikassa ilmoitetaan järjestettäväksi samanaikaisesti yleinen kokous ja lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoittama ammattimainen tapahtuma, etusija on ammattimaisella tapahtumajärjestäjällä. Poliisi voi tällöin osoittaa yhteyshenkilöiden kanssa neuvoteltuaan muut kokoukset siirrettäviksi toiseen ajankohtaan tai toiseen, kokouksen tarkoituksen kannalta sopivaan paikkaan.

Laki

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

*Lain yksityisistä turvallisuuspalveluista Ehdotus
säännökset vertailukohdaksi*

3 luku

Järjestyksenvalvojatoiminta

26 §

Järjestyksenvalvojan asettaminen

Järjestyksenvalvoja voi asettaa:

- 1) yleisen kokouksen ja yleisötilaisuuden järjestäjä kokoontumislaisissa (530/1999) tarkoitettuun yleiseen kokoukseen tai yleisötilaisuuteen;
- 2) yksityistilaisuuden järjestäjä yksityistilaisuuteen;
- 3) leirintäalueen pitäjä ulkoilulaissa (606/1973) tarkoitettulle leirintäalueelle;
- 4) aluksen päällikkö merilain (674/1994) 15 luvussa tarkoitettulle matkustajien kuljettamista suorittavalle alukselle;
- 5) majoitus- ja ravitsemistoiminnan harjoittaja majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annettussa laissa (308/2006) tarkoitettuun majoitus- ja ravitsemisliikkeeseen; sekä
- 6) yliopisto ja ammattikorkeakoulu yliopistolaissa (558/2009) tarkoitetun yliopiston ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tarkoitetun ammattikorkeakoulun toimipaikkaan.

Järjestyksenvalvoja voidaan asettaa myös 1 momentissa tarkoitetun yleisötilaisuuden,

Järjestyksenvalvoja voi asettaa:

- 1) yleisen kokouksen ja yleisötilaisuuden järjestäjä kokoontumislaisissa (530/1999) tarkoitettuun yleiseen kokoukseen tai yleisötilaisuuteen;
- 2) tapahtumajärjestäjä lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoitettuun tapahtumaan;
- 3) yksityistilaisuuden järjestäjä yksityistilaisuuteen;
- 4) leirintäalueen pitäjä ulkoilulaissa (606/1973) tarkoitettulle leirintäalueelle;
- 5) aluksen päällikkö merilain (674/1994) 15 luvussa tarkoitettulle matkustajien kuljettamista suorittavalle alukselle;
- 6) majoitus- ja ravitsemistoiminnan harjoittaja majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annettussa laissa (308/2006) tarkoitettuun majoitus- ja ravitsemisliikkeeseen; sekä
- 7) yliopisto ja ammattikorkeakoulu yliopistolaissa (558/2009) tarkoitetun yliopiston ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tarkoitetun ammattikorkeakoulun toimipaikkaan.

leirintäalueen, aluksen ja majoitus- ja ravitsemisliikkeen välittömään läheisyyteen sekä yleisen kokouksen tai yleisötilaisuuden järjestämiseksi tarvittaville paikoitusalueille ja niille johtaville tiealueille sekä muille vastaaville tilaisuuden järjestämiseen liittyville alueille. Järjestyksenvalvojan toimialuetta ei tule kuitenkaan asettaa laajemmaksi kuin se järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi on välttämätöntä.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun alueen tai 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun liikkeen sijaintipaikan poliisilaitos voi määrätä toiminnanharjoittajan asettamaan alueelle tai liikkeeseen riittävän määrän järjestyksenvalvoja, jos siihen on järjestyksen ja turvallisuuden säilymiseksi erityinen syy.

Järjestyksenvalvontatehtäviä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tilaisuuksissa saa suorittaa vain turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija tai tämän palveluksessa oleva järjestyksenvalvoja.

Järjestyksenvalvoja voidaan asettaa myös 1 momentissa tarkoitetun yleisötilaisuuden, ammattimaisen tapahtuman, leirintäalueen, aluksen ja majoitus- ja ravitsemisliikkeen välittömään läheisyyteen sekä yleisen kokouksen, yleisötilaisuuden tai ammattimaisen tapahtuman järjestämiseksi tarvittaville paikoitusalueille ja niille johtaville tiealueille sekä muille vastaaville tilaisuuden järjestämiseen liittyville alueille. Järjestyksenvalvojan toimialuetta ei tule kuitenkaan asettaa laajemmaksi kuin se järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi on välttämätöntä.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun alueen tai 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun liikkeen sijaintipaikan poliisilaitos voi määrätä toiminnanharjoittajan asettamaan alueelle tai liikkeeseen riittävän määrän järjestyksenvalvoja, jos siihen on järjestyksen ja turvallisuuden säilymiseksi erityinen syy.

Järjestyksenvalvontatehtäviä 1 momentin 2 ja 3 kohdissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa saa suorittaa vain turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija tai tämän palveluksessa oleva järjestyksenvalvoja.

Tämä laki astuu voimaan 1. tammikuuta 2030.

Perustelut

Lailla ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä erotettaisiin elinkeinotoimintana harjoitettava tapahtumajärjestäminen kokoontumislain tarkoittamista yleisötilaisuuksista ja yleisistä kokouksista. Niin kokoontumislain tarkoittamissa tilaisuuksissa, kuin lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoittamissa ammattimaisissa tapahtumissa järjestäjällä on oikeus asettaa järjestyksenvalvoja lain yksityisistä turvallisuuspalveluista mukaisesti. Lain yksityisistä turvallisuuspalveluista 26 §:ssä säädetään järjestyksenvalvojen asettamisesta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi ammattimaista tapahtumajärjestämistä koskeva kohta seuraavasti:

26 § Järjestyksenvalvojan asettaminen
Järjestyksenvalvoja voi asettaa:

- 1) yleisen kokouksen ja yleisötilaisuuden järjestäjä kokoontumislaisissa (530/1999) tarkoitettuun yleiseen kokoukseen tai yleisötilaisuuteen;
- 2) tapahtumajärjestäjä lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoitettuun tapahtumaan;
- 3) yksityistilaisuuden järjestäjä yksityistilaisuuteen;
- 4) leirintäalueen pitäjä ulkoilulaissa (606/1973) tarkoitettulle leirintäalueelle;
- 5) aluksen päällikkö merilain (674/1994) 15 luvussa tarkoitettulle matkustajien kuljettamista suorittavalle alukselle;
- 6) majoitus- ja ravitsemistoiminnan harjoittaja majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annettussa laissa (308/2006) tarkoitettuun majoitus- ja ravitsemisliikkeeseen; sekä
- 7) yliopisto ja ammattikorkeakoulu yliopistolaissa (558/2009) tarkoitettun yliopiston ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tarkoitettun ammattikorkeakoulun toimipaikkaan.

Järjestyksenvalvoja voidaan asettaa myös 1 momentissa tarkoitettun yleisötilaisuuden, ammattimaisen tapahtuman, leirintäalueen, aluksen ja majoitus- ja ravitsemisliikkeen välittömään läheisyyteen sekä yleisen kokouksen, ~~tai~~ yleisötilaisuuden tai ammattimaisen tapahtuman järjestämiseksi tarvittaville paikoitusalueille ja niille johtaville tiealueille sekä muille vastaaville tilaisuuden järjestämiseen liittyville alueille. Järjestyksenvalvojan toimialuetta ei tule kuitenkaan asettaa laajemmaksi kuin se järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi on välttämätöntä.

Edellä 1 momentin 3 4 kohdassa tarkoitettun alueen tai 1 momentin 5 6 kohdassa tarkoitettun liikkeen sijaintipaikan poliisilaitos voi määrätä toiminnanharjoittajan asettamaan alueelle tai liikkeeseen riittävän määrän järjestyksenvalvoja, jos siihen on järjestyksen ja turvallisuuden säilymiseksi erityinen syy.

Järjestyksenvalvontatehtäviä 1 momentin 2 ja 3 kohdissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa saa suorittaa vain turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija tai tämän palveluksessa oleva järjestyksenvalvoja.

Laki

Jätelaki (646/2011)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Jätelain säännökset vertailukohdaksi

Ehdotus

8 luku

Roskaantuminen

74 § 1 momentti

Toissijainen siivoamisvelvollisuus

Jos roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta taikka jos roskaaja ei huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan, siivoamisvelvollinen on:

1) maantien, yksityisen tien, radan tai sataman pitäjä alueella, joka on roskaantunut tien, radan tai sataman käytöstä;

2) virkistykseen yleisesti käytettäväksi tarkoitettun alueen haltija tai ulkoilu- tai moottorikelkkareitin pitäjä alueella, joka on roskaantunut alueen tai reitin käytöstä;

3) yleisötilaisuuden järjestäjä tilaisuuteen varatulla ja sen välittömässä läheisyydessä olevalla alueella, joka on roskaantunut tilaisuuden johdosta, tai alueen haltija, jos tilaisuus järjestetään hänen suostumuksellaan eikä tilaisuuden järjestäjä huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan;

Jos roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta taikka jos roskaaja ei huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan, siivoamisvelvollinen on:

1) maantien, yksityisen tien, radan tai sataman pitäjä alueella, joka on roskaantunut tien, radan tai sataman käytöstä;

2) virkistykseen yleisesti käytettäväksi tarkoitettun alueen haltija tai ulkoilu- tai moottorikelkkareitin pitäjä alueella, joka on roskaantunut alueen tai reitin käytöstä;

3) yleisötilaisuuden *tai lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoittaman tapahtuman* järjestäjä tilaisuuteen varatulla ja sen välittömässä läheisyydessä olevalla alueella, joka on roskaantunut tilaisuuden johdosta, tai alueen haltija, jos tilaisuus järjestetään hänen suostumuksellaan eikä tilaisuuden järjestäjä huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan;

76 §

Jätteen keräys roskaantumisen ehkäisemiseksi

Maantien, yksityisen tien, radan tai sataman pitäjän, virkistykseen yleisesti käytettäväksi tarkoitettun alueen haltijan, ulkoilu- tai moottorikelkkareitin pitäjän taikka yleisötilaisuuden järjestäjän on järjestettävä roskaantumisen ehkäisemiseksi alueella riittävä jätteen keräys ja muut jätehuollon palvelut.

Maantien, yksityisen tien, radan tai sataman pitäjän, virkistykseen yleisesti käytettäväksi tarkoitettun alueen haltijan, ulkoilu- tai moottorikelkkareitin pitäjän taikka yleisötilaisuuden tai lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoittaman tapahtuman järjestäjän on järjestettävä roskaantumisen ehkäisemiseksi alueella riittävä jätteen keräys ja muut jätehuollon palvelut.

Tämä laki astuu voimaan 1. tammikuuta 2030.

Perustelut

Laissa ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä 17 §:ssä olisi viittaus jätelakiin. Viittaus olisi samansisältöinen, kuin kokoontumislain vastaava 24 §. Tästä syystä jätelain 74 §:än ja 76 §:än ehdotetaan selkeyden vuoksi lisättäväksi viittaus lakiin ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä seuraavasti:

74 § Toissijainen siivoamisvelvollisuus

Jos roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta taikka jos roskaaja ei huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan, siivoamisvelvollinen on:

- 1) maantien, yksityisen tien, radan tai sataman pitäjä alueella, joka on roskaantunut tien, radan tai sataman käytöstä;*
- 2) virkistykseen yleisesti käytettäväksi tarkoitettun alueen haltija tai ulkoilu- tai moottorikelkkareitin pitäjä alueella, joka on roskaantunut alueen tai reitin käytöstä;*
- 3) yleisötilaisuuden tai lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoittaman tapahtuman järjestäjä tilaisuuteen varatulla ja sen välittömässä läheisyydessä olevalla alueella, joka on roskaantunut tilaisuuden johdosta, tai alueen haltija, jos tilaisuus järjestetään hänen suostumuksellaan eikä tilaisuuden järjestäjä huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan;*

76 § Jätteen keräys roskaantumisen ehkäisemiseksi

Maantien, yksityisen tien, radan tai sataman pitäjän, virkistykseen yleisesti käytettäväksi tarkoitettun alueen haltijan, ulkoilu- tai moottorikelkkareitin pitäjän taikka yleisötilaisuuden tai

lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoittaman tapahtuman järjestäjän on järjestettävä roskaantumisen ehkäisemiseksi alueella riittävä jätteen keräys ja muut jätehuollon palvelut.

Jätelain 74 §:n mukaan ammattimainen tapahtumajärjestäjä olisi toissijaisesti siivoamisvelvollinen tapahtuma-alueesta ja sen välittömässä läheisyydessä olevasta alueesta, jos roskaajaa ei saada kiinni. Välittömässä läheisyydessä oleva alue olisi katsottava kohtuulliseksi, ottaen huomioon, että tapahtumiin tulee suuri määrä ihmisiä pitkänkin matkan päästä. Välitön läheisyys olisi tapahtuman koko, sisältö, kävijämäärä ja sijainti huomioon ottaen kyettävä määrittelemään kohtuulliseksi kussakin tilanteessa. Esimerkiksi kaupungin keskusta-alueella järjestettävän festivaalin aiheuttaman roskaantumisen johdosta, ei olisi kohtuullista, että tapahtumajärjestäjä vastaisi koko keskusta-alueen puhdistamisesta.

Perustelut

Lailla ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä erotettaisiin elinkeinotoimintana harjoitettava tapahtumajärjestäminen kokoontumislain tarkoittamista yleisötilaisuuksista ja yleisistä kokouksista. Niin kokoontumislain tarkoittamissa tilaisuuksissa, kuin lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoittamissa ammattimaisissa tapahtumissa järjestäjällä on oikeus asettaa järjestyksenvalvoja lain yksityisistä turvallisuuspalveluista mukaisesti. Lain yksityisistä turvallisuuspalveluista 26 §:ssä säädetään järjestyksenvalvojen asettamisesta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi ammattimaista tapahtumajärjestämistä koskeva kohta seuraavasti:

*26 § Järjestyksenvalvojan asettaminen
Järjestyksenvalvoja voi asettaa:*

- 1) yleisen kokouksen ja yleisötilaisuuden järjestäjä kokoontumislaisa (530/1999) tarkoitettuun yleiseen kokoukseen tai yleisötilaisuuteen;*
- 2) tapahtumajärjestäjä lain ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä tarkoitettuun tapahtumaan;*
- 2) 3) yksityistilaisuuden järjestäjä yksityistilaisuuteen;*
- 3) 4) leirintäalueen pitäjä ulkoilulaissa (606/1973) tarkoitettulle leirintäalueelle;*
- 4) 5) aluksen päällikkö merilain (674/1994) 15 luvussa tarkoitettulle matkustajien kuljettamista suorittavalle alukselle;*
- 5) 6) majoitus- ja ravitsemistoiminnan harjoittaja majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annettussa laissa (308/2006) tarkoitettuun majoitus- ja ravitsemisliikkeeseen; sekä*
- 6) 7) yliopisto ja ammattikorkeakoulu yliopistolaissa (558/2009) tarkoitettun yliopiston ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tarkoitettun ammattikorkeakoulun toimipaikkaan.*

Järjestyksenvalvoja voidaan asettaa myös 1 momentissa tarkoitettun yleisötilaisuuden, ammattimaisen tapahtuman, leirintäalueen, aluksen ja majoitus- ja ravitsemisliikkeen välittömään läheisyyteen sekä yleisen kokouksen, ~~tai~~ yleisötilaisuuden tai ammattimaisen tapahtuman järjestämiseksi tarvittaville paikoitusalueille ja niille johtaville tiealueille sekä muille vastaaville tilaisuuden järjestämiseen liittyville alueille. Järjestyksenvalvojan toimialuetta ei tule kuitenkaan asettaa laajemmaksi kuin se järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi on välttämätöntä.

Edellä 1 momentin ~~3~~ 4 kohdassa tarkoitettun alueen tai 1 momentin ~~5~~ 6 kohdassa tarkoitettun liikkeen sijaintipaikan poliisilaitos voi määrätä toiminnanharjoittajan asettamaan alueelle tai liikkeeseen riittävän määrän järjestyksenvalvoja, jos siihen on järjestyksen ja turvallisuuden säilymiseksi erityinen syy.

Järjestyksenvalvontatehtäviä 1 momentin 2 ja 3 kohdissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa saa suorittaa vain turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija tai tämän palveluksessa oleva järjestyksenvalvoja.

Laki

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

*Ympäristönsuojelulain säännökset vertailu- Ehdotus
kohdaksi*

12 luku

Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely

118 §

Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sähköisesti ilmoitus rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos toimenpide tehdään tai tapahtuma järjestetään usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään Lupa- ja valvontavirastolle. Toiminnanharjoittajan asemassa oleva luonnollinen henkilö voi tehdä ilmoituksen paperisena. (27.6.2025/817)

Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta, yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, puolustusvoimien toiminnasta eikä sellaisesta tilapäisestä toiminnasta, josta kunta on antanut ympäristönsuojelumääräykset 202 §:n nojalla ja samalla määrännyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole.

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sähköisesti ilmoitus rakentamisesta, yleisötilaisuudesta, tai muusta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos toimenpide tehdään tai tapahtuma järjestetään usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään Lupa- ja valvontavirastolle. Toiminnanharjoittajan asemassa oleva luonnollinen henkilö voi tehdä ilmoituksen paperisena. (27.6.2025/817). *Viranomaisen tulee ottaa arvioinnissaan huomioon haitan kesto.*

Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta, yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, puolustusvoimien toiminnasta eikä sellaisesta tilapäisestä toiminnasta, josta kunta on antanut ympäristönsuojelumääräykset 202 §:n nojalla ja samalla määrännyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole.

Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa, jollei kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätä tätä lyhyemmästä ajasta. Edellä 1 momentissa tarkoitetun Lupa- ja valvontaviraston toimivaltaan kuuluvan ilmoituksen osalta määräaika on kuitenkin aina 30 vuorokautta. (27.6.2025/817)

Toimenpiteeseen ei saa ryhtyä tai toimintaa aloittaa, ennen kuin ilmoituksen tekemisestä on kulunut 30 vuorokautta tai kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätty tätä lyhyempi aika. Ilmoituksen käsittelevä viranomainen voi kuitenkin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä sallia toimenpiteeseen ryhtymisen tai toiminnan aloittamisen edellä mainittua ajankohtaa aikaisemmin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja sen tekemisestä.

Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa, jollei kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätä tätä lyhyemmästä ajasta. Edellä 1 momentissa tarkoitetun Lupa- ja valvontaviraston toimivaltaan kuuluvan ilmoituksen osalta määräaika on kuitenkin aina 30 vuorokautta. (27.6.2025/817)

Ilmoitus on otettava käsittelyyn 5 arkipäivän sisällä ja päätös on tehtävä 14 vuorokauden kuluessa ilmoituksen jättämisestä. Edellä 1 momentissa tarkoitetun valtion viranomaisen toimivaltaan kuuluvan ilmoituksen osalta määräaika on kuitenkin aina 30 vuorokautta ja käsittelyynottoaika 5 arkipäivää ja päätös on annettava 14 vuorokauden kuluessa ilmoituksen jättämisestä.

Toimenpiteeseen ei saa ryhtyä tai toimintaa aloittaa, ennen kuin ilmoituksen tekemisestä on kulunut 30 vuorokautta tai kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätty tätä lyhyempi aika. Ilmoituksen käsittelevä viranomainen voi kuitenkin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä sallia toimenpiteeseen ryhtymisen tai toiminnan aloittamisen edellä mainittua ajankohtaa aikaisemmin. Luvan myöntämisen jälkeen toimintaa voidaan harjoittaa luvassa määriteltynä ajankohtana muutoksenhausta huolimatta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja sen tekemisestä.

Tämä laki astuu voimaan 1. tammikuuta 2030.

Perustelut

Ympäristönsuojelulakin 118 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tila-
päistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on
syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitusta ja sen perusteella annettavaa lupaa kutsu-
taan alalla yleisesti *meluilmoitukseksi* ja *meluluvaksi*. Melu- maankäyttö- ja muihin tapahtumiin
liittyviin lupiin ehdotettavat muutokset koskevat viranomaisen sisäistä ohjeistusta käsittelyyn,
mutta myös muutoksia lainsäädäntöön.

Käsittelyaikatakuu. Tapahtuma-alan aikakriittisyydestä johtuen melu-, maankäyttö- jne. lupiin
on tärkeää saada käsittelyaikatakuut. Kesän 2025 aikana on uutisoitu festivaalista, joka sai pää-
töksen totuttua aikaisemmin päättyvistä soittoajoista vain viikkoa ennen tapahtumaa. Tällaisella
aikataululla ei tosiasiassa tapahtumajärjestäjällä ole enää mitään tehtävissä. Ympäristönsuoje-
lulain 118 §:n 3 momentti määrittelee, että melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä
ilmoitus. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan
aloittamista, kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa, jollei kunnan ympä-
ristönsuojelumääräyksissä määrätä tätä lyhyemmästä ajasta. Tosiasiallisesti tapahtumajärjestä-
jät hakevat esimerkiksi melulupaa jopa puoli vuotta etuajassa, mutta päätös voi tulla vasta juuri
ennen tapahtumaa.

*Melulupa on pystyttävä myöntämään etukäteen myös puutteellisilla tiedoilla tietyin reunaeh-
doin* niin, että sitä voidaan jälkikäteen täydentää. Kun tapahtumajärjestäjä hakee melulupaa esi-
merkiksi puoli vuotta ennen tapahtumaa, luvan käsittely ei etene viranomaisen pöydällä, ennen
kuin järjestäjä toimittaa tarkat tiedot hakemuksen tueksi. Järjestäjän ei välttämättä ole tässä vai-
heessa vielä mahdollista saada kaikkia yksityiskohtia lupahakemuksen liitteeksi, jolloin riittä-
vän tarkan tiedon antamisen tulee riittää lupahakemuksen käsittelemisen etenemiseksi. Tapah-
tumalle tulisi myöntää melulupa tietyin reunaehdoin, jolloin järjestäjä täydentää hakemustaan
tapahtuman lähestyessä. Joustamattomuus tämän osalta on järjenvastaista, sillä on paljon tapah-
tumia, joita esimerkiksi kaupunki on itse mukana järjestämässä, vaikka kaupunki ei ole myön-
tänyt vielä itse itselleen melulupaa.

Lainvoimainen päätös muutoksenhausta huolimatta. Kun tapahtumaan liittyvä lupa saadaan hy-
vin viimetinkaisesti, kasvaa riski myös sille, että joku hakee oikaisua lupapäätökseen. Isoissa
tapahtumissa on laaja joukko ihmisiä, jotka saattavat hakea lupaan oikaisua ja riittää, että oikai-
sua hakee yksittäinen henkilö. Jos lainvoimaisen luvan puuttuminen johtaa siihen, ettei tapah-
tumaa voida järjestää suunnittelussa aikataulussa, se on helposti tapahtumajärjestäjälle konkurs-
siriskin aiheuttava tilanne, koska monesti kustannuksista on sitoutunut ennen tapahtumaa jo 100
% ja tulot menetetään, ellei tapahtumaa voidakaan järjestää. Tehtyä päätöstä on noudatettava
muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Suhteellisuusperiaate. Kun järjestäjä on saanut meluluvan, voi yksittäinen ihminen valittaa siitä,
jolloin pahimmillaan yhden ihmisen näennäinen terveyden suojelu ohittaa elinkeinon näkökul-
man. Tapahtuma-alalla on myös tyypillistä, että valituksia tulee myös ennen tapahtumaa, jolloin
on perusteltua pohtia, onko valituksen taustalla todellinen terveyshahti. Tapahtumiin liittyvien
lupien myöntämiseen tarvitaan voimakkaampi elinkeinopoliittinen näkökulma.

Melu-, maankäyttö- jne. lupiin on tärkeää saada olosuhdejoustavuutta. Tapahtumien aikatauluun vaikuttavat esimerkiksi ympäristö- ja sääolosuhteet, jolloin tapahtuma voidaan joutua aloittamaan etukäteen ilmoitetusta aikataulusta myöhemmin. Jos tapahtuman aloitus viivästyy esimerkiksi kovan tuulen takia tunnilla, lupien on joustettava. Jos maailmanluokan artisti aloittaa esityksensä tuntia myöhemmin ja soittaa tunnin pidempään, meluluvan on joustettava. Jos tapahtuma lupien joustamattomuuden vuoksi siirtyisi, aiheutuisi siitä merkittävästi enemmän haittoja, kun luvan ajallisesta joustamisesta. Lupapäätökseen tulee siis olla sisään kirjattuna ajallinen jousto tietyin reunaehdoin. Tapahtumat järjestetään usein virka-ajan ulkopuolella, jolloin tapahtumahetkellä viranomainen ei välttämättä ole tavoitettavissa reaaliaikaisesti asian ratkaisemiseksi.

Viranomaisvaatimusten on perustuttava riskiarvioon ja todennäköisyyteen. Viranomainen ei saa tapahtumajärjestäjän kustannuksella teettää tosiasiallisesti kalliita ja tarpeettomia toimenpiteitä vain varmuuden vuoksi. Viranomaisella on oltava riittävä ammattitaito arvioimaan tapahtuman turvallisuussuunnittelun tarve. Esimerkiksi poistumisturvallisuusselvityksen teettämiseksi on oltava selkeä tarve. Esimerkiksi erääseen tapahtumaan teetettiin kallis poistumisturvallisuusselvitys, josta ilmeni, että yleisö kykenee poistumaan paikalta puolelta ajassa tavoiteajasta. Viranomaisella tulee olla osaaminen ja ammattitaito arvioida näin selkeitä tapauksia ilman, että tapahtumajärjestäjän kustannuksella teetetään kalliita selvityksiä varmuuden vuoksi.

Viranomaisella on oltava riittävä ymmärrys ja ammattitaito vaatimuksiensa perusteena. Tapahtumajärjestäjältä on edellytetty esimerkiksi lääkärin palkkaamista tapahtumaan, vaikka lähimpään sairaalaan on ollut matkaa 150 metriä, vaatimuksen perusteena ollessa ”hyvä palvelu”. Tosiasiallisesti lääkärille ei ollut tarvetta tapahtumassa, erityisesti huomioiden sairaalan sijainti 150 metrin päässä tapahtuma-alueelta. Vaatimusten on perustuttava riskiarvioon ja tarpeeseen. Tapahtumajärjestäjän tehtävänä ei ole huolehtia julkisesta terveydenhuollosta, erityisesti, kun tapahtumassa joka tapauksessa on ensiapupiste.

Viranomaisen toiminnan on oltava ennakoitavaa ja johdonmukaista. Tapahtumien järjestämistä luvittavat ja valvovat monet eri viranomaiset. Sen lisäksi, että vaatimukset tuntuvat joskus johduttavan ymmärtämättömyydestä, myös valvontaan liittyy sama ongelma. Viranomaiset tekevät tarkastuskäyntejä tapahtumiin, mikä on laadunvalvonnan kannalta tärkeää. Viranomaisen tulee kuitenkin kunnioittaa järjestäjän aikaa ja resursseja niin, että tarkastajien ja tarkastusten määrä on suhteutettu tarpeeseen, sillä jokainen tarkastaja lisää kuluja järjestäjälle. Lisäksi tarkastukset tulisi sopia ja ajoittaa niin, että ne eivät ajoitu kaikista kiireisimpään hetkeen ja tapahtumapäivään, jolloin järjestäjän tulee erityisesti huolehtia arvoa tuottavista toimista. Lisäksi kullakin viranomaisella tulisi olla tieto samaan yritykseen jo aiemmin tehdyistä tarkastuksista, jotta virka-aikaa eikä tapahtumajärjestäjän resursseja käytetä jo tehdyn tarkastuksen teettämiseen uudelleen.

Viranomainen on oman vastuualueensa paras asiantuntija, jolloin ohjauksen ja asiakaspalvelulähtöisyyden merkitys kasvaa. Joissain kaupungeissa viranomainen esimerkiksi tarjoaa tapahtumajärjestäjälle suunnitelman liikenteen poikkeusjärjestelyihin tapahtuman ajaksi. Ohjaavalla viranomaisyhteistyöllä kevennetään hallinnollista taakkaa niin järjestäjältä, kuin

viranomaiseltakin, kun keskusteleva asiakaspalvelulähtöinen ote lisää molempien tahojen ymmärrystä ja osaamista.

Lisäksi viranomainen on esimerkiksi vaatinut tapahtumajärjestäjältä kemikaalien varastointia varten osoitettua tilaa, vaikka järjestäjä on toimittanut selvityksen siitä, ettei tapahtumassa varastoida kemikaaleja, vaan esimerkiksi ruokakojuissa on vain se kaasupullo, joka on käytössä. Viranomaisella tulee olla mahdollisuus arvioida toimintaa erilaisin edellytyksin, kun kyseessä on lyhytaikainen ja tilapäinen toiminta.

Ympäristönsuojelulain 151 §:n tarkoittaman meluselvityksen edellyttämä äänimittaaminen on yhdenmukaistettava. Melua aiheuttavaan toimintaan myönnettävään lupaan liittyy velvollisuus torjua ja mitata ääntä lähialueella. Tapahtumasta, paikkakunnasta ja viranomaisesta riippuu, millaisia edellytyksiä melumittaukselle on tällä hetkellä asetettu. Vaatimukset vaikuttavat ajoittain mielivaltaisilta, kun toiselta järjestäjältä vaaditaan Finas-akkreditoituja mittaustuloksia, kun taas toiselta ei. Viranomaistoimintaa melumittausedellytyksien osalta on yhdenmukaistettava ja vaatimusten on perustuttava ymmärrykseen tapahtuman luonteesta ja todellisesta vaikutuksesta.

Ehdotukset muutettavaksi lainsäädännöksi siltä osin, kuin muutokset eivät ole riippuvaisia aloitteesta laiksi ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä

Työaikalaki (872/2019)

Koska tapahtuma-alalla ei ole ollut aiemmin omaa lainsäädäntöä, alaa on edellä kuvatusti rinnastettu ja säännelty useiden muiden toimialojen sääntelyn mukaisesti. Ala on myös jäänyt tunnistamattomuutensa johdosta näkymättömäksi tiettyjen säädösten poikkeuslistoissa, joihin siinä tapahtuma-alan liittäminen olisi luontevaa. Työaikalaisissa on määritelty toimialat, joilla jakso- ja yötyötä voidaan teettää. Työaikalain 7 § 1 momentin 7 kohdan mukaan jaksotyötä voidaan teettää majoitus-, ravitsemis- ja kulttuuripalveluissa sekä leiritoiminnassa ja 8 kohdan mukaan 1–7 kohdassa tarkoitettujen tehtävien ja toimintojen käynnissä pitämiseksi välttämättömissä tukitoiminnoissa.

Työaikalain 8 § 1 momentin mukaan työ, jota tehdään kello 23:n ja 6:n välisenä aikana, on yötyötä. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan yötyötä saa teettää säännöllisesti työssä, joka saadaan järjestää 7 §:n mukaiseksi jaksotyöksi.

Selvyyden vuoksi todetaan, että työaikalaki mahdollistaa yötyön tekemisen tapauksissa, joissa jaksotyön teettäminen on mahdollista.

Tapahtuma-alalle on tyypillistä, että tapahtumia järjestetään myös ilta- ja yöaikaan. Tapahtuma-alan liiketoiminnallisesta näkökulmasta on kestävämpää, että järjestäjä ei voisi tarjota asiakkaan tarpeita vastaavaa tilaisuutta työaikalainsäädännön estäessä järjestäjän mahdollisuuden teettää työntekijöillään töitä myös kello 23 jälkeen. Tämä tapahtuma-alallekin tyypillinen työajan sijoittuminen ilta- ja yöaikaan on huomioitu työaikalaisissa majoitus-, ravitsemus- ja kulttuuripalvelujen osalta, sekä näiden käynnissä pitämiseksi välttämättömissä tukitoimissa.

Viranomaisen tulkinta tapahtuma-alan organisaatioiden kuulumisesta pykälän 1 momentin 8 kohdan soveltamisalaan on ollut vaihteleva. Työaikalain 7 § 1 momentin 7 kohtaan ehdotamme selkeyden vuoksi lisättäväksi tapahtumapalvelut, joko erillisenä mainintana tai lakialoitteen voimaantulon myötä viittauksen lakiin ammattimaisesta tapahtumajärjestämisestä. Tämän lakiteknisesti yksinkertaisen muutoksen myötä myös työaikalain 8 §:n tarkoittamaa yötyötä voidaan teettää tapahtuma-alalla säännöllisesti, 8 §:n salliessa yötyön teettämisen aloilla, joilla työaika voidaan järjestää jaksotyöajaksi.

- 6) *tapahtuma-, majoitus-, ravitsemis- ja kulttuuripalveluissa sekä leiritoiminnassa;*

Vuosilomalaki (162/2005)

Tapahtuma-alalla toimii paljon organisaatioita, joiden työ painottuu vuosilomalain tarkoittamaan lomakauteen. Tapahtuma-alalla ei ole normaali- tai yleissitovaa työehtosopimusta. Vuosilomalain 20 §:n 3 momentti mahdollistaa vuosiloman sijoittamisen lomakauden ulkopuolelle, jos loman antaminen lomakaudella aiheuttaa kausiluonteisessa työssä olennaisia vaikeuksia työnantajan toiminnalle. Tällöin kesäloma voidaan antaa lomakauden ulkopuolella saman kalenterivuoden aikana. Kausiluonteinen työ tarkoittaa, että työtä tehdään joko ainoastaan tiettyinä aikana vuodesta tai että työn määrä lisääntyy olennaisesti tietyllä kaudella.

Tapahtuma-alalla kausiluonteisuus koskee usein vuosilomalain tarkoittamaa lomakautta, jolloin loman antaminen lomakaudella aiheuttaa olennaisia vaikeuksia työnantajan toiminnalle. Tällöin työnantaja voi määrätä vuosiloman pidettäväksi lomakauden ulkopuolella saman kalenterivuoden aikana. Tarkoituksenmukaisinta olisi kuitenkin mahdollistaa vuosiloman pitäminen saman kalenterivuoden sijasta ennen seuraavaa lomakautta.

Ehdotamme, että vuosilomalain 20 §:n 3 momenttia muutettaisiin seuraavasti:

Jos loman antaminen lomakaudella aiheuttaa kausiluonteisessa työssä olennaisia vaikeuksia työnantajan toiminnalle, kesäloma voidaan antaa lomakauden ulkopuolella ~~saman kalenterivuoden aikana~~ ennen seuraavan lomakauden alkamista.

Alkoholilaki (1102/2017)

Anniskelutulot ovat monelle tapahtumatoimijalle hyvin merkittävä tulonlähde. Alkoholilain 18 § kuitenkin kieltää anniskelun tapahtumissa, ellei tapahtumajärjestäjä järjestä erillisiä anniskelualueita tai kiellä alaikäisten pääsyä tapahtumaan. Katsomoa ei voida hyväksyä anniskelualueeksi, ellei se ole rajattu täysi-ikäisille. Tämä on johtanut siihen, että moniin tapahtumiin nuoret eivät ole tervetulleita. Lapset ja aikuiset voivat istua esimerkiksi ravintolassa samassa pöydässä, vaikka pöydässä olisi alkoholia. Ravintolaympäristössä lainsäätäjä luottaa aikuisten kykyyn valvoa seurassaan olevia alaikäisiä ja sitä, että alkoholista ei aiheudu haittoja alaikäisille. Hallitus esittää myös, että alkoholijuomien etämyynti ja kotiinkuljetus sallittaisiin. Tämä tarkoittaa sitä, että lainsäätäjä luottaa ruokalahetin kykyyn ja motivaatioon arvioida, onko tilauksen tehnyt asiakas täysi-ikäinen eikä liian päihtynyt tuotteen luovuttamista varten. Lainsäätäjän epäluottamus tapahtumajärjestäjiä kohtaan ei ole perusteltua eikä oikeudenmukaista. Lisäksi alkoholilain 20 § sallii tapahtumatilan tai -alueen hyväksymisen anniskelualueeksi 18 §:ssä esitettyjen kriteerien täyttyessä. On epä johdonmukaista, että tapahtuma-alue voidaan hyväksyä anniskelualueeksi, mutta katsomorakennetta ei.

Ehdotamme, että alkoholilain 18 §:n toinen momentti purettaisiin.

Alkoholijuomien anniskelulupa koskee anniskelupaikan anniskelualuetta ja se myönnetään majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitettua ravitsemistoimintaa harjoittavalle hakijalle, jos:

- 1) hyväksyttävä anniskelualue on kooltaan ja rakenteiltaan sellainen, että se on viranomaisten ja luvanhaltijan valvottavissa; ja*
- 2) hakija on laatinut 56 §:ssä tarkoitettua omaa valvontasuunnitelmaa.*

~~Anniskelualueeksi ei saa hyväksyä urheilu-, liikunta-, musiikki- tai muun niihin verrattavan tapahtuman yleistä katsomotilaa. Anniskelualueeksi voidaan kuitenkin hyväksyä katsomotila edellä tarkoitetuissa tapahtumissa, jos se on varattu yksinomaan 18 vuotta täyttäneille henkilöille.~~

Edellä 1 momentissa tarkoitettua anniskelualuetta saadaan muuttaa ilman erillistä ilmoitusta, ellei muutos vaikuta merkittävästi luvan sisältöön luvanhaltijan ilmoituksen perusteella. Ulkotiloissa anniskelualuetta ei kuitenkaan saa laajentaa. Ilmoitus anniskelualueen muutoksesta tulee toimittaa lupaviranomaiselle vähintään kolme viikkoa ennen muutoksen suunniteltua käyttöönottoa. Lupaviranomaisen tulee kahden viikon kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoittaa, jos muutos ei täytä 1 tai 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Alkoholilain 45 § antaa aluehallintovirastolle toimivallan puuttua järjestystenvalvojien määrään. Tapahtumajärjestäjä esittää poliisille järjestyksenvalvojien määrän ja yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta vastaavana viranomaisena poliisi on oikea viranomainen arvioimaan, riittääkö esitetty määrä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden takaamiseksi. Aluehallintovirastolla on kuitenkin oma, itsenäinen toimivaltansa määrätä järjestyksenvalvojia. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista, sillä paras asiantuntemus järjestyksenvalvonnalla varmistettavan turvallisuuden arviointiin on poliisilla. Aluehallintoviraston alkoholilain 45 §:n mukainen toimivalta puuttua järjestyksenvalvojien määrään on kumottava ja siirrettävä yksinomaan poliisiviranomaiselle. Ehdotamme alkoholilain 45 §:ää muutettavan siten, että aluehallintovirastolla ei ole toimivaltaa puuttua järjestyksenvalvojien määrään. Lisäksi joustamaton 1 per 100 järjestyksenvalvojamitoitus on poistettava ja mitoituksen tulee perustua poliisin arvioon turvallisuussuunnitelmaan ja järjestäjän kanssa käytyyn keskusteluun perustuen. Järjestyksenvalvonnan koulutuksen ja valvonnan uudistamisessa on huomioitava tapahtumaelinkeinon näkökulmat. Tällä hetkellä poliisihallituksen ohje määrittelee järjestyksenvalvojien määräksi nyrkkisääntönä 1 järjestyksenvalvoja 100 asiakasta kohden. Harkinnan on oltava joustavampaa, sillä järjestyksenvalvojien tarve riippuu tapahtuman luonteesta ja kohderyhmästä. Harkinnassa on voitava huomioida järjestyksenvalvojan kokemus, koulutus ja pätevyys, sekä myös muun paikalla olevan henkilökunnan määrä ja osaaminen.

Jos anniskelua jatketaan anniskelupaikassa kello 1.30:n jälkeen, luvanhaltijan tulee arvioida asettaa yksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa (1085/2015) tarkoitettujen järjestyksenvalvojien määrän riittävyys poliisin hyväksymässä turvallisuussuunnitelmassa jokaista alkavaa sataa asiakasta kohti

~~valvomaan järjestystä ja turvallisuutta anniskelupaikassa ja sen välittömässä läheisyydessä kello 1.30:stä asiakkaiden alkoholijuomien nauttimisen päättymiseen asti.~~

~~Lupaviranomainen voi pienentää 1 momentissa tarkoitettua vaatimusta tai poistaa sen kokonaan, jos luvanhaltija esittää jatkoaikailmoituksessa tai kirjallisessa hakemuksessa, että vaatimus on selvästi tarpeeton paikan toiminta-ajatuksen tai muun vastaavan syyn vuoksi, tai edellyttää edellä säädetystä poiketen useampien järjestyksenvalvojien määräämistä, jos se on 22 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla välttämätöntä.~~

Lisäksi ehdotamme joustavuutta anniskeluluvitukseen:

1. Jos tapahtuma järjestetään alueella, jolla toimii kiinteän anniskeluluvan omaavia ravintoloita ympäri vuoden, on ravintoloiden jo olemassa olevan anniskeluluvan katettava myös tapahtuman aikainen anniskelu. Esimerkiksi Helsingissä järjestetyllä festivaali-alueella toimi 9 ympärivuotista ravintolaa, josta jokaiselle jouduttiin hakemaan uusi oma anniskelulupansa festivaalin ajaksi.
2. Jos tapahtuma edellyttää erillistä anniskelulupaa, eikä ravintolan kiinteä lupa riitä, tulisi alueelle riittää yksi yhteinen tapahtuma-anniskelulupa, johon ravintoloitsija voi liittyä ilman, että tämän tulee perua kiinteä anniskelulupansa.
3. Anniskeluluvat eivät voi mahdollistaa tilanteita, joissa tapahtumaa ei voida järjestää tietyllä alueella, koska alueella toimii kiinteän anniskeluluvan omaava ravintola, joka ei kuitenkaan toimi virallisesti osana tapahtumaa. Koska alueella on jo yksi kiinteä anniskelulupa, tapahtumajärjestäjä ei saisi lupaa tapahtuma-anniskelulle. Anniskelulupa tulee olla jaettavissa kiinteän luvan haltijan ja tapahtumajärjestäjän välillä samalla alueella niin, ettei kiinteän luvan haltija voi rajoittaa tapahtumajärjestäjän toimimista alueella.
4. Lisäksi tapahtumapaikoilla, joille on myönnetty anniskelulupa, tulee olla mahdollisuus kulloinkin kyseessä olevan tapahtuman kohdalla muokata anniskelualuetta joustavasti ilman erillistä lupahakemusta tai ilmoitusta.

Tuloverolaki (1535/1992)

Verottoman virike-edun enimmäismäärä on ollut vuodesta 2009 samalla 400 euron vuosittaisella tasolla. Pelkkä inflaatiokorjaus tarkoittaisi tason nostoa noin 650 euroon ja arvonlisäveron korotuksen kompensoiminen tarkoittaisi vielä suurempaa korotusta edun tasoon. Kyse on työnantajan rahasta, ei suorasta julkisesta tuesta. Tuloverolain 69 § on tältä osin korjattava. Virike-edun enimmäismäärästä on määrättävä asetuksella, ei lailla. On lainsäädäntöteknisesti huono ratkaisu, että virike-edun enimmäismäärä on kirjattu tuloverolain 69 §:ään. Verottoman etuuden enimmäismäärästä tulisi määrätä asetuksella ja sitä tulisi lounasedun tavoin indeksikorottaa vuosittain. Lisäksi virike-edun käyttöalaa tulee laajentaa messuihin. On niin tapahtumatoinimien kuin asiakkaiden näkökulmasta eriarvoistavaa ja sekavaa, ettei etu käy maksuvälineenä käsityö- tai puutarhamessuilla, mutta se kuitenkin käy kirjamessuilla. Käyttöalan määrittelee

Verohallinto, joten muutoksen voisi saada aikaiseksi alempiasteisella sääntelyllä, esimerkiksi Verohallinnon ohjeistusta muuttamalla.

Tuloverolaki 69 § 5 momenttia ehdotamme muutettavaksi seuraavasti:

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna etuna pidetään myös ~~enintään 400 euron~~ vuosittaista etua työnantajan tarjoamasta työntekijän omaehtoisesta liikunta- tai kulttuuritoiminnasta. Verottoman edun enimmäismäärästä säädetään asetuksella.

Tartuntatautilaki (1227/2016)

Korona-aikaan tapahtuma-alan elinkeinotoimintaa rajoitettiin historiallisella tavalla. Suomessa kokoontumisvapautta rajoitettiin ensin kieltämällä 12.3.2020 yli 500 hengen yleisötapahtumat ja sitten 17.3.2020 yli 10 hengen julkiset kokoontumiset. Samalla hallitus sulki lukuisia julkisia tiloja ja toimintoja, joissa suurempia kokoontumisia tapahtuu. Rajoituksen vuoksi myös lukuisat yksityiset tahot – liikuntapaikat, urheilukilpailut, teatterit, elokuvateatterit, näyttelyt jne. – sulki ovensa yleisöltä. Yritystukien saaminen oli haasteellista tai mahdotonta, sillä tapahtumalaa ei tunnustettu elinkeinona. Tartuntatautilakia on uudistettava niin, että tapahtumaelinkeinon harjoittamista ei voida estää tai kohtuuttomasti rajoittaa. Kokoontumislain tavoin, tartuntatautilaki näkee tapahtumajärjestämisen perustuslain turvaaman kokoontumisvapauden näkökulmasta, ei elinkeinona. Tämä johti korona-aikana siihen, että ammattimainen tapahtumajärjestäminen elinkeinotoimintana kiellettiin.

Tartuntatautilaki 58 §:n 1 momenttia ehdotamme muutettavan seuraavasti:

Kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, hyvinvointialueen tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi ensisijaisesti päättää toimialueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä kokoontumislain tarkoittamien yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä.

Työsopimuslaki (55/2001)

Vapaaehtois- ja talkootyöläisten rooli tapahtumatuotannoissa on merkittävä. Työvoimaviranomaisen ja Verohallinnon on suhtauduttava tähän kannustavasti. Vapaaehtois- ja talkootyö ovat keino verkostoitua ja tuntea yhteisöllisyyttä, sekä mahdollisesti alku työuralle, mutta eivät muodosta työsuhdetta. Vapaaehtois- ja talkootoiminta tapahtumissa ei missään olosuhteissa voi evätä tekijöiltä työttömyysetuuksia. Tarvitaan selkeä linja siihen, että esimerkiksi talkootyöstä kiitoksena saatu tapahtumalippu, vaate tai ruoka ei ole verotettavaa vastiketta työstä, vaan kiitos. Jos työttömyysetuuksien suojaosat täyttyvät vapaaehtois- tai talkootyöläisenä toimimisesta, järjestelmä ei kannusta aktiivisuuteen, eikä lisää työllisyyttä Suomessa.

Tämä on ratkaistavissa selventämällä työsopimuslain 1 §:ää tai sen perusteluja ja ohjeistusta niin, että tällaiset tavanomaiset kiitoslahjat eivät muodosta verotettavaa vastiketta.

Laki tilaajan selvitysvastuusta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä
(1233/2006)

Tilaajavastuulain 4 § ja 5 § eivät sovellu tapahtuma-alalle. Pykälät edellyttävät, että jos esimerkiksi artistin keikkapalkkio ylittää 9000 euroa, tilaajalla on velvollisuus selvittää 5 §:ssä määritellyt asiat. Tämä soveltuu tapahtuma-alalla erityisen huonosti, sillä esimerkiksi ulkomaisten artistien kohdalla raja-arvo ylittyy usein, mutta niin viranomaisen, kuin järjestäjänkin tietävät, etteivät esimerkiksi ulkomaiset artistit tai key note-puhujat tule toimittamaan esimerkiksi tilaajavastuulain 5 §:n mukaista selvitystä työterveyshuollostaan.

Tilaajavastuulain soveltamisalaa koskevaa 2 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti:

Tätä lakia ei sovelleta, kun kauppamerenkulkua harjoittavan yrityksen alus on Suomen rajojen ulkopuolella. Suomalaisessa aluksessa tulee kuitenkin soveltaa tätä lakia merityösopimuslain (756/2011) soveltamisalan piirissä oleviin töihin myös Suomen rajojen ulkopuolella. Tätä lakia ei sovelleta ulkomaisten esiintyvien taiteilijoiden, puhujien ja urheilijoiden kanssa tehtäviin, alle viikon kestäviin sopimuksiin.

Laki matkapalveluyhdistelmistä (901/2017)

Tapahtumajärjestäjään voi nykyisellään tulla sovellettavaksi laki matkapalveluyhdistelmistä (matkapakettilaki) ja laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajista. Merkittävimpänä ja puhututtavimpana velvollisuutena tämän lain soveltamisalan piiriin lukeutumisesta on lain matkapalveluyhdistelmien tarjoajista 3 §:n tarkoittama vakuus, joka järjestäjän on asetettava maksukyvyttömyytensä vakuudeksi Kilpailu- ja kuluttajavirastolle. Tapahtumajärjestäjän fokus on tapahtuman, ei matkan, järjestämisessä, tiettyjä palveluita yhdisteltäessä ja myydessä yhtenä pakettina, voi tapahtumajärjestäjä tulla matkapakettilain soveltamisalan piiriin. Tämä estää esimerkiksi sellaisten tapahtumalippujen myymisen, joihin sisältyisi majoitus, tapahtuma, illallinen sekä junalippu tapahtumapaikkakunnalle. Ammattimainen tapahtumajärjestäminen tulee rajata pois matkapakettilain soveltamisalasta.

Ehdotamme lain matkapalveluyhdistelmistä soveltamisalaa koskevan 1 §:n muuttamista seuraavasti:

Tätä lakia sovelletaan matkapaketteihin ja yhdistettyihin matkajärjestelyihin paitsi, jos:

- 1) matka kestää alle 24 tuntia eikä sisällä yöpymistä;*
- 2) matkapalveluja markkinoidaan rajoitetulle ryhmälle matkustajia satunnaisesti ilman taloudellisen hyödyn tavoittelua; tai*

3) *matkapalvelut ostetaan liikematkustamista koskevan yleisen sopimuksen perusteella*

4) *kyseessä on kotimaahan sijoittuva ammattimaisen tapahtumajärjestäjän myymä lippupaketti.*

Arvonlisäverolaki (1501/1993)

Arvonlisäverolain 85 §:n 1 momentin 8) ja 9) kohdat määrittelevät tapahtumalippujen arvonlisäverokannaksi 14 %. Muutos astui voimaan 1.1.2025 ja arvonlisäverokantaa on ehdotettu laskettavaksi 1.1.2026 alkaen 13,5 prosenttiyksikköön. Nettokorotus on kuitenkin 3,5 % vuoden 2024 tasoon nähden.

Verokannan vaihtaminen aiheuttaa aina hallinnollista työtä niin tapahtumajärjestäjille kuin viranomaisillekin. Nyt kun verokanta vaihtuu hallituskauden aikana jo toistamiseen ja kannassa siirrytään puolikkaisiin yksiköihin, valuu hyöty sinänsä alan kannalta hyvästä veropäätöksestä tarpeettoman suurelta osin hallinnollisiin kustannuksiin. Alan kannalta paras ja perustelluin veropäätös olisikin palauttaa verokanta tapahtumalippujen osalta aiempaan 10 prosenttiyksikköön.

Hallinnollista työtä aiheuttaa myös siirtymäkauden aikana eri vuosien erilaiset arvonlisäverokannat. Tapahtuma-alalle on tyypillistä, että liput järjestettäviin tapahtumiin myydään pitkälle, jopa yli vuoden päähän lipunmyyntiajankohdasta. Kiinnostavien sisältöjen, kuten ainutkertaisesti Suomessa esiintyvän ulkomaisen artistin tapahtumaliput myydään monesti myös loppuun nopeasti lippujen tultua myyntiin.

Vakiintunut ja lain mukainen käytäntö on, että lippu myydään voimassa olevalla alv-kannalla eli vuonna 2025 myynti tapahtuu 14 % alvilla. Tämä tarkoittaa, että tilitykset tapahtuvat eri kannoilla sen mukaan, milloin liput on myyty. Lisäksi järjestäjien tilittävänä (ja vähennettävänä) on useimmiten myös yleisen 25,5 % arvonlisäverokannan tuotteita ja eri tapahtumien pääsylippujen arvonlisäverokannat vaihtelevat myös tapahtumien sisältöjen mukaan, kun esimerkiksi seminaaritapahtumissa on 25,5 % arvonlisäverokanta.

Tapahtumilla on laajempia kansantaloudellisia ja hyvinvointivaikutuksia Tapahtuma-alalla on totuttu siihen, että kysyntä kasvaa. Käytännössä niin kauan kuin meillä on ollut ammattimaista tapahtumajärjestämistä, on kysyntä kasvanut. Vuosina 2012–2019 alan yritysten liikevaihto kasvoi yhteensä noin 90 % ja jopa vuosien 2019–2024 välillä kasvua oli 41,5 %. Kasvu vuosina 2019–2024 on välissä olleiden vuosien toimintaympäristön muutoksiin nähden vaikuttavaa.

Huomattavaa on myös se, että kun ihminen käy tapahtumassa, hän yleensä hankkii myös muita palveluita. Majoitus-, ravintola- ja liikennepalvelut ja myös päivittäistavarakauppa hyötyvät merkittävästi tapahtumakävijöistä. Tämä tarkoittaa, että tapahtuma-alan kasvu edistää myös muiden toimialojen kysyntää ja meidän on kotimaisen palvelukysynnän vauhdittamiseksi panostettava tapahtuma-alan kysyntään.

Aiemmalle tasolle alennettu arvonlisävero olisi markkinaehtoinen mekanismi

vahvistaa tapahtuma-alaa. Arvonlisäverotuksessa sovellettavien verokantojen rakenteesta ja tasosta on säädetty jäsenvaltioita sitovasti yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28 päivänä marraskuuta 2006 annetussa neuvoston direktiivin 2006/112/EY, eli arvonlisäverodirektiivin 98 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden oikeudesta soveltaa alennettuja verokantoja. Arvonlisäverodirektiivin 98 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat soveltaa enintään kahta alennettua verokantaa. Suomessa alennetut verokannat ovat 10 % ja 14 %. Tapahtuma-alan kysynnän ja kannattavuuden kannalta olisi elintärkeää, että verokanta palauteaan vuoden 2024 tasolle 10 prosenttiyksikköön. Verokannan muutoksen kustannusarvio olisi myös hyvin maltillinen. Yksikköverotuottoja tarkastellen veron palauttaminen kymmeneen prosenttiin maksaisi 42 miljoonaa (3,5 %-yks. * 12 M€ / %-yks.). Edellä on kuitenkin kuvattu, kuinka tapahtumat stimuloivat myös muuta palvelukysyntää ja lisäävät työllisyyttä, joten tosiasiallinen vaikutus valtionalouteen on varmasti edellä esitettyä merkittävästi vähäisempi. Tapahtumateollisuus ry:n teettämän talouspoliittisen selvityksen mukaan arvonlisäveron 3,5 % nettokorotus vähentää toimialan päätoimisten työllisten määrää 372–595 henkilötyövuoden verran. Lisäksi korotus vähentää tilapäisen työvoiman tarvetta 3 238–5 250 työpaikan verran verrattuna vuoden 2024 tasoon, mikä lisää vastaavasti työllisyyspalveluiden, työttömyysturvan ja muiden etuuksien aiheuttamia julkisia menoja. Edellä mainituissa luvuissa ei ole huomioitu sitä, että tapahtumat jättävät hyvin merkittävän osan aluetaloudellisesta vaikutuksesta tapahtuman ulkopuolelle.

Rakentamislaki (751/2023) ja Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta (205/2009)

Aluehallintovirasto on tulkinut tapahtumapystytystä rakentamisena. Rakentamislakia on kuitenkin jo muutettu niin (2024), että yleisörakennelman luvanvaraisuus ei koske tapahtumarakenteita. Rakentamislakia koskevan hallituksen esityksen (HE 101/2024) mukaisesti Tapahtuma-alan toiminnasta tulee ennustettavampaa, kun on varmuus, etteivät lava- ja telttarakennelmat edellytä rakentamislupaa. Rakentamislakia ja asetusta rakennustyön turvallisuudesta uudistettaessa on huolehdittava, että myös kyseisessä asetuksessa tapahtumapystytys rajataan asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta (627/1978)

Ulkomaisen esiintyvän taiteilijan lähdevero kohteluun Suomessa liittyy kilpailukykyä haittaavia seikkoja, jotka ovat jaettavissa kolmeen pääteemaan;

1. Esiintyvän taiteilijan verotuksen yhdenmukaistaminen muiden toimialojen kanssa. Puhumme henkilökohtaisesta toiminnasta, vaikka esiintyvä taiteilija on usein juridisesti yritys, joka henkilöityy esiintyvään taiteilijaan. Muidenkaan toimialojen kohdalla korvausta ei makseta yrittäjän henkilökohtaisen toiminnan perusteella, vaan yrityksen tarjoaman palvelun perusteella;
2. Esiintyvälle taiteilijalle maksettavasta korvauksesta on naapurimaissa mahdollista vähentää joustavammin tuotantokuluja, mikä tekee järjestäjämaasta houkuttelevamman kohteen ulkomaiselle esiintyvälle taiteilijalle esimerkiksi Euroopan kiertueen maita

harkittaessa. Kun Ruotsissa mahdollistetaan esiintyvälle taiteilijalle joustavammat järjestelyt, on Suomen kilpailuasema heikompi;

3. Lähdeveron maksamisen ajankohta ja oikaisun hakija on esimerkiksi Ruotsissa säädetty tapahtumajärjestäjän kannalta tarkoituksenmukaisemmaksi, kuin Suomessa. Suomessa tulisi tunnistaa tapahtuma-alan erityispiirteet lähdeverotusta koskien, tämä on mahdollista samalla vähentäen viranomaisen hallinnollista työtä.

Lähdeverolain 3 §:n mukaan lähdevero on suoritettava taiteilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvasta korvauksesta riippumatta siitä, onko korvausta pidettävä palkkana, sekä siitä, maksetaanko se taiteilijalle tai urheilijalle itselleen vai jollekulle toiselle.

Esiintyvän taiteilijan lähdeverotus lähtee siitä, että taiteilijan henkilökohtaisesta toiminnasta pidetään lähdevero riippumatta siitä, onko korvausta pidettävä palkkana. Tosiasiallisesti ulkomaiset esiintyvät taiteilijat ovat rekisteröityjä toimijoita, joiden toiminta ja laskutus toimii kuten millä tahansa yrityksellä. Esiintyvien taiteilijoiden lähdeverotus on yhdenmukaistettava muiden toimialojen kanssa niin, että lainsäädäntö tunnistaa esiintyvien taiteilijoiden yritystoiminnan ja ainoastaan yritykselle suoritettu palkkio on lähdeveron alaista tuloa, eivät yrityksen sivukulut. Vaikka esiintyvän taiteilijan toiminta henkilöityy taiteilijaan itseensä, on kyseessä usein samanlainen yritystoiminta, kuin minkä tahansa yrityksen kohdalla. Näin ollen esiintyvän taiteilijan yritykselle maksettava korvaus tulisi nähdä lähdeverotettavana palkkiona, josta voidaan vähentää yritykselle aiheutuvia kustannuksia.

Esiintyvän taiteilijan lähdeveropohjan muodostavasta palkkiosta tehtävät vähennykset

Tapahtumajärjestäjät tekevät esiintymistä koskevan sopimuksen esiintyvän taiteilijan tai tämän kokonaan tai osittain omistaman tuotantoyhtiön kanssa. Esiintyvällä taiteilijalla voi olla sopimus myös ulkopuolisen tuotantoyhtiön kanssa, joka vastaa esiintymisen äänestä, lavasteista, valoista jne. Tuotantokulut ovat esiintyvän taiteilijan kuluja, eivät osa esiintyvälle taiteilijalle maksettavaa korvausta lain tarkoittamasta henkilökohtaisesta toiminnasta. Tapahtumajärjestäjän ja tuotantoyhtiön välillä ei kuitenkaan usein ole lainkaan keskinäistä sopimusta, jos tuotantoyhtiö on kolmas osapuoli. Huomionarvoista on myös, että tällöin ulkomaistenkin esiintyvien taiteilijoiden tuotantoa on usein toteuttamassa kotimainen toimija, jolloin tuotantokulujen verotukset jäävät joka tapauksessa Suomeen.

Lähdeverolain 7 a § 1 momentti mahdollistaa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuvan rajoitetusti verovelvollisen taiteilijan tai urheilijan niin vaatiessa sellaisten kulujen vähentämisen palkkiosta, jotka ovat välittömässä taloudellisessa yhteydessä korvaukseen.

Vaikka tapahtumajärjestäjän ja tuotantoyhtiön välillä ei ole sopimusta, Ruotsissa esiintyvä taiteilija voi ohjata tuotantokulut suoraan tapahtumajärjestäjän maksettavaksi. Ruotsissa tämä koskee kaikkia ulkomaisia esiintyviä taiteilijoita. Tapahtumajärjestäjä vähentää esiintyvälle taiteilijalle maksettavaa palkkiota samassa suhteessa, kun tämä on maksanut esiintyvän taiteilijan tuotantokuluja, kunhan tuotantoyhtiö on artistista täysin riippumaton toimija.

Jos esimerkiksi esiintyvän taiteilijan palkkioksi on sovittu 1000 kruunua ja järjestäjä on maksanut esiintyvän taiteilijan tuotantokuluja 100 kruunun edestä, taiteilijalle maksetaan 900 kruunun palkkio, josta pidätetään 15 % lähdevero.

Tällä hetkellä lainsäädäntö ei mahdollista Suomessa, Ruotsissa tai Norjassa järjestelyä, jossa esiintyvän taiteilijan kanssa tehtäisiin yksittäinen sopimus, jossa on eritelty tuotantokulujen osuus ja lähdevero pidätetään vain sopimuksessa määritellystä esiintymispalkkiosta.

Suomalaista lainsäädäntöä tulee muuttaa niin, että tuotantokulujen vähentäminen ulkomaisen esiintyvän taiteilijan palkkiosta on mahdollista aina, riippumatta siitä, asuuko taiteilija Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Jos tuotantokulut voidaan luotettavasti ja realistisesti erotella ja todentaa esiintymissopimuksessa, tulisi myös tällaisen järjestelyn hyödyntämisen olla mahdollista.

Tapahtumajärjestäjä maksaa usein esiintyvän taiteilijan sekä tuotantoryhmän hotelli- ja matkakuluja. Yleensä Suomessa esiintyvän taiteilijan matka- ja majoituskustannuksia ei sisällytetä esiintymispalkkioon, sillä ne voidaan usein maksaa verottomina (Verohallinnon ohje: Esiintyvän taiteilijan verotus kansainvälisissä tilanteissa, kohta 6.2.2: Rajoitetusti verovelvollisen taiteilijan matkakustannusten korvaukset ovat lähdeverolain 4 §:n mukaan samoin edellytyksin verovapaita kuin yleisesti verovelvollisen taiteilijan työnantajalta saamat matkakustannusten korvaukset). Oikeudellinen pohja matkakulujen verottomuudelle tai veronalaisuudelle on kuitenkin epäselvä, sillä esiintyvä taiteilija ei tarkasteltavassa tilanteessa ole työntekijätyönantajasuhteessa järjestäjään.

Jos esiintyvän taiteilijan hotelli- ja matkakuluja ei voida maksaa verottomina, ne muodostavat osan esiintyvän taiteilijan lähdeveron alaista palkkiota siltä osin, kuin hotelli- ja matkakustannukset tosiasiallisesti koskevat esiintyvän taiteilijan henkilökohtaista toimintaa. Esiintyvän taiteilijan ja tuotantoryhmän kulujen erottaminen toisistaan on haasteellista ja usein käytännössä mahdotonta, kun esimerkiksi kiertueella on mukana lukuisia busseja, rekkoja ja lentokoneita ympäri Eurooppaa. Tuotantoryhmän matkakustannusten verotettavuudesta saatava verohyöty on käytännössä mitätön.

Ruotsissa lähdeveronalaisesta palkkiosta voidaan vähentää kaikki esiintyvän taiteilijan ja tuotantoryhmän matka- ja majoituskulut. Tämä tarkoittaa esimerkiksi hotelleja, busseja, lentoja, rekkoja ja lauttoja. Tapahtumajärjestäjän on saatava kopio esiintyvälle taiteilijalle tai tuotantoryhmälle osoitetusta alkuperäisestä laskusta, jolloin kulut voidaan vähentää palkkiosta suoraan. Matka- ja majoituskustannuksia ei tarvitse maksaa suoraan palveluntarjoajalle tai sisällyttää esiintymissopimukseen, toisin kuin tuotantokustannusten vähennyskelpoisuuden osalta.

Kulut, jotka eivät suoraan liity esiintymiseen Ruotsissa, mutta jotka koskevat esimerkiksi Euroopan kiertuetta, voidaan jakaa palkkiosta vähennettäväksi siinä suhteessa, kun esiintymisiä koko kiertueesta on Ruotsissa.

Jos esimerkiksi kiertuebussin kulut ovat 15 000 kruunua ja kiertue kestää 15 päivää sisältäen 15 esitystä eri maissa ja kiertueen aikana taiteilija esiintyy Ruotsissa yhtenä päivänä, voidaan

esiintyvän taiteilijan palkkiosta vähentää 1000 kruunua (15 000 kr / 15 päivälle x 1 esiintymispäivä Ruotsissa = 1000 kruunua).

Norjassa kiertueen kulut voidaan vähentää samalla tavalla, kuin Ruotsissa. Jos esiintyvä taiteilija lentää Norjaan, voidaan esiintymispalkkiosta vähentää lentojen osuus. Jos taiteilija esiintyy vain Norjassa, eikä kiertuetyyppisesti ympäri Eurooppaa, voidaan palkkiosta vähentää myös paluulennon osuus.

Suomessa toimivalla tapahtumajärjestäjällä tulee olla mahdollisuus vähentää kaikki esiintyvän taiteilijan ja tuotantoryhmän matka- ja majoituskulut esiintymispalkkiosta samoin, kuin Ruotsissa ja Norjassa. Vähennysoikeuden tulee koskea myös Suomen osuutta kiertueesta.

Jos esiintyvälle taiteilijalle hänen henkilökohtaiseen toimintaansa tarkoitetut matka- ja majoituskorvaukset kuitenkin katsotaan kuuluvaksi esiintyvän taiteilijan lähdeveropohjaan ja muodostavat osan palkkiosta, tulee palkkioon luettava osuus rajata koskemaan vain esiintyvän taiteilijan osuutta kuluista. Tuotantoryhmän matka- ja majoituskulut puolestaan eivät voi tulla katsotuksi esiintyvän taiteilijan palkkiona, vaan esiintyvän taiteilijan kuluina, jotka eivät muodosta osaa lähdeveron alaisesta korvauksesta.

Esiintyvällä taiteilijalla on usein agentti tai manageri, jonka palkkio perustuu taiteilijan ja agentin väliseen sopimukseen. Palkkio kuitenkin yleensä maksetaan tietyssä osuutena esiintymispalkkiosta. Esiintyvä taiteilija ei todennäköisesti tule kertomaan tapahtumajärjestäjälle agenttisopimuksen tarkkaa sisältöä palkkion määräytymisperusteiden osalta.

Tällä hetkellä Verohallinnon linja on, että esiintyvän taiteilijan managerille tai agentille maksettavat palkkiot kuuluvat esiintyvän taiteilijan lähdeveron alaiseen palkkioon, eli olisivat esiintyvän taiteilijan henkilökohtaisesta suorituksesta maksettavaa korvausta.

Taustalla on ajatus siitä, että esiintyvä taiteilija voi itse vähentää managerin tai agentin palkkion omassa verotuksessaan tulonhakkimiskuluna. Tämän linjauksen taustalla on lähdeverolain hallituksen esitys (HE 76/1995 vp, s. 19), jonka mukaan tulon käsitteen selventämiseen ehdotetaan kuitenkin liitettäväksi rajoitetusti verovelvollisten taiteilijoiden ja urheilijoiden verotuksen lieventäminen eräiltä osin. Tämä on perusteltua sen vuoksi, että verotuksen nykyinen, kansainvälisessä vertailussa korkeahko taso vähentää mahdollisuuksia saada Suomeen ulkomaisia huip-puesiintyjiä. Edellä mainitun lievennyksen toteuttamiseksi ehdotetaan otettavaksi käyttöön taiteilijan tai urheilijan tulosta tehtävä kaavamainen kuluvähennys. Tämä vähennys tehtäisiin ennen veron perimistä ja se kattaisi muut kuin jäljempänä mainitut tositteelliset menot. Vähennyksen suuruus olisi 30 prosenttia. Agenttipalkkioita ja muita mahdollisia menoja ei voitaisi miltään osin erikseen vähentää.

Tätä 30 % automaattista vähennysoikeutta ei kuitenkaan enää ole kansallisessa lainsäädännössämme.

Norjassa esiintymispalkkiosta voidaan automaattisesti vähentää enintään 20 % suuruinen agentin palkkio.

Koska automaattista 30 prosentin verovähennysoikeutta ei Suomessa enää ole olemassa, joten managerin tai agentin palkkion vähentäminen esiintyvän taiteilijan lähdeveropohjasta tulisi olla mahdollista, sillä kyse ei ole esiintyvän taiteilijan henkilökohtaisesta toiminnasta maksettavasta korvauksesta, vaan esiintyvän taiteilijan kulusta, kunhan palkkiot eritellään sopimuksessa selkeästi.

Tämä olisi ratkaistavissa esimerkiksi mahdollistamalla ylempänä esitetty sopimuksen jakaminen esiintymispalkkioon, tuotantokuluihin ja agentin palkkioon. Oman haasteensa tuo se, että esiintyvä taiteilija ei kuitenkaan todennäköisesti toimita tapahtumajärjestäjälle taiteilijan ja agentin välistä sopimusta, jolloin erotteluksi tulisi riittää esimerkiksi enintään 30 % vähennys-oikeus. Vähennysoikeus lisäisi Suomen kilpailukykyä naapurimaihin verrattuna.

OECD:n malliverosopimuksen taustamateriaalit tukevat tätä tulkintaa: impressarioiden ym. viihdyttäjän tai urheilijan esiintymisen järjestämisestä saamat tulot eivät kuulu artiklan 17 soveltamisalaan (Art. 17, 7 §:n kommentaari). OECD:n malliverosopimuksen kommentaaria voidaan käyttää apuna tulkinnassa, jos varsinaisen sopimuksen sanamuoto on tulkittavan kohdan osalta vastaava OECD:n malliverosopimuksen kanssa, eikä ole muutakaan erityistä syytä päätyä kommentaarista poikkeavaan tulkintaan (Verohallinnon ohjeen kohta 1.3, diaarinumero VH/6226/00.01.00/2022).

Tuotantoyhtiön riippumattomuus esiintyvistä taiteilijasta edellytyksenä vähennettävyydelle. Esiintyvä taiteilija saattaa omistaa osittain tai kokonaan tuotantoyhtiön, jota tämä käyttää esiintymisensä tuotannossa. Toisaalta usein artistit käyttävät myös täysin riippumattomia tuotantoyhtiöitä. Tuotantokulujen vähentäminen on mahdollista vain, jos esiintyvä taiteilija ja tuotantoyhtiö ovat täysin riippumattomia toisistaan. Esiintyvän taiteilijan omistamalle tuotantoyhtiölle suoritettavat maksut katsotaan lähdeveron alaiseksi korvaukseksi taiteilijalle.

Verohallinto edellyttää, että esiintyvä taiteilija ja tuotantoyhtiö ovat täysin riippumattomia toisistaan, jotta tuotantokuluja voidaan maksaa ilman, että niiden katsotaan muodostavan osan esiintyvän taiteilijan lähdeveron alaisesta palkkiosta. Jos tuotantoyhtiö on kokonaan tai osittain esiintyvän taiteilijan omistama, myös tuotantokulut katsotaan lähdeveron alaiseksi korvaukseksi.

Ruotsissa ja Norjassa edellytetään myös tuotantoyhtiön täyttä riippumattomuutta artistista vähennysoikeuden syntymiseksi.

OECD:n Verosopimuksen 17 artiklan mukaan lähdeveron alaista korvausta on vain esiintyvän taiteilijan henkilökohtaisesta toiminnasta maksettava korvaus. Sananmuodon mukaan tällöin kaikki muu toiminta jää lähdeveropohjan ulkopuolelle, vaikka se maksettaisiin suoraan esiintyvän taiteilijan omistamalle tuotantoyhtiölle. Esiintyvän taiteilijan osittain tai kokonaan omistaman tuotantoyhtiön kanssa tulisi voida tehdä sopimus koko tuotannosta, jossa on realistisesti eroteltu esiintyvän taiteilijan henkilökohtaisesta toiminnasta maksettava korvaus ja tuotantokulut, jolloin vain esiintyvän taiteilijan esiintymispalkkio kuuluisi lähdeveron alaiseen korvaukseen. Nykyisellään tämä on mahdollista vain, jos esiintyvä taiteilija ja tuotantoyhtiö ovat täysin toisistaan riippumattomia. Esiintyvän taiteilijan ja tuotantoyhtiön välisen suhteen ei tulisi

vaikuttaa tuotantokulujen vähennettävyyteen. Tämä lisäisi Suomen kilpailukykyä naapurimaihin verrattuna.

Lähdeveron maksamisen ajankohta ja palautuksen hakija. Esiintyvät taiteilijat edellyttävän usein ennakkomaksun tekemistä. Ennakkomaksu maksetaan usein tosiasiallisesti esiintyvää taiteilijaa edustavalle managerille tai agentille, joka tilittää ennakkomaksun esiintyvälle taiteilijalle esityksen jälkeen. Ennakkomaksu on osa esiintyvän taiteilijan henkilökohtaisesta toiminasta maksettavaa korvausta, josta pidätetään lähdevero. Ulkomaisten suurien esiintyvien taiteilijoiden kohdalla on usein mahdollista, että esiintyminen siirtyy pitkiäkin aikoja ja jopa peruuntuu, jolloin ennakkomaksu palautetaan tapahtumajärjestäjälle.

Verohallinnon ohjeen mukaan lähdeveron perimiseen velvollisen (eli tapahtumajärjestäjän) on maksettava peritty vero viimeistään perintää seuraavan kalenterikuukauden 12. päivänä. Jos lähdeveroa on peritty enemmän kuin kansainvälinen sopimus edellyttää tai veron periminen muutoin on ollut virheellinen eikä veron perimiseen velvollinen ole perintää oikaissut, verovelvollinen (eli esiintyvä taiteilija) voi vaatia Verohallinnolta lähdeveron palauttamista (lähdeverolaki 11 §). Palautushakemus on tehtävä kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana vero on peritty.

Tapahtumajärjestäjän on kuitenkin perittävä lähdevero ennakkomaksusta ja tilitettävä se Verohallinnolle viimeistään veron perimistä seuraavan kalenterikuukauden 12. päivänä. Jos esiintyminen on viivästynyt ja lopulta peruuntunut, ennakkomaksu palautetaan tapahtumajärjestäjälle, mutta vain esiintyvä taiteilija (verovelvollinen) voi hakea jo maksetun lähdeveron palauttamista kolmen vuoden määräajan umpeuduttua. Tämä johtaa käytännössä tilanteisiin, joissa ennakkomaksusta tilitettyä lähdeveroa on hyvin hankala saada takaisin aikarajojen umpeuduttua.

Ruotsissa lähdevero maksetaan kokonaisuudessaan vasta silloin, kun esiintyminen on toteutunut ja koko palkkio on maksettu. Ennakkomaksusta ei vielä pidätetä veroa vaan kokonaislähdevero pidätetään ja maksetaan koko palkkiosta esiintymisen toteuduttua.

Ulkomainen esiintyvä taiteilija ei esiintymisen peruttua useinkaan hae turhaksi jääneen lähdeveron palauttamista tapahtumajärjestäjän puolesta suomalaiselta veroviranomaiselta ja lähdevero menetetään, mikäli tapahtumajärjestäjän määräaika oikaisun pyytämiseksi on umpeutunut.

Lähdeverolakia tulee muuttaa vastaamaan Ruotsin käytäntöä niin, että lähdevero pidätetään ja tilitetään vasta esiintymisen toteuduttua.

Taloudelliset vaikutukset

Suomen kilpailukykyyn vahvistaminen ulkomaisten esiintyvien taiteilijoiden houkuttelemiseksi mahdollistamalla samanlaiset järjestelyt kuin naapurimaissa, on keino tuoda kasvua Suomeen. Tapahtuma-ala on merkittävä kasvuala. Vuosina 2012–2019 alan yritysten liikevaihto kasvoi yhteensä noin 90 % ja jopa vuosien 2018–2023 välillä kasvua oli noin 30 %. Kasvu vuosina 2018–2023 on välissä olleiden vuosien toimintaympäristön muutoksiin nähden vaikuttavaa.

Esimerkiksi:

Ulkomaisen esiintyvän taitelijan kokonaispalkkio on 100 000 euroa ja tuotantokulujen keskimääräinen osuus tästä 50 %. Lähdevero on 15 %.

Jos tuotantokuluja ei voida vähentää palkkiosta, Suomeen maksettava lähdeveron määrä on $100\,000\text{ €} \times 0,15 = 15\,000\text{ €}$

Jos tuotantokulut voidaan vähentää palkkiosta, Suomeen maksettava lähdeveron määrä on $100\,000\text{ €} \times 0,5 \times 0,15 = 7\,500\text{ €}$

Menetettävä lähdeveron määrä 7 500 €.

7 500 euron lisäverokertymän riskinä on kuitenkin se, että ulkomainen esiintyvä taiteilija ei valitse Suomea esiintymismaaksi lainkaan, jolloin lähdeveroa ei kerry Suomeen lainkaan, eli suora lähdeveromenetys on 15 000 euroa.

7 500 euron verokertymän lisäys on mitätön verokertymän kokonaistarkastelussa, mutta yksittäiselle esiintyvälle taiteilijalle summa voi olla ratkaiseva tehtäessä valintaa esimerkiksi Suomen ja Ruotsin välillä. Jos samasta työstä esiintyvälle taiteilijalle jää Ruotsissa käteen 7 500 euroa enemmän, miksi taiteilija valitsisi esiintymiskohteeksi Suomen?

Huomionarvoista on myös, että ulkomaisetkin esiintyvät taiteilijat käyttävät usein myös suomalaisia tuotantopalveluita, mikä itsessään tuo työllisyyttä ja verotuloja Suomeen.

Suomen kilpailukyvyyn vahvistaminen ulkomaisten esiintyvien taiteilijoiden houkuttelemisessa ei kuitenkaan tuo kasvua yksinomaan lähdeverokertymän kautta. Kesän 2024 seitsemästä stadionkonsertista teetetyksen selvityksen lopputuloksena selvisi, että kävijät käyttivät tapahtumissa yhteensä 114 miljoonaa euroa. Tuosta summasta noin 100 miljoonaa euroa tuli Helsingin ulkopuolelta saapuneiden kävijöiden kulutuksesta. Noin 53 miljoonaa euroa käytettiin Olympiastadionin ulkopuolella Helsingin alueen palveluihin ja ostoksiin.

Jos 7 500 euroa pienemmän lähdeverokertymän vuoksi ulkomaisille esiintyville taiteilijoille ei mahdollisteta samanlaisia kilpailukykyisiä järjestelyitä, kuin naapurimaissa ja taiteilija jättää Suomen kiertueellaan väliin, todellinen menetys Suomelle pelkästään Helsingin alueen kesän 2024 Stadionkeikkojen perusteella:

- lähdevero 15 000 €
- arvonlisävero 23,4–42,6M €
- tuhansien ihmisten työllistäminen
 - tästä saatavat verotulot
 - tästä johtuvat sosiaalietuuksien säästöt

Jos esiintyvälle taiteilijalle mahdollistetaan kilpailukykyiset järjestelyt, kuten naapurimaissa, työllisyys ja verotulot ovat vuositasolla kymmeniä miljoonia euroja.

Lähdeverolain säännökset, joihin ehdotetaan muutosta:

3 § 1 momentti:

Lähdevero on suoritettava taiteilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvasta korvauksesta riippumatta siitä, onko korvausta pidettävä palkkana, sekä siitä, maksetaanko se taiteilijalle tai urheilijalle itselleen vai jollekulle toiselle.

4 §:

Palkkana pidetään ennakoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua palkkaa tai palkkiota. Palkkaan ~~luetaan myös ei lueta~~ oleskelukustannusten korvausta ~~sekä eikä~~ muiden työn suorittamisesta aiheutuvien kustannusten korvauksena ~~maksetut hyvitykset~~ maksettuja hyvityksiä. Palkkaan ei lueta tuloverolain mukaisia verovapaita matkakustannusten korvauksia.

7 a § 1 momentti:

Edellä 5 §:ssä tarkoitettua lähdeverokorttia annettaessa vähennetään korvauksesta, joka perustuu 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun taiteilijan tai urheilijan henkilökohtaiseen toimintaan, kulut, jotka ovat välittömässä taloudellisessa yhteydessä korvaukseen, jos ~~Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuva~~ rajoitetusti verovelvollinen niin vaatii. Agentin tai managerin palkkiosta voidaan vähentää enintään 30 prosenttia.

9 § 1 momentti:

Lähdevero on perittävä, kun lähdeveron alainen määrä maksetaan asianomaiselle tai merkitään tilille hänen hyväkseen. Lähdevero on maksettava kokonaisuudessaan sen jälkeen, kun palkkioon oikeutettu suoritus on tehty, eikä pidättävän veron määrään ole odotettavissa muutoksia.

11 § 1 momentti:

Jos lähdeveroa on peritty enemmän kuin kansainvälinen sopimus edellyttää tai veron periminen muutoin on ollut virheellinen eikä veron perimiseen velvollinen ole perintää oikaissut, verovelvollinen ja veron pidättämiseen velvollinen voivat vaatia Verohallinnolta lähdeveron palauttamista. Palautushakemus on tehtävä kolmen viiden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana vero on peritty.